

SISÄLTÖ

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	2	19. Vaihto-omaisuus	55
Hallitus	8	20. Myyntisaamiset ja muut saamiset	55
Johtoryhmä	10	21. Myytävissä olevat rahoitusvarat	55
Hallituksen toimintakertomus	12	22. Rahavarat	55
Konsernin tilinpäätös	25	23. Oma pääoma	56
Konsernin tuloslaskelma	25	24. Osakeperusteiset maksut	57
Laaja konsernin tuloslaskelma	25	25. Eläkeveloitteet	60
Konsernitase	26	26. Varaukset	61
Konsernin rahavirtalaskelma	28	27. Lainat	62
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	29	28. Muut pitkäaikaiset velat	62
		29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	62
		30. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin	63
Tilinpäätöksen liitetiedot	31	31. Johdannaissopimukset	65
Laatimisperiaatteet	31	32. Muut vuokrasopimukset	66
1. Segmentti-informaatio	39	33. Rahavirtalaskelman liitetiedot	66
2. Hankitut liiketoiminnot	42	34. Lähipiiritapahtumat	66
3. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	45	35. Tilintarkastuskustannukset	67
4. Pitkäaikaishankkeet	45	36. Vastuusitoumukset	67
5. Poistot ja arvonalentumiset	45	37. Rahoitusriskien hallinta	67
6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	46	38. Riita-asiat ja oikeusprosessit	71
7. Tutkimus- ja kehitysmenot	46	39. Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	71
8. Rahoitustuotot ja -kulut	46		
9. Tuloverot	46	Emoyhtiön tilinpäätös	72
10. Osakekohtainen tulos	48	Varojenjakoehdotus	81
11. Osakekohtainen osinko ja pääomanpalautus	48	Tilintarkastuskertomus	82
12. Aineettomat hyödykkeet	49	Tietoja sijoittajille	83
13. Liiketoiminnan arvonalentumistestit	51	Yhtiökokous ja pääomanpalautuksen maksu	84
14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	52		
15. Yhteisyritykset	54		
16. Tytäryritykset	54		
17. Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset	54		
18. Rahoitusleasingsaamiset	54		

Operatiivisen toiminnan liikevoiton muodostuminen

Mij. €	2012	2011
Liikevoitto	48,4	25,6
Kertaluonteiset erät:		
L&T Recoil Oy myyntivoitto	-4,2	
Arvonalentuminen vaarallisten jätteiden laitoksista	0,5	
L&T Biowatin arvonalentuminen		17,1
L&T Biowatin pellettiliiketoiminnan lopetus		0,1
Ekotuote-liiketoiminnan myynti	-0,2	
Uudelleenjärjestelykulut	2,9	1,5
Operatiivisen toiminnan liikevoitto	47,4	44,3

Kaikki vuosikertomuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ

Lassila & Tikanoja Oyj (L&T) noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistyksen 15.6.2010 antamaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. L&T ei ole poikennut koodin suosituksista. Koodi on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n kotisivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tämä selvitys on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 54 mukaisesti. Selvitys esitetään hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä. L&T:n tarkastusvaliokunta on käsitellyt selvityksen.

Koodin lisäksi L&T noudattaa hallinnossaan Suomen lakeja ja säännöksiä, yhtiöjärjestystään ja NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiri-ohjetta. Konsernitilinpäätös ja osavuosikatsaukset on laadittu EU:n hyväksymien IFRS-raportointistandardien, arvopaperimarkkinelain, Finanssivalvonnan asettamien standardien ja NASDAQ OMX Helsingin sääntöjen mukaan. Toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen laadinnassa on noudatettu kirjanpitolakia ja kirjanpitolautakunnan ohjeita ja lausuntoja.

Hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokous, hallitus ja sen kaksi valiokuntaa sekä toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana.

Liiketoiminnan organisointi

Liiketoiminta on jaettu neljään toimialaan. 31.12.2012 asti toimialat olivat: Ympäristöpalvelut, Siivous- ja käyttäjäpalvelut, Kiinteistönhoito ja Uusiutuvat energialähteet. 1.1.2013 alkaen astui voimaan uusi toimialajako, joka on: Ympäristöpalvelut, Teollisuuspalvelut, Kiinteistöpalvelut ja Uusiutuvat energialähteet. Toimialoja johtavat toimialajohtajat. He raportoivat L&T:n toimitusjohtajalle.

Suomessa toimialat on organisoitu liiketoiminta-alueisiin. Muissa maissa kuin Suomessa on maakohtaiset toimitusjohtajat. Hallinto ja yhteisten prosessien johto on keskitetty.

Yhtiökokous

Yhtiökokous on Lassila & Tikanoja Oyj:n ylin päättävä elin. Yhtiökokous päättää sille osakeyhtiölain mukaan kuuluvista tehtävistä, kuten tilinpäätöksen vahvistamisesta ja osingonjaosta, vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä hallituksen ja tilintarkastajan valinnasta ja heille maksettavista palkkioista. Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain huhtikuun loppuun mennessä. Ylimääräinen yhtiökokous kutsutaan tarvittaessa koolle käsittelemään tiettyä yhtiökokoukselle tehtyä ehdotusta. Yhtiökokouksen kutsuu koolle yhtiön hallitus.

Lassila & Tikanoja Oyj:n kullakin osakkeella on yksi ääni. Äänioikeutta on yhtiöjärjestyksellä rajoitettu niin, ettei kukaan osakkeenomistaja ole yhtiökokouksessa oikeutettu äänestämään enemmällä kuin yhdellä viidesosalla kokouksessa edustetusta äänimäärästä.

Etukäteistiedottaminen

Osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen yhdessä yhtiön kotipaikkakunnalla ilmestyvässä sanomalehdessä julkaistavalla yhtiökokouskutsulla. Hallituksen ehdotukset yhtiökokoukselle sekä kokouskutsu julkistetaan myös pörssitiedotteena. Hallitukseen ehdolla olevat henkilöt ja ehdotus yhtiön tilintarkastajaksi julkistetaan yhtiökokouskutsun yhteydessä tai erillisenä pörssitiedotteena ennen yhtiökokousta.

Yhtiökokouskutsu ja yhtiökokousasiakirjat ovat saatavilla yhtiön internetsivustolla viimeistään 21 päivää ennen yhtiökokousta.

Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan, tilintarkastajan ja hallituksen jäsenehdokkaiden läsnäolo yhtiökokouksessa

Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, vastuullinen tilintarkastaja ja hallituksen jäseneksi ehdolla olevat henkilöt ovat läsnä yhtiökokouksessa, ellei poissaoloon ole pätevää syytä.

Yhtiökokouksen pöytäkirja

Yhtiökokouksen pöytäkirja liitteineen on saatavilla yhtiön internetsivustolla viimeistään kahden viikon kuluttua yhtiökokouksesta.

Yhtiökokous vuonna 2012

Varsinainen yhtiökokous pidettiin Helsingissä 15.3.2012. Siihen osallistuneet osakkeenomistajat edustivat 51,4 prosenttia äänistä. Kaikki hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja vastuullinen tilintarkastaja olivat läsnä.

Hallitus

Kokoonpano ja toimikausi

Yhtiöjärjestyksen mukaan Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitukseen kuuluu vähintään kolme ja enintään seitsemän jäsentä. Hallituksen jäsenet valitsee varsinainen yhtiökokous. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan ensimmäisen varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallitukseen ei voida valita henkilöä, joka on täyttänyt 70 vuotta. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Hallituksen jäsenehdokkaiden henkilötiedot ovat saatavilla yhtiön internetsivustolla ennen yhtiökokousta.

Toimitusjohtaja osallistuu hallituksen kokouksiin asioiden esittelijänä ja lakiasiainjohtaja hallituksen sihteerinä.

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus päättää asioista, joilla yhtiön toiminnan laajuus huomioon ottaen on huomattava merkitys yhtiön toiminnalle. Lisäksi hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa, muualla säädetystä ja yhtiöjärjestyksessä määritellyistä tehtävistä.

Hallituksella on vuonna 2012 hyväksytty työjärjestys, jota noudatetaan yhtiöjärjestyksen, Suomen lainsäädännön ja muiden säännösten ohella.

Hallituksen tehtävänä on:

- vahvistaa yhtiön tavoitteet
- päättää yhtiön strategiasta ja vahvistaa toimialastrategiat
- laatia osinkopolitiikka ja vastata osakasarvon kehittämisestä
- päättää konsernirakenteesta ja -organisaatiosta
- varmistaa johtamisjärjestelmän toiminta
- käsitellä ja hyväksyä osavuosikatsaus, konsernitilinpäätös ja toimintakertomus
- vahvistaa konsernin toimintasuunnitelma, budjetti ja investointisuunnitelma
- päättää strategisesti tai taloudellisesti merkittävistä investoinneista, yritysostoista, -myynneistä tai -järjestelyistä sekä vastuusitoumuksista ja rahoitusjärjestelyistä
- vahvistaa rahoitus-, tiedonanto- sekä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikat sekä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet

- nimittää ja erottaa toimitusjohtaja sekä valvoa ja arvioida hänen toimintaansa
- päättää toimitusjohtajan välittömien alaisten nimitysasiat sekä palkkaus ja muut taloudelliset etuudet.

Kokouskäytäntö

Hallitus kokoontuu niin usein, kuin sen tehtävien hoitaminen vaatii. Hallitus vahvistaa vuosittain säännölliset kokouksensa. Säännöllisiä kokouksia ovat vuosittain ennen tilinpäätöksen ja kunkin osavuosikatsauksen julkistamista pidettävät kokoukset, strategiakokous, budjettikokous sekä muut hallituksen vuosiohjelmaansa vahvistamat kokoukset. Säännöllisten kokousten lisäksi hallitus voi pitää ylimääräisiä kokouksia, jotka voivat olla myös puhelinkokouksia.

Hallituksen kokouksesta laaditaan pöytäkirja, jonka allekirjoittavat kokoukseen osallistuneet hallituksen jäsenet, yhtiön toimitusjohtaja ja hallituksen sihteeri. Pöytäkirjat säilytetään yhtiön pääkonttorissa.

Kokouksen esittelijänä toimii toimitusjohtaja ja sihteerinä lakiasiainjohtaja. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että hallitus saa käyttöönsä riittävät tiedot yhtiön toiminnan ja taloudellisen tilanteen arvioimista varten.

Toimitusjohtaja valvoo hallituksen päätösten täytäntöönpanoa ja raportoi hallitukselle niiden täytäntöönpanosta.

Hallituksen toiminnan arviointi

Hallitus arvioi toimintaansa ja työskentelytapojaan tekemällä vuosittain itsearviointin.

Riippumattomuusarviointi

Hallitus on arvioinut jäsentensä riippumattomuuden hallinnointikoodin kohdan 15 mukaisesti. Kaikki hallituksen jäsenet ovat riippumattomia sekä yhtiöstä että merkittävistä osakkeenomistajista.

Hallitus vuonna 2012

Hallituksen jäsenet ovat puheenjohtaja Heikki Bergholm, varapuheenjohtaja Eero Hautaniemi, Hille Korhonen, Sakari Lassila ja Miikka Majala. Hallituksen jäsenten henkilötiedot kerrotaan sivuilla 8–9. Tiedot omistuksista ja niissä vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ovat sivulla 7.

Hallituksella oli 12 kokousta vuonna 2012. Jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti oli 96,7.

Hallitustyöskentelyn keskeisiä aihepiirejä olivat uuden strategian valmistelutyön ohjaaminen ja strategian hyväksyminen sekä strategian mukaisen organisaation rakentamisen tukeminen, ydinliiketoimintaa tukemattomien liiketoimintojen myynnin ohjaaminen sekä kannattavuuden ja kassavirran parantaminen.

Valiokunnat

Hallituksella on tarkastusvaliokunta ja palkitsemisvaliokunta.

Tarkastusvaliokunta

Valiokunnassa on vähintään kolme jäsentä. Hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Tarkastusvaliokunnan jäsenten on oltava riippumattomia yhtiöstä ja vähintään yhden jäsenen on oltava riippumaton yhtiön merkittävistä

OSAKKEENOMISTAJIEN OIKEUDET

osakkeenomistajista. Hallitus valitsee yhden jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi niin ikään vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava valiokunnan tehtävälueen edellyttämä pätevyys sekä riittävä asiantuntemus kirjanpidosta, laskentatoimesta ja tilinpäätöskäytännöistä.

Tarkastusvaliokunnalla on hallituksen vahvistama työjärjestys. Tarkastusvaliokunta kokoontuu säännöllisesti vähintään neljä kertaa vuodessa.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on:

- konsernin taloudellisen tilanteen ja rahoitustilanteen seuranta
- yhtiön tilinpäätösraportoinnin prosessin seuranta
- yhtiön taloudellisen raportointiprosessin valvonta
- yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuuden seuranta
- yhtiön sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden käsittely
- yhtiön sisäisen tarkastuksen suunnitelmien ja raporttien käsittely
- yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästään antaman selvityksen käsittely mukaan lukien siihen sisältyvän, taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteiden kuvaus
- tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen lakisääteisen tilintarkastuksen seuranta
- yhtiön tilintarkastusyhteisön riippumattomuuden arviointi
- yhtiön tilintarkastusyhteisön tarjoamien oheispalvelujen arviointi
- yhtiön tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen ja/tai suosituksen valmistelu
- yhteydenpito tilintarkastajaan ja tilintarkastajan tarkastusvaliokunnalle laatimien raporttien käsittely
- lakien ja määräysten noudattamisen arviointi.

Palkitsemisvaliokunta

Hallituksen palkitsemisvaliokunnassa on vähintään kaksi jäsentä. Hallitus valitsee valiokunnan jäsenet keskuudestaan vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Jäsenien on oltava yhtiöstä riippumattomia Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla. Hallitus valitsee yhden jäsenistä valiokunnan puheenjohtajaksi niin ikään vuosittain hallituksen toimikaudeksi. Kokouksia pidetään vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on:

- käsitellä, arvioida ja tehdä esityksiä konsernin johdon ja henkilöstön palkkausrakenteesta sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä
- seurata palkitsemisjärjestelmien toimivuutta sen varmistamiseksi, että johdon palkitsemisjärjestelmät edistävät yhtiön tavoitteiden saavuttamista ja perustuvat henkilökohtaiseen suoritukseen
- käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle
- käsitellä ja valmistella sellaisia toimivan johdon nimityskysymyksiä, jotka tulevat hallituksen päätettäviksi.

Valiokunnat vuonna 2012

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on Eero Hautaniemi ja jäsenet Sakari Lassila ja Miikka Majjala. Tarkastusvaliokunnalla oli 4 kokousta vuonna 2012. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100.

Hallituksen jäsenten kokousaktiivisuus 1.1. – 31.12.2012

	Hallitus	Tarkastusvaliokunta	Palkitsemisvaliokunta
Heikki Bergholm	12/12		6/6
Eero Hautaniemi	12/12	4/4	
Hille Korhonen	10/12		6/6
Sakari Lassila	12/12	4/4	
Miikka Majjala	12/12	4/4	

Hallitus kokoontui vuonna 2012 12 kertaa. Tarkastusvaliokunta kokoontui 4 kertaa. Palkitsemisvaliokunta kokoontui 6 kertaa.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja on Heikki Bergholm ja jäsen Hille Korhonen. Palkitsemisvaliokunnalla oli 6 kokousta vuonna 2012. Jäsenten osallistumisprosentti oli 100.

Toimitusjohtaja

Lassila & Tikanoja Oyj:n toimitusjohtajan valitsee yhtiön hallitus. Toimitusjohtaja hoitaa juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti ja vastaa strategiaprosessista. Toimitusjohtaja on Pekka Ojanpää.

Muu johto

Toimitusjohtajaa avustaa yhtiön johtamisessa johtoryhmä. Johtoryhmän jäsenet on esitelty sivuilla 10-11. Tiedot johtoryhmän Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeiden ja optio-oikeuksien omistuksista ja niissä vuoden aikana tapahtuneista muutoksista ovat sivulla 7.

Lisäksi yhtiöllä on henkilöstöasioiden johtoryhmä, joka on yksi L&T:n johtamisfoorumeista. Sen tavoitteena on systemaattinen yhteistyö henkilöstön edustajien kanssa.

Riskienhallinta

Tavoite

L&T:n riskienhallinnan tavoitteena on merkittävien riskitekijöiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja niiden optimaalinen hallinta siten, että yhtiön tavoitteet saavutetaan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla pyritään hallitsemaan konsernin kokonaisriskiä, ei ainoastaan yksittäisiä riskitekijöitä.

Vastuut

Hallitus hyväksyy riskienhallinnan periaatteet ja valvoo riskienhallinnan toteutusta ja arvioi käytettyjen menetelmien tehokkuuden. Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja toteuttamisesta.

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään rahoituspolitiikassa. Vakuutusriskien hallinnan periaatteet määritellään riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikassa.

Riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi

Riskienhallinta on integroitu osaksi L&T:n johtamis-, seuranta- ja raportointijärjestelmää. Riskien säännöllinen seuranta ja raportointi tapahtuvat konserni-, toimiala- ja aluetasolla, ulkomaisissa yksiköissä sekä kriittisiksi määritellyissä keskitetyissä toiminnoissa osana vuosittaista strategiaprosessia.

Toimialojen ja keskitettyjen toimintojen johto tunnistaa ja arvioi kukin oman vastuualueensa merkittävimmät riskit, laatii varautumissuunnitelmat ja vastuuttaa riskienhallintatoimenpiteet organisaatioonsaan. Riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen tapahtuu siis ensi sijassa liiketoiminnasta vastaavilla toimialoilla, alueilla ja yksiköissä. Havaituista riskeistä ja niihin varautumisesta raportoidaan säännöllisesti toimitusjohtajalle.

Riskienhallintaprosessi on määritelty L&T:n johtamisjärjestelmässä (Integrated Management System, IMS).

Kaikilla toimialoilla, alueilla, ulkomaisissa yksiköissä ja kriittiseksi määritellyissä keskitetyissä toiminnoissa toteutetaan vuosittain riskikartoitus, jossa arvioidaan strategisia ja taloudellisia riskitekijöitä sekä vahinko- ja operatiivisia riskitekijöitä. Riskien merkittävyyttä arvioidaan riskimatriisin avulla ja tämän perusteella merkittävillä riskeille laaditaan varautumissuunnitelmat.

Sisäpiirihallinto

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus on päättänyt, että konsernissa noudatetaan NASDAQ OMX Helsingin sisäpiiriohjetta, ja antanut lisäksi sitä täydentävän ohjeen, joka on eräiltä osiltaan pörssin ohjetta ankarampi.

Sisäpiirirekisteritietoja ylläpidetään Euroclear Finland Oy:n SIRE-järjestelmässä. Ilmoitusvelvollisia sisäpiiriläisiä ovat hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, päävastuullinen tilintarkastaja ja johtoryhmän jäsenet. Yrityskohtaiseen pysyvään sisäpiiriin kuuluvat tehtävänsä perusteella konsernin lakiasiainhoitaja, tietohallintojohtaja, yhteiskuntasuhdejohtaja, Head of Treasury and Investor Relations ja viestintäpäällikkö sekä heidän erikseen nimeämänsä henkilöt, toimialojen johtoryhmien jäsenet, johdon assistentit, konsernin tuloksen laskemiseen ja pörssitiedotteiden laatimiseen osallistuvat henkilöt sekä muut erikseen nimetyt henkilöt. Laajoista tai muuten merkittävistä hankkeista pidetään hankekohtaisia sisäpiirirekistereitä. Sisäpiirivastaavana toimii lakiasiainhoitaja.

Sisäpiiriläiset eivät saa käydä kauppaa yhtiön osakkeilla kauden päättymisen ja kyseistä kautta koskevan osavuosikatsauksen tai tilinpäätöstiedotteen julkistamisen välisenä aikana.

Lassila & Tikanoja Oyj:n ilmoitusvelvollisten sisäpiiriläisten osakkeen- ja optionomistukset ovat nähtävillä yhtiön internetsivustolla.

Tilintarkastus

Lassila & Tikanojan lakisääteisestä tilintarkastuksesta vastaa yhtiökokouksen valitsema tilintarkastaja KPMG Oy Ab.

Tilintarkastaja sopii hallituksen kanssa vuosittain tilintarkastussuunnitelmasta ja käy hallituksen kanssa läpi tilintarkastushavainnot. Päävastuullinen tilintarkastaja ja tarkastusvastuullinen tilintarkastaja ovat vähintään kerran vuodessa läsnä hallituksen kokouksessa.

Vuonna 2012 KPMG-ketjun palkkiot lakisääteisestä tilintarkastuksesta olivat 82 000 euroa. Tilintarkastukseen liittymättömistä vero-, IFRS- ja due diligence -palveluista tilintarkastusyhteisölle ja sen kanssa samaan ketjuun kuuluville yhtiöille maksettiin 63 000 euroa.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä vuonna 2012

Talousraportointiin liittyvät periaatteet ovat keskeinen osa L&T:n johtamisjärjestelmää (IMS). Konsernin talousraportointiprosessiin kuuluvat sekä ulkoinen että sisäinen laskenta. Jäljempänä tarkemmin selostettavat talousraportointiprosessiin liittyvät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmät ja menettelytavat on suunniteltu sen varmistamiseksi, että yhtiön julkistamat taloudelliset raportit antavat olennaisesti oikeat tiedot yhtiön taloudesta.

Tarkastusvaliokunta

L&T:n talousraportointiprosessia ja sisäisen valvonnan järjestelmien tehokkuutta seuraa ja valvoo tarkastusvaliokunta. L&T:n hallitus on vahvistanut tarkastusvaliokunnan työjärjestyksen. Tarkastusvaliokunta on käsitellyt L&T:n sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet ja yhtiön hallitus on ne hyväksynyt.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa ennen osavuosikatsausten ja tilinpäätöstiedotteen julkistamista. Kokouksissa tarkastusvaliokunta käsittelee konsernin talousjohtajan esittelemän talousinformaation sekä osavuosikatsaukset ja tilinpäätöstiedotteet. Kokouksiin kutsutaan myös tilintarkastaja. Tarkastusvaliokunnasta kerrotaan tarkemmin sivulla 3 ja sen jäsenet on esitelty sivulla 3.

Talousraportointiprosessi L&T:llä

Merkittävä osuus L&T:n liiketoiminnasta tapahtuu Suomessa. Suomen talousraportointiprosessissa kirjanpitoon, myyntilaskutukseen, reskontriin, maksatukseen ja rahoitukseen liittyvät toiminnot on keskitetty. Toimintojen organisointi eri timeihin mahdollistaa talouteen liittyvien tehtävien eriyttämisen. Suomessa yhtenäistä prosessia tukevat myös keskitetty kirjanpitojärjestelmä ja yhteiset tilipuitteet.

L&T:n ulkomaisilla tytäryhtiöillä on kullakin itsenäinen taloushallinto, joka toimii konsernin taloushallinnon antamien laskentaperiaatteiden ja raportointiohjeiden mukaisesti. Ulkomaiset tytäryhtiöt raportoivat konserniin kuukausittain konsernin edellyttämän raportointipaketin. Financial controllerit valvovat ulkomaisten tytäryhtiöiden taloushallintoon liittyviä toimintoja, taloudellisia raportteja ja tilinpäätöksiä. He tekevät vastuullaan oleviin yhtiöihin säännöllisiä tarkastuskäyntejä ja laativat niistä kirjalliset raportit.

L&T:n konsernin taloushallinto laatii konsernin laskentaperiaatteet ja -ohjeet ja ylläpitää niitä sekä tekee raportointiaikataulut. Taloushallinto yhdistelee tytäryhtiöiden tilinpäätökset konsernitiilinpäätökseksi liitetietoineen sekä laatii osavuosikatsaus- ja tilinpäätöstiedotteet, viralliset tilinpäätökset ja vuosikertomuksen.

Sisäinen valvonta

Yhtiön taloudellista kehitystä seurataan kuukausittain koko konsernin kattavan operatiivisen raportointijärjestelmän avulla. Järjestelmä kattaa toteumatietojen lisäksi budjetit, ennusteet ja investointien seurannan. L&T:n toimintaa ja talousraportteja seurataan ja verrataan budjetteihin ja ennusteisiin eri organisaatiotasolla. Konsernin johto, toimialojen ja alueiden johto sekä tulosyksikköjen johto analysoivat tulosta ja poikkeamia. Myös toimialojen business controllerit ja ulkomaantoimintojen financial controllerit analysoivat talousraportteja ja laativat erillisselvityksiä johdon käyttöön. Kaikkien controllereiden tehtäviin kuuluu tulosraporttien oikeellisuuden valvonta sekä tulosten analysointi.

L&T:n konsernin taloushallinto on määritelty ja dokumentoinut ulkoisen talousraportoinnin prosessiin liittyvät kontrollitavoitteet ja kontrollipisteet vuonna 2009. Kontrollipisteet on määritelty sekä erillisyhtiöille että konsernilaskennalle, ja ne toimivat konsernin asettamana minimivaatimuksena talousraportoinnin sisäiselle valvonalle. Kontrollipisteet on annettu tiedoksi ulkomaisille tytäryhtiöille, ja financial controllerit arvioivat ulkomaisten tytäryhtiöiden toimintaa asetettuihin kontrollipisteisiin nähden osana säännöllisiä käyntejään.

Yhtiöllä on hallituksen vahvistamat rahoitus-, tiedonanto- sekä riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikat sekä sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet.

Riskienhallinta

L&T:n johtamisjärjestelmään kuuluvassa vuosittaisessa riskienhallintaprosessissa arvioidaan myös taloushallinnon prosessien riskejä. Riskiarviossa tunnistetut riskit asetetaan tärkeysjärjestykseen, niille laaditaan toimenpidesuunnitelmat ja aikataulut sekä määritellään toimenpiteiden toteuttamisesta vastaavat henkilöt. Toimenpiteiden toteuttamista seurataan vuosittain. Riskienhallintaprosessia on kuvattu tarkemmin sivulla 4 ja hallituksen toimintakertomuksessa sivulla 18.

Sisäinen tarkastus

Yhtiöllä ei ole omaa erillistä sisäisen tarkastuksen organisaatiota, mikä otetaan huomioon tilintarkastuksen laajuutta ja sisältöä määriteltäessä. Toimiva johto voi käyttää tarvittaessa ulkopuolista asiantuntijaa sisäisen tarkastuksen toimeksiantoihin.

Taloushallinnossa on kansainvälisen liiketoiminnan financial controllerit, joiden tehtäviin kuuluvat säännölliset kansainvälisten yksiköiden tilinpäätösten tarkastukset. Osassa tarkastuksista käytetään apuna yhtiön ulkoista tilintarkastajaa. Myös business controllereiden tehtäviin kuuluu tarvittaessa tarkastustoimenpiteiden suorittaminen.

PALKKA- JA PALKKIOSELVITYS

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi edellyttää palkka- ja palkkio-selvityksen julkaisemista. Tämä selvitys on laadittu hallinnointikoodin suosituksen 47 mukaisesti.

Hallitus

Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisen perusteet

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää yhtiökokous etukäteen vuodeksi kerrallaan.

Vuonna 2012 hallituksen puheenjohtajalle päätettiin maksaa 46 250 euroa, varapuheenjohtajalle 30 500 euroa ja jäsenille 25 750 euroa vuodessa. Palkkiot maksetaan siten, että vuosipalkkiosta 40 prosenttia maksetaan yhtiön hallussa olevina tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeina, ja 60 prosenttia maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun 14 kaupankäyntirajoituksista vapaan arkipäivän kuluessa yhtiökokouksesta. Lisäksi hallituksen puheenjohtajalle maksetaan kokouspalkkioina 1 000 euroa, hallituksen varapuheenjohtajalle 700 euroa ja kullekin jäsenelle 500 euroa kokoukselta. Hallituksen asettamien valiokuntien puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan myös kokouspalkkioita, valiokunnan puheenjohtajalle 700 euroa kokoukselta ja kullekin jäsenelle 500 euroa kokoukselta.

Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien piiriin eikä heillä ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa.

Hallituksen palkitseminen vuonna 2012

Vuonna 2012 hallituksella oli 12 kokousta, tarkastusvaliokunnalla 4 kokousta ja palkitsemisvaliokunnalla 6 kokousta.

Hallituksen puheenjohtaja on Heikki Bergholm. Varapuheenjohtaja on Eero Hautaniemi. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja on Eero Hautaniemi ja jäsenet Sakari Lassila ja Miikka Majjala. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja on Heikki Bergholm ja jäsen Hille Korhonen.

Hallitukselle maksettiin vuodelta 2012 yhtiökokouksen päättämät palkkiot.

Toimitusjohtaja ja muu johto

Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisen perusteet

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan välittömien alaisten palkoista, palkkioista ja muista eduista päättää hallitus. Hallituksella on palkitsemisvaliokunta, jonka tehtävänä on muun muassa käsitellä ja valmistella muita johdon ja henkilöstön palkitsemiseen liittyviä kysymyksiä ja tehdä näitä koskevia esityksiä hallitukselle. Palkitsemisvaliokunnan tehtävät on lueteltu tarkemmin sivulla 3.

Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän palkitsemisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta luontoisetuineen, tulospalkkiosta sekä osakepohjaisesta kannustinohjelmasta.

Toimitusjohtaja ja muu johtoryhmä kuuluvat yhtiön avainhenkilöstölle suunnattujen osake- ja optiopohjaisten kannustinohjelmien piiriin. Hallitus päättää palkitsemisperusteet vuosittain. Vuodelta 2013 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio vastaa enimmillään 5–11 kuukauden palkkaa palkkion saajan tehtävästä riippuen. Päätöksen palkitsemisesta tekee hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksen perusteella.

Lisäksi käytössä on tulospalkkiojärjestelmä, jonka perusteet hallitus hyväksyy vuosittain etukäteen. Tulospalkkion suuruus perustuu operatiivisen toiminnan liikevoittoon ja se vastaa enin

tään 3–6 kuukauden palkkaa palkkion saajan tehtävästä riippuen. Päätöksen palkitsemisesta tekee hallitus palkitsemisvaliokunnan esityksen perusteella.

Toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle ei makseta erillisiä palkkioita tytäryhtiöiden hallitusten jäsenyyksistä.

Toimitusjohtajalle ja johtoryhmälle ei makseta lisäeläkettä.

Toimitusjohtajasopimus

Toimitusjohtajan kanssa on tehty kirjallinen toimitusjohtajasopimus. Sopimuksen mukaan toimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön irtisanoessa kuusi kuukautta ja toimitusjohtajan irtisanoutuessa kuusi kuukautta. Yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajalle maksetaan kahdentoista (12) kuukauden rahapalkkaa vastaava korvaus. Yhtiö on ottanut toimitusjohtajalle lakisääteiset eläke- ja tapaturmavakuutukset.

Lyhyt- ja pitkäaikaiset kannustinjärjestelmät

Lassila & Tikanojalla on vuonna 2012 käynnistetty yksivuotinen osakepohjainen kannustinohjelma. Vuonna 2008 käynnistetty optio-ohjelma ja vuonna 2011 käynnistetty yksivuotinen osakepohjainen kannustinohjelma päättyivät vuonna 2012. Lisäksi käytössä on tulospalkkiojärjestelmä, josta kerrotaan tarkemmin edellä.

Osakepohjainen kannustinohjelma 2013

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 17.12.2012 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta osana avainhenkilöstön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Ohjelman ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyy 31.12.2013. Mahdollinen palkkio maksetaan ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna. Palkkio maksetaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Vuodelta 2013 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen.

Palkkion saaminen edellyttää työsuhteen jatkumista. Kannustinohjelman perusteella ansaitut osakkeet on omistettava vähintään kaksi vuotta palkkiosuorituksen jälkeen. Myös tämän jälkeen johtoryhmän jäsenen on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa yhteensä enintään 53 300 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Palkkiona mahdollisesti luovutettavat osakkeet jaetaan yhtiön omistamista omista osakkeista, joten kannustinohjelmalla ei ole osakkeen arvoa laimentavaa vaikutusta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

Osakepohjainen kannustinohjelma 2012

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 14.12.2011 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Maksettu palkkio perustui konsernin EVA-tulokseen ilman L&T Recoilia.

Mahdollinen palkkio maksettiin ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna osittain osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettava osuus kattoi palkkiosta aiheutuvat verot. Palkkion saaminen edellytti työsuhteen jatkumista ja kannustinohjelmaan liittyi kieltö luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa kunkin palkkiosuorituksen saamisesta. Tämän jälkeenkin johtoryhmän on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 65 520 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta.

Ohjelman puitteissa luovutetaan 6 295 osaketta vuodelta 2012.

Hallituksen jäsenille ajalta 1.1.–31.12.2012 maksetut palkkiot

	Vuosipalkkio*, euroa	Kokouspalkkiot, euroa	Yhteensä vuonna 2012, euroa	Yhteensä vuonna 2011, euroa
Heikki Bergholm	46 250	20 400**	66 650	69 750**
Eero Hautaniemi	30 500	14 700**	45 200	40 450**
Hille Korhonen	25 750	8 000	33 750	35 750
Sakari Lassila	25 750	8 500	34 250	33 750
Miikka Majjala	25 750	8 500	34 250	35 250
Matti Kavetvu o				45 300
Juhani Lassila				2 100

* 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina tai, mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeina.

**Sisältää kokouspalkkion L&T Recoilin hallituksen kokouksista 25.6.2012 asti, jolloin L&T myi osuutensa yhteisyrityksestä EcoStream Oy:lle.

Hallituksen jäsenten omistamat osakkeet

	31.12.2012	% osakkeista ja äänimäärästä	1.1.2012
Heikki Bergholm	780 758	2,01 %	778 807
Eero Hautaniemi	8 286	0,02 %	7 000
Hille Korhonen	3 485	0,01 %	2 399
Sakari Lassila	8 454	0,02 %	7 368
Miikka Majjala	70 358	0,18 %	69 272
Yhteensä	871 341	2,25 %	864 846

Optio-ohjelma 2008

Optio-oikeuksia oli myönnetty hallituksen määräämille johtoon kuuluvile avainhenkilöille. Osakkeiden merkintäaika 2008-optio-oikeuksilla päättyi 31.5.2012.

2008-optio-oikeuksia laskettiin liikkeelle 230 000 kappaletta. Ulkona olevilla optio-oikeuksilla voitiin merkitä yhteensä 168 000 osaketta. Optio-oikeuksilla ei tehty osakemerkintöjä ja kaikki optio-oikeudet raukesivat.

Toimitusjohtajan ja muun johdon palkitseminen vuonna 2012

Vuonna 2012 toimitusjohtajan palkka oli 396 000 euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen.

Muun johtoryhmän palkat olivat yhteensä 913 000 euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen 886 000 euroa ja tulospalkkiot 27 000 euroa. Luvuissa on huomioitu palkat siltä ajalta, jona henkilöt ovat kuuluneet johtoryhmään.

Vuodelta 2012 maksetaan osakepalkkiota toimitusjohtajalle 2 545 osaketta ja muulle johtoryhmälle yhteensä 3 750 osaketta. Optioita ei myönnetty vuonna 2012.

Toimitusjohtaja Jari Sarjon eläkesopimuksesta kirjattiin tuloslaskelmaan 56 000 euroa vuonna 2012.

Johtoryhmän omistamat osakkeet

	Osakkeet	
	31.12.2012	1.1.2012
Pekka Ojanpää	10 230	0
Ville Rantala	12 175	12 175
Kirsi Matero	0	0
Tuomas Mäkipeska *	800	-
Antti Tervo **	500	-

* Johtoryhmän jäsen 6.2.2012 alkaen

** Johtoryhmän jäsen 14.2.2012 alkaen

HALLITUS

HEIKKI BERGHOLM

s. 1956

diplomi-insinööri

Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2008, palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus:

Suominen Yhtymä Oyj: toimitusjohtaja 2002–2006
Entinen Lassila & Tikanoja Oyj: toimitusjohtaja 1998–2001, varatoimitusjohtaja 1997–1998, yhtiön tulosyksiköiden toimitusjohtaja 1986–1997
Lassila & Tikanoja Oy: talousjohtaja 1985–1986
Teollistamisrahasto Oy: tutkija ja kehityspäällikkö 1980–1985

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Forchem Oy (2007–), Lakan Betoni Oy (1986–, pj.), Maillefer International Oy (2010–), MB Rahastot Oy (2002–), Componenta (2002–2012, pj.), Kemira Oyj (2004–2007), Pohjola-Yhtymä Oyj (2003–2005), Sponda Oyj (1998–2004) ja Suominen Yhtymä Oyj (2001–2011)

Omistaa 780 758 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

EERO HAUTANIEMI

s. 1965

kauppatieteiden maisteri, Oriola-KD Oyj:n toimitusjohtaja 2006–

Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2007, tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja vuodesta 2011 ja jäsen vuodesta 2009

Keskeinen työkokemus:

GE Healthcare Finland Oy: toimitusjohtaja 2004–2005
GE Healthcare IT: Oximetry, Supplies and Accessories -liiketoiminnan johtaja 2003–2004
Instrumentarium Oyj: asiantuntija- ja johtotehtäviä 1990–2003

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

EcoStream Oy (2012–), L&T Recoil (2010–2012), Nurminen Logistics Oyj (2009–2012)

Omistaa 8 286 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

HILLE KORHONEN

s. 1961

tekniikan lisensiaatti, Alko Oy:n toimitusjohtaja 2013–

Hallituksen jäsen vuodesta 2009, palkitsemisvaliokunnan jäsen vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus:

Fiskars Oyj Abp: tuotanto-, hankinta- ja logistiikkajohtaja 2008–2012, littala-konsernin Group Director, Operations 2003–2009
Maailmanlaajuisten toimitusketjujen strategioihin ja prosesseihin liittyviä johtotehtäviä Nokia Oyj:ssä 2000–2003, Nokia Networksissä 1998–2000 ja Nokia Mobile Phonesissa 1996–1997
Outokumpu Copper: logistiikan ja markkinoinnin kehitykseen liittyviä tehtäviä 1993–1996

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Nokian Renkaat Oyj (2006–), Rahapaja (2008–2010)

Omistaa 3 485 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

SAKARI LASSILA

s. 1955

kauppatieteiden maisteri, Indcrea Oy:n toimitusjohtaja ja osakas sekä Cupori Group Oy:n johtoryhmän jäsen 2008–

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2011

Keskeinen työkokemus:

Carnegie Investment Bank AB, Finland Branch: johtotehtäviä 2002–2005
Alfred Berg Finland Oyj: investointipankkitoiminnan johtotehtäviä 1994–2002
Citibank Oy: yrityspankin vastaava johtaja 1991–1994
Suomen Yhdyspankki Oy: esimies- ja johtotehtäviä 1983–1991

Muut keskeisimmät hallitusjäsenyydet:

Evald ja Hilda Nissin Säätiön hallituksen varapuheenjohtaja (jäsen 1987–)

Omistaa 8 454 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

MIIKKA MAIJALA

s. 1967

diplomi-insinööri, Clinius Oy:n toimitusjohtaja 2006–

Hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2010

Keskeinen työkokemus:

GE Healthcare Finland Oy: Business Segment Manager 2004–2006
Instrumentarium Oyj (nyk. GE Healthcare Finland Oy): Director, Business Development 2000–2004
Instrumentarium Oyj: myynnin, markkinoinnin ja taloushallinnon esimies- ja johtotehtäviä 1992–2000

Omistaa 70 358 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta.

Toimitusjohtaja

PEKKA OJANPÄÄ

Henkilötiedot ja tiedot omistuksesta seuraavalla sivulla

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan omistuksissa tapahtuneet muutokset vuonna 2012 on kerrottu sivulla 7.

Tilintarkastaja

KPMG Oy Ab, KHT-yhteisö
Päävastuullinen tilintarkastaja
Lasse Holopainen, KHT

JOHTORYHMÄ

PEKKA OJANPÄÄ

s. 1966
toimitusjohtaja vuodesta 2011

kauppätieteiden maisteri

Kemira Oyj: Kunta ja teollisuus-segmentistä vastaava johtaja 2008–2011
Kemira Specialty -liiketoiminta-alueen johtaja 2006–2008 ja osto- ja logistiikkajohtaja 2005–2006
Nokia Oyj: hankintajohtaja 2001–2004, Nokia Hungaryn toimitusjohtaja 1998–2001, myynnin ja logistiikan päällikkö-tehtävissä Nokia Mobile Phonesissa 1994–1998

Muut keskeisimmät tehtävät:
Ilmarinen Keskinäinen Eläkevaakuutusyhtiö: hallintoneuvoston jäsen (2012–), Kiinteistöpalvelut ry: hallituksen jäsen (2013–)

TIMO LEINONEN

s. 1970
talousjohtaja 23.1.2013 alkaen

hallintotieteiden maisteri

Ixonos Oyj: talousjohtaja 2008–2013
Suomen Terveystalo Oyj: talousjohtaja 2006–2008
Tieto-X Oyj: talousjohtaja 2002–2006,
Tieto-X Oyj: business controller 2000–2002, vt talousjohtaja
APT Sijoitus Oyj: taloudellinen neuvonantaja 1999–2000
Uudenmaan verovirasto: verotarkastaja 1998–1999

PETRI SALERMO

s. 1970
toimialajohtaja, Ympäristöpalvelut 1.1.2013 alkaen

merkonomi

Lassila & Tikanoja Oyj: liiketoimintajohtaja, Ympäristöpalvelut 2009–2012, myyntijohtaja, Ympäristöpalvelut 2003–2009
myyntipäällikkö, Ympäristöpalvelut 2001–2003
Europress Oyj: myyntijohtaja 1998–2001, myynnin päällikkö-tehtävät 1995–1998

VILLE RANTALA

s. 1971
toimialajohtaja, Teollisuuspalvelut 1.1.2013 alkaen ja toimialajohtaja, Uusiutuvat energialähteet vuodesta 2011

kauppätieteiden maisteri

Lassila & Tikanoja Oyj: talousjohtaja 2009–23.1.2013, toimitusjohtaja 13.6.–31.10.2011
L&T Biowatti Oyj: toimitusjohtaja 2011–2012
Suunto Oyj: talousjohtaja (Director, Finance and Business Development) 2007–2009
UPM-Kymmene Oyj: talousjohtaja
Hieno- ja erikoispaperit-toimialalla 2006–2007, business controller 2002–2006, controller 2000–2002
Salomon Sport Finland Oyj: talouspäällikkö 1999–2000

PETRI MYLLYNIEMI

s. 1964
toimialajohtaja, Kiinteistöpalvelut 7.1.2013 alkaen

kauppätieteiden maisteri

ISS Palvelut Oy: liiketoimintajohtaja, Uudenmaan asiakkaat 2011–2012, liiketoimintajohtaja
Tekninen Palvelu ja Rakennuttaminen-toimialoilla 2005–2011
Are Oyj: varatoimitusjohtaja, toimialajohtaja, huolto- ja huoltoliiketoiminta 1999–2005, huoltopäällikkö 1995–1999, päällikkö ja suunnittelutehtävissä Onninen-Termo Oy:ssä 1989–1994

KIRSI MATERO

s. 1968
henkilöstöjohtaja vuodesta 2012

kauppätieteiden maisteri

Atria Oyj: henkilöstöjohtaja 2010–2011
Pfizer Oyj: henkilöstöjohtaja 2007–2010
Nokia Mobile Phones: henkilöstöpäällikkö 2004–2007
Nokia Mobile Phones ja Nokia Networks: henkilöstöpäällikkö, henkilöstön kehittämis-asiantuntija 1998–2003
Adulta Oyj: ohjelmapäällikkö 1996–1998
Shell Oil Products: tuotepäällikkö 1994–1995

TUOMAS MÄKIPESKA

s. 1978
kehitysjohtaja vuodesta 2012

kauppätieteiden maisteri

Deloitte: liikkeenjohdon konsultti, Strategy & Operations 2005–2012
Fiskars Oyj: projektipäällikkö 2004–2005
Rieter Automotive Management AG: markkina-analyttikko 2003
Tapiola-ryhmä: talousassistentti 2000–2002

ANTTI TERVO

s. 1978
hankintajohtaja vuodesta 2012

kauppätieteiden maisteri

Siemens, Luoteis-Eurooppa: Head of Commodity Management 2009–2012, projektijohtaja, hankinta & toimitusketjun hallinta 2008–2009
Siemens Oyj: hankintajohtaja 2005–2009, hankintapäällikkö 2003–2005, konsultti, toimitusketjun hallinta 2001–2003

Vuoden 2012 aikana tapahtuneet muutokset johtoryhmässä:
Ympäristöpalveluiden toimialajohtaja Jorma Mikkosen jäsenyys johtoryhmässä päättyi 2.5.2012 ja hän siirtyi yhtiön yhteiskuntasuhdejohtajaksi.

Kiinteistöhoitojen toimialajohtaja Juha Simolan jäsenyys johtoryhmässä päättyi 9.11.2012 ja käyttäjäpalveluiden toimialajohtaja Henri Turusen jäsenyys johtoryhmässä päättyi 20.11.2012. Molemmat jäivät pois yhtiön palveluksesta.

Ympäristöpalveluiden toimialajohtajaksi nimitettiin 1.1.2013 alkaen Petri Salermo. Teollisuuspalveluiden toimialajohtajaksi nimitettiin 1.1.2013 alkaen Ville Rantala, joka jatkaa myös Uusiutuvat energialähteet -toimialan toimialajohtajana. Kiinteistöpalveluiden toimialajohtajaksi nimitettiin 7.1.2013 alkaen Petri Myllyniemi ja talousjohtajaksi 23.1.2013 alkaen Timo Leinonen.

Säikkiväline oli osa Lassila & Tikanoja -yhtymää 1989–2001. Emoyhtiö Lassila & Tikanoja Oyj jakautui vuonna 2001 kahdeksi uudeksi yhtiöksi Lassila & Tikanoja Oyj:ksi ja Suominen Yhtymä Oyj:ksi.

Johtoryhmän omistamat Lassila & Tikanojan osakkeet ja optio-oikeudet sekä omistuksissa tapahtuneet muutokset vuonna 2012 on kerrottu sivulla 7.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Konsernin liikevaihto ja tulos

Lassila & Tikanojan koko vuoden liikevaihto oli 674,0 miljoonaa euroa (652,1; 598,2) ja se kasvoi 3,4 %. Liikevoitto oli 48,4 miljoonaa euroa (25,6; 40,2), mikä on 7,2 % (3,9; 6,7) liikevaihdosta. Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 47,4 miljoonaa euroa (44,3; 45,5). Osakekohtainen tulos oli 0,89 euroa (0,44; 0,68).

Liikevaihto kasvoi vertailukaudesta pääosin puupohjaisten polttoaineiden kohentuneen kysynnän, Ympäristöpalveluiden volyymikasvun ja laajentuneen vahinkosaneerausverkoston ansiosta. Jäte- ja kierrätysvolyymit pysyivät koko vuoden hyvällä tasolla. Teollisuuden tarvitsemien prosessipuhdistuspalveluiden kysyntä vaihteli voimakkaasti vuoden jälkipuoliskolla.

Tulos parani vertailukaudesta pääosin Uusiutuvien energialähteiden kohentuneen kannattavuuden sekä kesäkuun lopussa toteutuneen tappiollisen yhteisyrityksen L&T Recoilin omistusosuuden myynnin ansiosta. Tulosta kohensi myös Ruotsin toiminnan tappion pieneminen. Koko vuoden kannattavuutta rasitti osaltaan työehtosopimuksen mukainen toisella neljänneksellä maksettu kertakorvaus noin 0,7 miljoonaa euroa sekä alihankinta- ja työvoimakustannusten nousu erityisesti Kiinteistöhoitoissa.

Vuoden toisella neljänneksellä kirjattiin 4,2 miljoonan euron kertaaluonteinen myyntivoitto L&T Recoil Oy:n osuuden myynnistä. Samalla kirjattiin rahoituskuluihin 2,0 miljoonan euron kulu yhteisyritykselle myönnettyjen pääomalojen korkosaamisista. Lisäksi vuoden aikana kirjattiin yhteensä 3,2 miljoonan euron kertaaluonteinen kulu pääosin Ympäristöpalveluissa, Kiinteistöhoitoissa sekä Ruotsin liiketoiminnassa toteutetuista uudelleenjärjestely- ja tehostamistoimista.

Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalveluiden koko vuoden liikevaihto kasvoi 1,5 % ja oli 330,7 miljoonaa euroa (325,9; 290,0). Liikevoitto oli 38,1 miljoonaa euroa (34,0; 33,7). Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 35,0 miljoonaa euroa (34,0; 34,0).

Liikevaihdon kasvu oli pääosin jätehuollon ja teollisuuspalveluiden hyvän kysynnän ansiota. Teollisuuden kysyntä kuitenkin heikkeni vuoden jälkimmäisellä puoliskolla. Jätevolyymit ja uusiorka-aineiden (kuidut, muovit, metallit) hinnat pysyivät koko vuoden hyvällä tasolla.

Toimialan liikevoitto pysyi vertailukauden tasolla. Liikevoittoa kohensi L&T Recoilin myynnin myötä parantunut kannattavuus sekä onnistuneet tuotannon tehostamistoimet. Tulosta kuitenkin rasittivat polttoaine- ja korjauskustannusten nousu erityisesti vuoden alkupuolella sekä heikentynyt ulkomaantoiminnan kannattavuus.

Toisen neljänneksen loppupuolella L&T myi 50 prosentin osuutensa yhteisyritys L&T Recoilista yhteisyrityksen toiselle osapuolelle EcoStream Oy:lle. Järjestelyn myötä L&T omistaa hieman alle 20 % EcoStreamin osakekannasta ja jatkaa regenerointilaitoksen yhtenä raaka-aineen toimittajana. Järjestelystä kirjattiin toimialan toiselle neljännekselle 4,2 miljoonan euron kertaaluonteinen myyntivoitto.

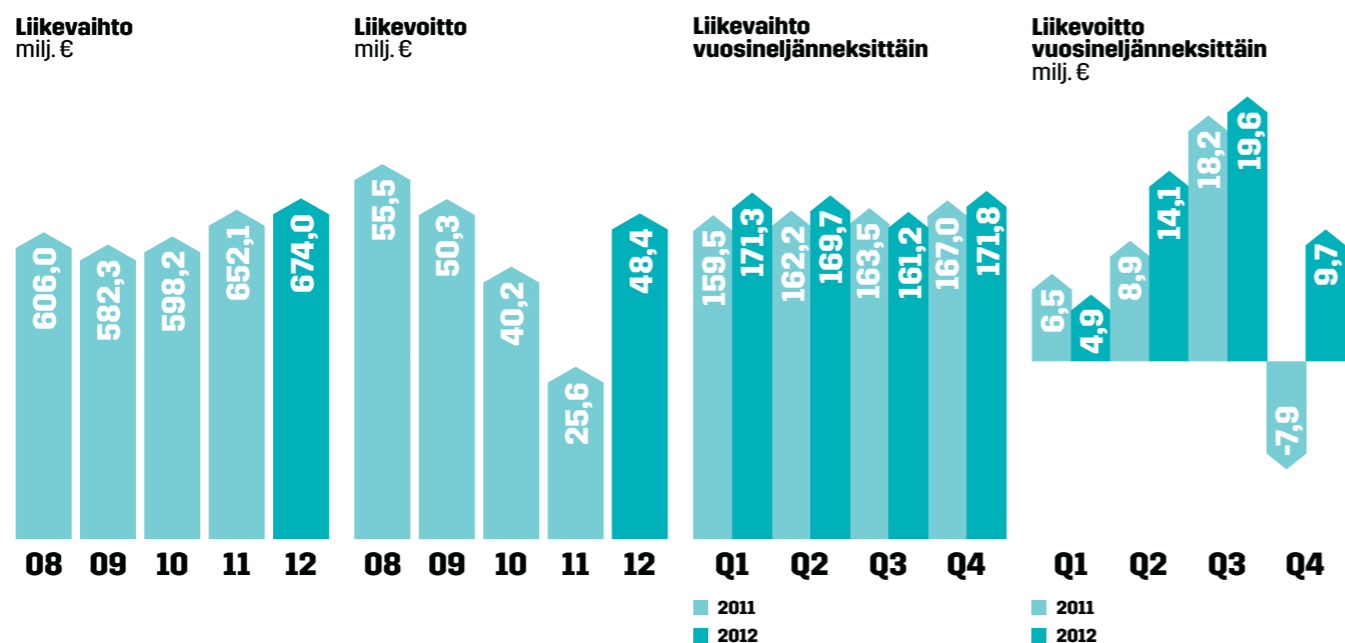
Siivous- ja käyttäjäpalvelut

Siivous- ja käyttäjäpalveluiden koko vuoden liikevaihto oli 161,5 miljoonaa euroa (157,3; 140,6). Se kasvoi 2,7 %. Liikevoitto oli 7,6 miljoonaa euroa (7,1; 7,5). Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 9,1 miljoonaa euroa (7,5; 8,0).

Liikevaihto kasvoi hieman vertailukaudesta vertailukauden keväänä tehtyjen yritysostojen myötä. Tilauksten kysyntä pysyi hyvänä koko vuoden tiukasta hintakilpailusta huolimatta.

Toimialan liikevoitto parani selvästi vertailukaudesta hyvin sujuneiden tilauksten sekä Ruotsin toiminnan kohentuneen kannattavuuden ansiosta. Liikevoittoa rasittivat osaltaan kohonneet työvoimakustannukset, joita palveluhintojen korotukset eivät kattaneet täysimääräisesti.

Ruotsin toimintojen uudelleenjärjestelystä kirjattiin 1,0 miljoonan euron kertaaluonteinen kulu toisella neljänneksellä.

Kiinteistöhoito

Kiinteistöhoito koko vuoden liikevaihto kasvoi 2,5 % ja oli 138,0 miljoonaa euroa (134,6; 123,5). Liikevoitto oli 5,3 miljoonaa euroa (8,2; 7,8). Operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 5,6 miljoonaa euroa (8,2; 7,9).

Liikevaihto kasvoi vertailukaudesta pääosin vahinkosaneerauksen laajentuneen palveluverkoston myötä lisääntyneen työmannansiosta. Toimialan liikevoitto heikkeni vertailukaudesta kiinteistöhoitoon kiristyneen hintakilpailun ja kohonneiden alihankintakustannusten vuoksi. Kannattavuutta rasitti myös vertailukautta runsasluomisempi loppuvuosi.

Vahinkosaneerauksessa solmittiin vuoden loppupuolella jälleen uusia vakuutusyhteistyösopimuksia, joiden arvioidaan jatkossa vahvistavan L&T:n markkina-asemaa ja tasoittavan työkantaa.

Uusiutuvat energialähteet

Uusiutuvien energialähteiden (L&T Biowatti) koko vuoden liikevaihto kasvoi 23,2 % 55,9 miljoonaa euroon (45,4; 55,1). Liiketappio oli 0,1 miljoonaa euroa (21,3; 6,6) ja operatiivisen toiminnan liikevoitto oli 0,1 miljoonaa euroa (liiketappio 3,8; liiketappio 3,1).

Liikevaihto kasvoi selvästi vertailukaudesta, kun uusmyynti koheni puupohjaisten polttoaineiden kysynnän parannuttua fossiilisiin polttoaineisiin nähden.

Myös liikevoitto parani selvästi volyymikasvun ja tehostuneen kulurakenteen ansiosta, vaikka sateinen kesä ja alkusyksy heikensivätkin metsähakkeen energiasisältöä.

Ulkomaan toiminnan liikevaihto maittain

1 000 €	2012	2011	2010
Ruotsi	35 970	33 740	24 443
Latvia	16 664	17 133	18 548
Venäjä	8 076	7 908	8 489

Liikevaihto toimialoittain

1 000 €	2012	2011	Muutos %	2010
Ympäristöpalvelut	330 675	325 884	1,5	290 031
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	161 542	157 271	2,7	140 615
Kiinteistöhoito	137 951	134 591	2,5	123 469
Uusiutuvat energialähteet	55 947	45 402	23,2	55 106
Eliminoinnit	-12 130	-11 018		-11 028
Yhteensä	673 985	652 130	3,4	598 193

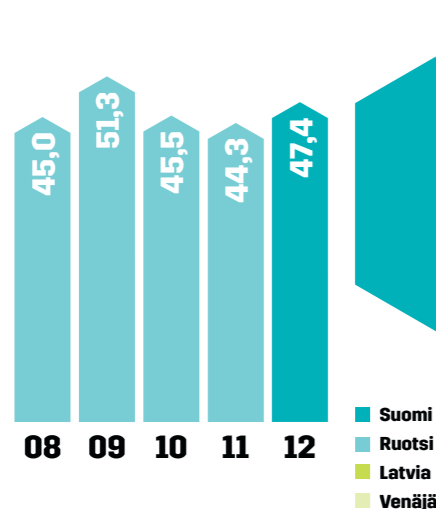
Liikevoitto toimialoittain

1 000 €	2012	%	2011	%	Muutos %	2010	%
Ympäristöpalvelut	38 143	11,5	33 970	10,4	12,3	33 674	11,6
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	7 641	4,7	7 131	4,5	7,2	7 524	5,4
Kiinteistöhoito	5 339	3,9	8 181	6,1	-34,7	7 764	6,3
Uusiutuvat energialähteet	-61	-0,1	-21 250	-46,8		-6 553	-11,9
Konsernihallinto ja muut	-2 671		-2 435		9,7	-2 190	
Yhteensä	48 391	7,2	25 597	3,9	89,0	40 219	6,7

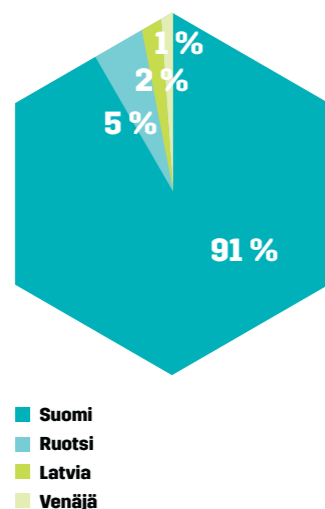
Tuloslaskelma vuosineljänneksittäin

1 000 €	10-12/ 2012	7-9/ 2012	4-6/ 2012	1-3/ 2012	10-12/ 2011	7-9/ 2011	4-6/ 2011	1-3/ 2011
Liikevaihto								
Ympäristöpalvelut	82 254	83 304	88 126	76 991	84 014	85 906	83 535	72 429
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	40 223	41 340	40 658	39 321	40 101	41 530	40 784	34 856
Kiinteistöhoito	34 566	31 368	31 718	40 299	33 451	31 322	30 879	38 939
Uusiutuvat energialähteet	18 287	7 977	12 099	17 584	12 578	7 213	9 600	16 011
Toimialojen välinen liikevaihto	-3 539	-2 773	-2 909	-2 909	-3 143	-2 502	-2 612	-2 761
L&T yhteensä	171 791	161 216	169 692	171 286	167 001	163 469	162 186	159 474
Liikevoitto								
Ympäristöpalvelut	7 753	12 808	14 567	3 015	8 305	12 308	9 182	4 175
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	2 017	4 544	235	845	937	3 718	1 001	1 475
Kiinteistöhoito	499	3 299	790	751	1 928	3 582	769	1 902
Uusiutuvat energialähteet	269	-384	-733	787	-18 189	-1 085	-1 325	-651
Konsernihallinto ja muut	-853	-638	-715	-465	-887	-344	-767	-437
L&T yhteensä	9 685	19 629	14 144	4 933	-7 906	18 179	8 860	6 464
Liikevoittoprosentti								
Ympäristöpalvelut	9,4	15,4	16,5	3,9	9,9	14,3	11,0	5,8
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	5,0	11,0	0,6	2,1	2,3	9,0	2,5	4,2
Kiinteistöhoito	1,4	10,5	2,5	1,9	5,8	11,4	2,5	4,9
Uusiutuvat energialähteet	1,5	-4,8	-6,1	4,5	-144,6	-15,0	-13,8	-4,1
L&T yhteensä	5,6	12,2	8,3	2,9	-4,7	11,1	5,5	4,1
Rahoituskulut, netto	-512	-568	-3 356	-960	-1 099	-1 277	-1 163	-1 064
Voitto ennen veroja	9 173	19 061	10 788	3 973	-9 005	16 902	7 697	5 400

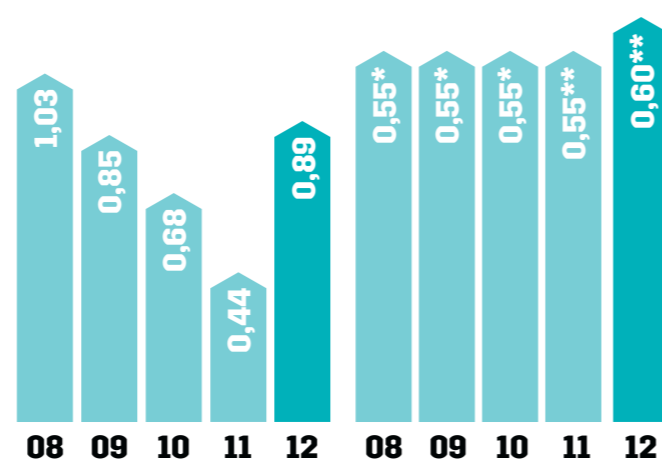
Operatiivisen toiminnan liikevoitto milj. €

Liikevaihto maittain yhteensä 674,0 milj. €

Osakekohtainen tulos €

* Osinko
** Pääomanpalautus

Rahoituksen avainlukuja

	2012	2011	2010
Korollinen vieras pääoma, milj. €	96,9	135,2	126,8
Korolliset nettovelat, milj. €	82,3	127,2	112,3
Korkokulut, milj. €	4,8	4,3	4,7
Nettorahoituskulut, milj. €	5,4	4,6	4,2
Nettorahoituskulut, % liikevaihdosta	0,8	0,7	0,7
Nettorahoituskulut, % liikevoitosta	11,1	18,0	10,5
Omavaraisuusaste, %	49,4	44,5	46,5
Gearing, %	35,3	58,3	50,3
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	80,5	74,5	63,8
Käyttöpääoman muutos rahavirtalaskelmassa, milj. €	6,4	3,2	-2,2

Rahoitusriskit ja niiden hallinta esitetään konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 37. Rahoitusriskien hallinta.

Rahoituskuluihin kirjattiin 2,0 miljoonaa euron kulu yhteisyritykselle myönnettyjen pääomalainojen korkosaamisista.

Sijoitettu pääoma

Sijoitettu pääoma oli 23,3 miljoonaa euroa pienempi kuin vuotta aiemmin, joka johtuu pääasiassa L&T Recoilin myynnistä.

Sijoitetun pääoman kiertonopeus oli 2,0 (1,8; 1,7).

1 000 €	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010
Pitkäaikaiset varat	336 081	365 832	354 851
Vaihto-omaisuus ja saamiset	130 590	120 440	114 344
Likvidit varat	14 582	8 068	14 548
Laskennalliset verovelat	-31 313	-29 389	-33 718
Ostovelat ja muut velat	-112 880	-105 752	-94 891
Varaukset	-4 425	-2 500	-3 148
Muut korottomat velat	-2 756	-3 522	-2 167
Sijoitettu pääoma	329 879	353 177	349 818

Osakekannan markkina-arvo milj. €

Investoinnit

Vuonna 2012 bruttoinvestoinnit olivat 49,4 miljoonaa euroa (70,6; 39,3), joista yritysostoihin liittyi 9,4 miljoonaa euroa sisältäen L&T Recoil -järjestelyyn liittyneen hieman alle 20 prosentin osuuden hankinnan EcoStream Oy:n osakekannasta.

Ensimmäisellä vuosineljänneksellä ostettiin Kiinteistöhoitoon IK Kiinteistöpalvelu Oy:n kiinteistöhuolto liiketoiminnat, Jyvässeudun Talonmiehet Oy:n liiketoiminta sekä Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy.

Toisella neljänneksellä Ympäristöpalveluihin ostettiin Oulun seudulla toimivan SITA Finland Oy:n Oulun jätehuolto liiketoiminta.

Viimeisellä neljänneksellä Ympäristöpalveluihin ostettiin Uudenkaupungin Munaisten metsän materiaalihyötykäyttöalueen liiketoiminta.

Muutokset konsernirakenteessa

Konserniin ostettiin seuraavien yritysten liiketoiminnat: IK Kiinteistöpalvelu Oy:n kiinteistöhuolto liiketoiminnat, Jyvässeudun Talonmiehet Oy, SITA Finland Oy:n Oulun jätehuolto liiketoiminta ja Uudenkaupungin Munaisten metsän materiaalihyötykäyttöalueen liiketoiminta.

Lisäksi ostettiin seuraavien yritysten osakekannat: Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy.

Konsernista myytiin omistusosuus yhteisyritys L&T Recoilista sekä Ympäristötuotteisiin kuulunut ekotuote liiketoiminta.

L&T Kalusto Oy sulautui Lassila & Tikanoja Oy:öön.

Purettiin Papros Oy, Ympäristöhuollon Palvelukeskus Full House Oy, Palvelusiivous Ulla Haavisto Oy, Nastolan Talohuolto Oy ja L&T Hygienutveckling Ab. Asetettiin vapaaehtoiseen selvitystilaan Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy.

Investoinnit taseryhmittäin

Milj. €	2012	2011	2010
Kiinteistöt	7,4	8,2	10,4
Koneet, kalusto ja muut aineelliset hyödykkeet	31,9	36,9	24,7
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	1,3	22,9	1,2
Muut aineettomat hyödykkeet	2,1	2,6	2,9
Muut pitkäaikaiset varat	6,7	0,1	0,1
Yhteensä	49,4	70,6	39,3

Investoinnit toimialoittain

Milj. €	2012	2011	2010
Ympäristöpalvelut	27,4	43,4	31,4
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	4,9	14,7	2,1
Kiinteistönhoito	9,8	11,8	5,1
Uusiutuvat energialähteet	0,5	0,5	0,7
Konsernihallinto ja muut	6,8	0,3	0,1
Yhteensä	49,4	70,6	39,3

Henkilöstö maittain vuoden lopussa, koko- ja osa-aikaiset yhteensä

	2012	2011	2010
Suomi	7 035	7 381	6 849
Latvia	912	895	1 060
Ruotsi	783	838	603
Venäjä	232	243	220
Yhteensä	8 962	9 357	8 732

Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuonna 2012 kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin 8 399 (8 513; 7 835). Kauden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli koko- ja osa-aikaisia yhteensä 8 962 (9 357; 8 732) henkilöä. Heistä työskenteli Suomessa 7 035 (7 381; 6 849) ja muissa maissa 1 927 (1 976; 1 883) henkilöä.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma vuonna 2012 oli 224,4 miljoonaa euroa (216,4; 193,8).

Tuotekehitys

Tuotekehityksen tehtävänä on vastata L&T:n palvelutuotevalikoiman kilpailukyvyistä ja edesauttaa näin yhtiön tavoitteiden saavuttamisessa.

Markkinoiden epävakaisuus ja koveneva kilpailu saavat asiakkaat tarkastelemaan tukipalveluita entistä enemmän niiden tuottaman lisähyödyn näkökulmasta. L&T:n tuotekehitysstrategian tavoitteita ovatkin asiakasyritysten kilpailukyvyen edistäminen sekä erilaistuminen asiakkaan silmissä.

L&T haluaa erottautua markkinoilla alan parhaalla asiakaskokemuksella. Vuoden 2012 alusta L&T otti käyttöön yhtenäisen asiakaskyselyn mallin. Kyselyssä selvitetään asiakkaiden suosittelemuutta, josta tunnusluvuksi saadaan NSI (nettosuositteluindeksi). Lisäksi kyselyssä selvitetään, kuinka L&T on vastannut asiakkaiden odotuksiin. Kysely toteutetaan kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Kyselyn tulosten perusteella arvioidaan tarvittavat kehitysalueet toimiala-, alue- ja yksikkötasolla.

Ympäristöpalveluissa laajennettiin jätehuollon, kierrätyksen ja ongelmajätehuollon toiminnanohjausjärjestelmää. Se kattaa toiminnot materiaalin keräilystä jätteen käsittelyyn, hävittämiseen tai materiaalin edelleen välittämiseen.

Ympäristöpalvelut oli mukana myös useissa tutkimushankkeissa, jotka tähtäsivät vaihtoehtoisten kierrätyspoltoaineiden hyödyntämiseen, ympäristövaikutusten arvioiteihin ja vähentämiseen, uusien ympäristöliiketoimintojen kehittämiseen, jätteiden kierrätyksen tehostamiseen ja uusien kierrätyspoltoaineiden kehittämiseen.

Kiinteistöpalveluissa aloitettiin liiketoimintaa tukevien ja asiakaslähtöisten järjestelmien kehitysohjelma, jonka ensimmäiset vaiheet toteutettiin vuoden 2012 jälkimmäisellä puoliskolla.

Siivous- ja käyttäjäpalveluissa aloitettiin useita asiakaskokemuksen parantamiseen liittyviä projekteja kuten uusien kohteiden aloituskäytännön yhtenäistäminen ja erilaisten tukipalveluiden sekä esimiesten asiakastyöskentelyn kehittäminen. Loppuvuodesta 2012 aloitettiin siivous- ja tukipalveluiden toimintajärjestelmän rakentaminen.

Kiinteistöhuollossa on ryhdytty selvittämään eri huoltokirjajärjestelmien yhteensovittamista, sillä kilpailevien huoltokirjajärjestelmien määrä on toimialalla erittäin suuri. Yhteensovivat järjestelmät parantavat raportoinnin oikeellisuutta ja reaaliaikaisuutta, mikä on sekä asiakkaan että L&T:n etu.

Myös mobiiliratkaisut otettiin aiempaa laajemmin avuksi asiakasrajapinnassa toimivan huoltohenkilöstön työssä, mikä on vapauttanut aikaa asiakastyöhön.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Taseeseen aktivoitiin ohjelmistoprojekteista kehitysmenoja 1,7 miljoonaa euroa (1,6; 1,8). Ohjelmistoprojektin kustannukset aktivoidaan siitä

lähtien, kun projektit ovat siirtyneet tutkimusvaiheesta kehittämisvaiheeseen, ja projektin tulos on yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke.

Riskienhallinta

Tavoite

L&T:n riskienhallinnan tavoitteena on merkittävien riskitekijöiden tunnistaminen, niihin varautuminen ja niiden optimaalinen hallinta siten, että yhtiön tavoitteet saavutetaan. Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla pyritään hallitsemaan konsernin kokonaisriskiä, ei ainoastaan yksittäisiä riskitekijöitä.

Vastuut

Hallitus hyväksyy riskienhallinnan periaatteet, valvoo riskienhallinnan toteutusta ja arvioi käytettyjen menetelmien tehokkuuden. Toimitusjohtaja vastaa riskienhallinnan organisoinnista ja toteuttamisesta.

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään rahoituspolitiikassa. Vakuutusriskien hallinnan periaatteet määritellään riskienhallinta- ja vakuutuspolitiikassa.

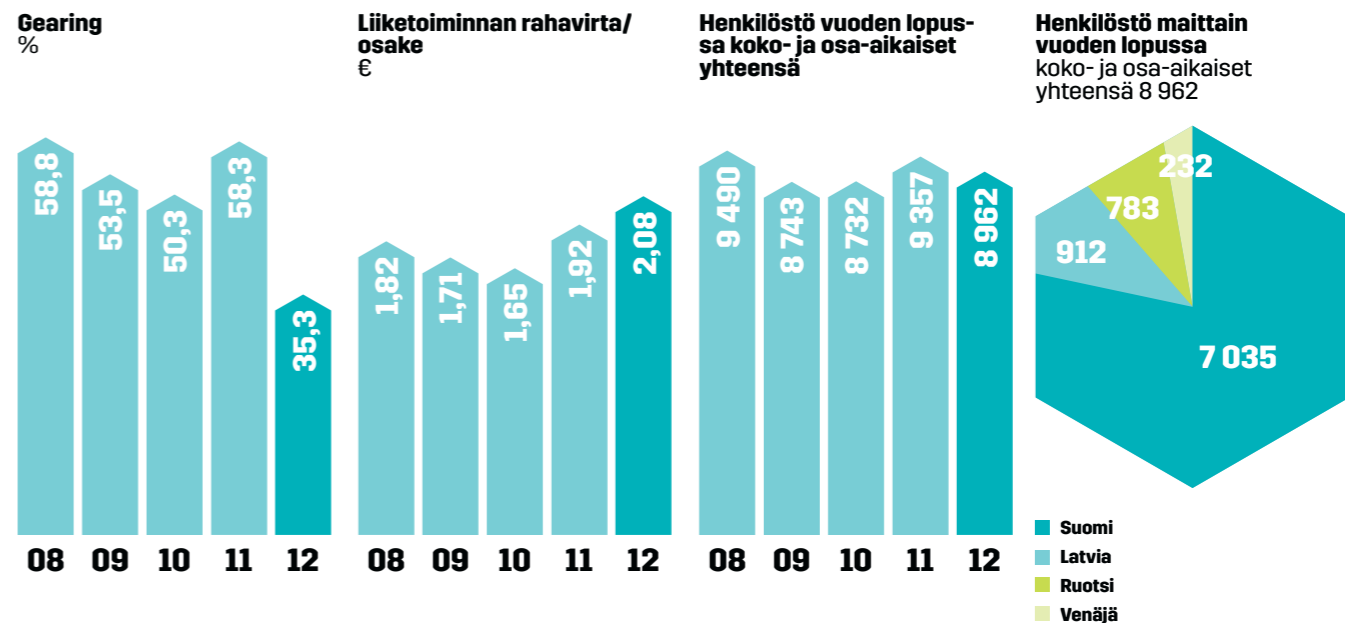
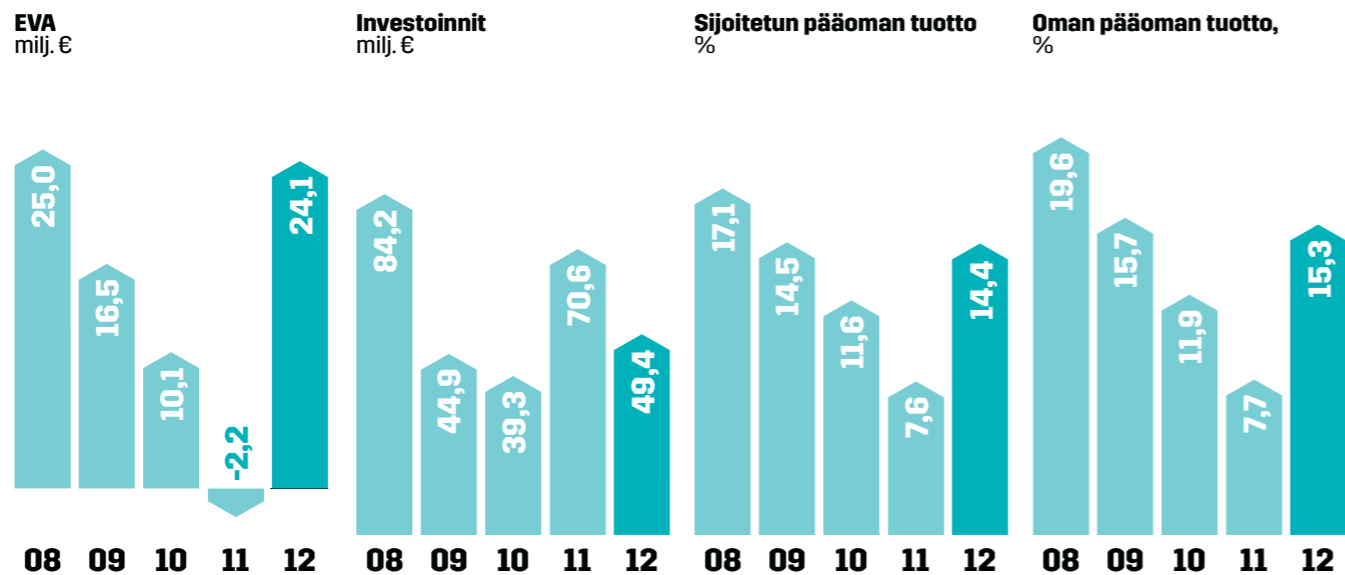
Riskien tunnistaminen, arviointi ja raportointi

Riskienhallintaprosessi on määritelty L&T:n johtamisjärjestelmässä. Riskit kartoitetaan osana vuosittaista strategiaprosessia toimiala- ja konsernitason, ulkomaisissa yksiköissä sekä kriittisiksi määritellyissä keskeisissä toiminnoissa. Operatiivinen johto arvioi vastuualueensa strategiset, taloudelliset, operatiiviset ja vahinkoriskitekijät. Riskien merkittävyyttä arvioidaan riskimatriisin avulla ja näin ollen ne arvotetaan myös rahamääräisesti. Merkittävälle riskille laaditaan varautumissuunnitelmat, ja toteutettavat riskienhallintatoimenpiteet vastuutetaan. Havaituista riskeistä ja niihin varautumisesta raportoidaan toimitusjohtajalle ja hallitukselle.

Riskianalyysi

Seuraavassa kuvataan L&T:n liiketoiminnan merkittävimpiä strategisia, operatiivisia ja vahinkoriskejä, jotka toteutuessaan voivat vaarantaa tai estää liiketoiminnan tavoitteiden saavuttamisen.

Rahoitusriskejä ja niiden hallintaa on selostettu konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 37. Rahoitusriskien hallinta.

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

Strategiset ja operatiiviset riskit

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

<p></p>	<p></p>
----------------------	----------------------

joten jaettavan pääomanpalautuksen kokonaismäärä olisi 23 215 238,40 euroa.

Lähiaikojen epävarmuustekijöitä

Talouden epävarmuus voi aiheuttaa merkittäviä muutoksia Ympäristöpalveluiden uusiorka-ainemarkkinoilla ja teollisuusasiakkuuksissa.

Valtion uusiutuville polttoaineille kohdistamien tukien ja niiden jatkuvuuden epävarmuus voivat aiheuttaa muutoksia Uusiutuvien energialähteiden kysyntään.

Näkymät vuodelle 2013

Vuoden 2013 liikevaihdon arvioidaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2012 ja operatiivisen toiminnan liikevoiton arvioidaan olevan samalla tasolla tai hieman parempi kuin vuonna 2012.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Lassila & Tikanoja Oyj:n rekisteröity osakepääoma on 19 399 437 euroa. Osakkeita on 38 798 874 kappaletta. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita vuonna 2012 oli 38 688 373. Kullakin osakkeella on yksi ääni. Yhtiöjärjestyksessä ei ole määritelty osakkeiden enimmäismäärää eikä enimmäisosakepääomaa. Osakkeella ei ole nimellisarvoa eikä kirjanpidollista vasta-arvoa.

Yhtiön osakkeet on liitetty Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Euroclear Finland ylläpitää yhtiön virallista osaksluetteloa.

Kaupankäynti osakkeilla ja optio-oikeuksilla vuonna 2012

Yhtiön osakkeet noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n keskiurten yhtiöiden listalla toimialaluokassa Teollisuustuotteet ja -palvelut. Kaupankäyntitunnus on LAT1V ja ISIN-koodi FI0009010854.

Yhtiön osakkeen vaihto ilman omia osakkeita NASDAQ OMX Helsingissä vuoden 2012 aikana oli 9 973 989 kappaletta, mikä on 25,8 % (23,0; 20,0) ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 105,1 miljoonaa euroa (108,2; 111,1). Korkein hinta oli 12,15 euroa ja alin 8,59 euroa. Kauden päätöskurssi oli 11,64 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman omia osakkeita oli kauden lopussa 450,4 miljoonaa euroa (444,5 ; 570,6).

Kaupankäynti 2008-optio-oikeuksilla NASDAQ OMX Helsingissä päättyi 31.5.2012.

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa oli vuoden alussa 113 305 omaa osaketta ja lopussa 106 810 omaa osaketta, jotka edustavat 0,3 prosenttia kaikista osakkeista ja äänistä.

Osingonjakopolitiikka

Lassila & Tikanoja Oyj:n osingon määrä on sidottu tilikauden tulokseen. Se osa tuloksesta, jota ei katsota tarvittavan yhtiön terveen kehityksen varmistamiseen, jaetaan osakkaille.

Hallituksen valtuutukset

Lassila & Tikanoja Oyj:n 15.3.2012 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankkimiseen yhtiön vapaalla omalla pääomalla.

Hallitus on valtuutettu hankkimaan enintään 500.000 kappaletta (1,3 % koko osakemäärästä) yhtiön omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta.

Hallitus on valtuutettu luovuttamaan enintään 500.000 osaketta, joka on 1,3 % koko osakemäärästä. Luovutusvaltuutus on voimassa 31.3.2014 saakka.

Lunastusvelvollisuus

Yhtiöjärjestyksen 14 §:n mukaan osakkeenomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista joko yksin tai lausekkeessa määritetyn mukaan yhdessä toisten osakkeenomistajien kanssa saavuttaa tai ylittää 33 1/3 tai 50 prosenttia, on velvollinen lunastamaan muiden osakkeenomistajien vaatimuksesta näiden osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat arvopaperit.

Äänioikeuden rajoitukset

Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajan äänioikeus yhtiökokouksessa on rajoitettu viidesosaan yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista.

Optio-ohjelmiin perustuvan osakemerkinnän ehdot

Osakkeiden merkintäaika 2008-optioilla päättyi 31.5.2012.

Optio-ohjelmaa selostetaan tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 24. Osakeperusteiset maksut.

Osakepohjainen kannustinohjelma 2012

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 14.12.2011 vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Mahdollinen palkkio perustui konsernin EVA-tulokseen ilman L&T Recoilia. Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 65 520 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuului 22 henkilöä. Ohjelman puitteissa luovutetaan 6 295 osaketta vuodelta 2012.

Osakepohjainen kannustinohjelma 2013

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti 17.12.2012 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Ohjelman ansaintajako alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2013. Vuodelta 2013 maksettava mahdollinen palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio maksetaan osittain osakkeina ja osittain rahana. Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa yhteensä enintään 53 300 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

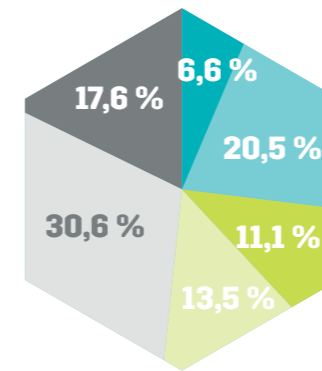
Osakkeenomistajat

Lassila & Tikanoja Oyj:llä oli vuoden 2012 lopussa 9 382 osakkeenomistajaa (9 365; 9 151). Hallintarekisteröityjen ja suorassa ulkomaisessa omistuksessa olevien osakkeiden osuus oli 17,2 % osakekannasta (13,0; 12,6).

Hallituksen ja toimitusjohtajan omistukset

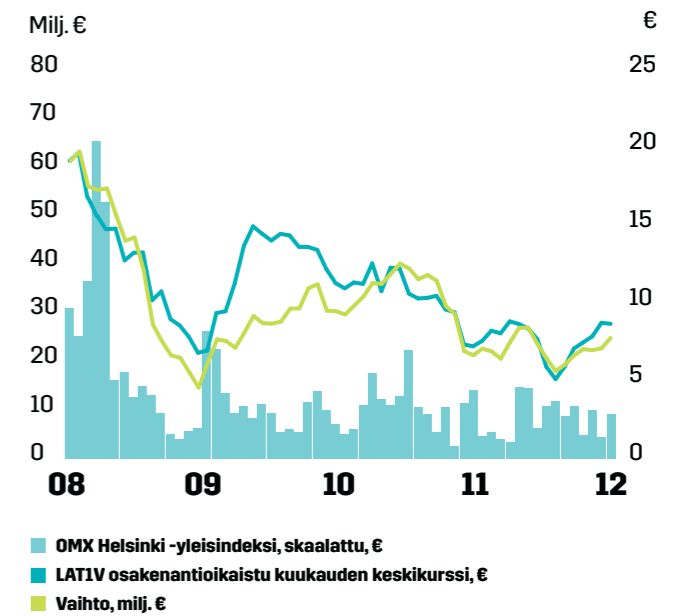
Yhtiön hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heidän määräysvallassaan olevat yhteisöt omistivat 31.12.2012 yhteensä 881 571 yhtiön osaketta. Niiden osuus osake- ja äänimäärästä on 2,3 %.

Osakkeenomistuksen jakautuminen %

- Yritykset ja asuntoyhtiöt
- Rahoitus- ja vakuutuslaitokset
- Julkisyhteisöt
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt
- Kotitaloudet
- Ulkomaiset ja hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat

Lassila ja Tikanojan osakkeiden osakeantioikaistu kurssikehitys ja vaihto 2008–2012

Osakepääoman ja osakemäärän muutokset 30.9.2001–31.12.2012

Muutos	Osakepääoman muutos, €	Osakemäärän muutos, kpl	Osakepääoma, €	Osakkeiden määrä, kpl
30.9.2001–31.12.2003			7 913 154	15 826 308
Merkinnät optio-oikeuksilla vuoden 2004 aikana	35 390	106 170	7 948 544	15 897 088
Rahastoanti 1:1	7 948 544	15 897 088	15 897 088	31 794 176
Uusmerkintä 5:2 à 7,50 €* 31.12.2004	3 171 029	6 342 058	19 068 117	38 136 234
Merkinnät optio-oikeuksilla vuoden 2005 aikana 31.12.2005	120 770	241 540	19 188 887	38 377 774
Merkinnät optio-oikeuksilla vuoden 2006 aikana 31.12.2006	75 200	150 400	19 264 087	38 528 174
Merkinnät optio-oikeuksilla vuoden 2007 aikana 31.12.2007	128 100	256 200	19 392 187	38 784 374
Merkinnät optio-oikeuksilla vuoden 2008 aikana 31.12.2008	7 250	14 500	19 399 437	38 798 874
31.12.2009			19 399 437	38 798 874
31.12.2010			19 399 437	38 798 874
31.12.2011			19 399 437	38 798 874
31.12.2012			19 399 437	38 798 874

* Merkintäsuhte ennen rahastoantia

Osakepääoman ja osakemäärän muutokset vuosina 2012 ja 2011 on esitetty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 23. Oma pääoma.

Osakkeenomistuksen jakautuminen sektoreittain 31.12.2012

	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
Yritykset ja asuntoyhtiöt	536	5,7	2 563 897	6,6
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	62	0,7	7 952 329	20,5
Julkisyhteisöt	26	0,3	4 324 852	11,1
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	212	2,3	5 231 953	13,5
Kotitaloudet	8 508	90,7	11 856 082	30,6
Ulkomaiset osakkeenomistajat	39	0,4	165 844	0,4
<hr/>				
Omat osakkeet			106 810	0,3
Hallintarekisteröidyt osakkeet			6 663 381	17,2
Yhteistilillä			40 536	0,1
Yhteensä			38 798 874	100,0

Osakkeenomistuksen jakautuminen suuruusluokittain 31.12.2012

Osakkeita kpl	Omistajien lukumäärä	%-osuus	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
1-1 000	7 906	84,3	2 208 019	5,7
1 001-5 000	1 033	11,0	2 335 836	6,0
5 001-10 000	184	2,0	1 360 519	3,5
10 001-100 000	209	2,2	6 075 581	15,7
100 001-500 000	35	0,4	6 774 398	17,5
yli 500 000	16	0,2	20 003 985	51,6
	9 383	100	31 988 147	82,4
<hr/>				
Omat osakkeet			106 810	0,3
Hallintarekisteröidyt osakkeet			6 663 381	17,2
Yhteistilillä			40 536	0,1
Yhteensä			38 798 874	100,0

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2012

Osakkeenomistaja	Osakemäärä, kpl	% osakkeista ja äänimäärästä
1. Evald ja Hilda Nissin Säätiö	2 413 584	6,2
2. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	2 231 238	5,8
3. Nordea-rahastot	1 656 196	4,3
4. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 547 803	4,0
5. Majjala Juhani	1 529 994	3,9
6. Danske Invest -rahastot	1 213 688	3,1
7. LähiTapiola-ryhmä	1 048 145	2,7
8. Bergholm Heikki	780 758	2,0
9. Majjala Mikko	720 000	1,9
10. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	600 690	1,5
11. Turjanmaa Kristiina	585 842	1,5
12. Valtion Eläkerahasto	562 000	1,4
13. Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas	556 481	1,4
14. LähiTapiola Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö	414 073	1,1
15. Majjala Eeva	345 000	0,9
16. Oy Chemec Ab	340 000	0,9
17. OP-Rahastot	321 301	0,8
18. Säästöpankki-rahastot	319 751	0,8
19. SEB Gyllenberg -rahastot	281 586	0,7
20. Aktia-rahastot	253 280	0,7
Yhteensä	17 721 410	45,7

Tiedot osakkeenomistajista perustuvat Euroclear Finland Oy:n ylläpitämään osakasluetteloon.

Tiedot osakkeista ja osakkeenomistajista ovat nähtävissä yhtiön konsernisivustolla. Tiedot päivitetään kerran kuukaudessa.

Osakekohtaiset tunnusluvut

	2012	2011	2010	2009	2008
Osakekohtainen tulos, € (EPS)	0,89	0,44	0,68	0,85	1,03
Laimennettu osakekohtainen tulos, € (EPS)	0,89	0,44	0,68	0,85	1,03
Oma pääoma/osake, €	6,01	5,63	5,75	5,6	5,28
Osinko/osake, €			0,55	0,55	0,55
Osinko/tulos, %			81,4	64,4	53,4
Pääomanpalautus/osake, €	0,60*	0,55			
Pääomanpalautus/tulos, %	67,4*	125,0			
Efektiiivinen osinkotuotto, %			3,7	3,4	5,0
Efektiiivinen pääomanpalautustuotto, %	5,2*	4,8			
Hinta/voitto-suhde (P/E)	13,1*	26,2	21,8	18,7	10,7
Liiketoiminnan rahavirta/osake, €	2,08	1,92	1,65	1,71	1,82
Osakeantioikaistu tilikauden					
alin kaupantekokurssi, €	8,59	9,49	12,85	9,16	10,26
ylin kaupantekokurssi, €	12,15	15,18	16,20	17,19	23,00
keskikurssi, €	10,55	12,13	14,36	12,61	16,5
päätöskurssi, €	11,64	11,49	14,73	15,99	11,00
Osakekannan markkina-arvo 31.12., milj. €	450,4	444,5	570,6	619,9	426,8
Ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä					
keskimäärin vuoden aikana	38 688 373	38 721 908	38 748 649	38 780 589	38 796 135
vuoden lopussa	38 692 064	38 685 569	38 738 116	38 768 874	38 798 874
keskimäärin vuoden aikana, laimennettu	38 701 004	38 762 194	38 772 906	38 784 285	38 816 873
Vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä, kpl	9 967 494	8 965 140	7 816 454	10 089 598	17 452 448
% keskimääräisestä osakemäärästä	25,8	23,2	20,2	26,0	45,0
Osakkeiden vaihto, 1 000 €	105 121	108 740	112 270	127 213	287 928

* Hallituksen ehdotus

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2012	2011	2010	2009	2008
Liikevaihto, milj. €	674,0	652,1	598,2	582,3	606,0
Liikevoitto, milj. €	48,4	25,6	40,2	50,3	55,5
% liikevaihdosta	7,2	3,9	6,7	8,6	9,2
Voitto ennen veroja, milj. €	43,0	21,0	36,0	45,0	50,7
% liikevaihdosta	6,4	3,2	6,0	7,7	8,4
Tilikauden voitto, milj. €	34,5	17,0	26,2	33,1	40,0
% liikevaihdosta	5,1	2,6	4,4	5,7	6,6
Tilikauden voitto emoyhtiön omistajille, milj. €	34,5	17,0	26,2	33,1	40,0
% liikevaihdosta	5,1	2,6	4,4	5,7	6,6
EVA, milj. €	24,1	-2,2	10,1	16,5	25,0
Liiketoiminnan rahavirta, milj. €	80,5	74,5	63,8	66,2	70,4
Taseen loppusumma, milj. €	481,3	494,3	483,7	496,4	477,7
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	15,3	7,7	11,9	15,7	19,6
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	14,4	7,6	11,6	14,5	17,1
Omavaraisuusaste, %	49,4	44,5	46,5	44,1	43,2
Gearing, %	35,3	58,3	50,3	53,5	58,8
Korolliset nettovelat, milj. €	82,3	127,2	112,3	116,3	120,5
Bruttoinvestoinnit, milj. €	49,4	70,6	39,3	44,9	84,2
% liikevaihdosta	7,3	10,8	6,6	7,7	13,9
Poistot ja arvonalentumiset, milj. €	43,6	61,5	43,9	40,3	41,0
Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin	8 399	8 513	7 835	8 113	8 363
Henkilöstö 31.12., kokoaikaiset ja osa-aikaiset yhteensä	8 962	9 357	8 732	8 743	9 490

Tunnuslukujen laskentaperusteet

	<u>emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto</u>	
Osakekohtainen tulos	= osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin	
	<u>emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto</u>	
Laimennettu osakekohtainen tulos	= osakkeiden osakeantioikaistu laimennettu lukumäärä keskimäärin (liitetieto 10. Osakekohtainen tulos)	
	<u>emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma</u>	
Oma pääoma/osake	= osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä	
	<u>tilikauden osakekohtainen osinko</u>	
Osakekohtainen osinko*	= tilikauden jälkeen tapahtuneiden osakeantien oikaisukerroin	
	<u>osakekohtainen osinko</u>	
Osinko/tulos, %*	= osakekohtainen tulos	x100
	<u>osakekohtainen osinko</u>	
Efekttiivinen osinkotuotto, %*	= tilikauden päätöskurssi	x100
	<u>tilikauden päätöskurssi</u>	
Hinta/voitto-suhde (P/E)	= osakekohtainen tulos	
	<u>liiketoiminnan nettorahavirta rahoituslaskelmasta</u>	
Liiketoiminnan rahavirta/osake	= osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin	
Osakekannan markkina-arvo	= osakkeiden laimentamaton lukumäärä vuoden lopussa x tilikauden päätöskurssi	
EVA	= liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljänneksen keskiarvo) laskettu kustannus WACC 2012: 7,10 % WACC 2011: 7,70 % WACC 2010: 8,70 % WACC 2009: 9,40 % WACC 2008: 9,30 %	
	<u>tilikauden voitto</u>	
Oman pääoman tuotto, % (ROE)	= oma pääoma (keskiarvo)	x100
	<u>(voitto ennen veroja + rahoituskulut)</u>	
Sijoitetun pääoman tuotto, % (ROI)	= (taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo))	x100
	<u>oma pääoma</u>	
Omavaraisuusaste, %	= (taseen loppusumma - saadut ennakot)	x100
	<u>korolliset nettovelat</u>	
Gearing, %	= oma pääoma	x100
Korolliset nettovelat	= korollinen vieras pääoma - likvidit varat	
Operatiivisen toiminnan liikevoitto	= liikevoitto +/- kertaluonteiset erät	

* Laskentakaavoja sovelletaan myös pääomanpalautuksen tunnuslukuihin.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1.–31.12.1 000 €	Liitetieto	2012	%	2011	%
Liikevaihto	1	673 985	100,0	652 130	100,0
Myytyjä suoritteita vastaavat kulut		-602 581	-89,4	-584 152	-89,6
Bruttokate		71 404	10,6	67 978	10,4
Liiketoiminnan muut tuotot	6	7 708	1,1	3 038	0,5
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-16 745	-2,5	-15 217	-2,3
Hallinnon kulut		-12 090	-1,8	-11 408	-1,7
Liiketoiminnan muut kulut	6	-1 584	-0,2	-1 733	-0,3
Arvonalentuminen, aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	-302	0,0	-5 677	-0,9
Arvonalentuminen, liikearvo ja muut aineettomat	13	0	0,0	-11 384	-1,7
Liikevoitto	3,5	48 391	7,2	25 597	3,9
Rahoitustuotot	8	860	0,1	1 041	0,2
Rahoituskulut	8	-6 256	-0,9	-5 644	-0,9
Voitto ennen veroja		42 995	6,4	20 994	3,2
Tuloverot	9	-8 543	-1,3	-4 030	-0,6
Tilikauden voitto		34 452	5,1	16 964	2,6
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille		34 459		16 960	
Määräysvallattomille omistajille		-7		4	
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, €	10	0,89		0,44	
Laimennettu osakekohtainen tulos, €		0,89		0,44	

LAAJA KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1.–31.12.1 000 €	Liitetieto	2012	2011
Tilikauden voitto		34 452	16 964
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen			
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos		1 098	-487
Arvonmuutosrahasto			
Myytävissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	8		
Voitot kaudella		2	-4
Myytävissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat		2	-4
Muuntoerot		627	111
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille		10	-11
Muut laajan tuloksen erät, verojen jälkeen		1 737	-391
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen		36 189	16 573
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		36 186	16 580
Määräysvallattomille omistajille		3	-7

Lisätietoja laajan konsernin tuloslaskelman veroista on liitetiedossa 9. Tuloverot.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNITASE

31.12.1 000 €	Liitetieto	2012	%	2011	%
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineettomat hyödykkeet	12				
Liikearvo		120 189		119 509	
Hankittu sopimuskanta		7 880		10 591	
Kilpailukieltosopimukset		1 810		3 162	
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista		57		78	
Muut aineettomat hyödykkeet		8 494		11 149	
		138 430	28,8	144 489	29,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	14				
Maa-alueet		3 844		4 589	
Rakennukset ja rakennelmat		52 393		78 217	
Koneet ja kalusto		121 179		120 015	
Muut aineelliset hyödykkeet		86		85	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		2 657		4 616	
		180 159	37,4	207 522	42,0
Muut pitkäaikaiset varat					
Myytavissä olevat sijoitukset	17,30	7 284		605	
Rahoitusleasingsaamiset	18,30	3 608		3 578	
Laskennalliset verosaamiset	9	3 845		6 323	
Muut saamiset	30	2 755		3 315	
		17 492	3,6	13 821	2,8
Pitkäaikaiset varat yhteensä		336 081	69,8	365 832	73,9
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	19	24 884		27 953	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20,30	103 925		91 629	
Johdannaissaamiset	30,31	1 290		419	
Ennakkomaksut		491		438	
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	21,30	2 499		2 299	
Rahavarat	22,30	12 083		5 770	
Lyhytaikaiset varat yhteensä		145 172	30,2	128 508	26,1
Varat yhteensä		481 253	100,0	494 340	100,0

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

31.12.1 000 €	Liitetieto	2012	%	2011	%
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Oma pääoma					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	23				
Osakepääoma		19 399		19 399	
Muut rahastot		-743		-2 469	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		29 381		50 658	
Kertyneet voittovarot		150 233		133 125	
Tilikauden voitto		34 459		16 960	
		232 729		217 673	
Määräysvallattomien omistajien osuus		274		271	
Oma pääoma yhteensä		233 003	48,4	217 944	44,1
Velat					
Pitkäaikaiset velat					
Laskennalliset verovelat	9	31 313		29 389	
Eläkeveloitteet	25	672		628	
Varaukset	26	4 304		2 500	
Lainat	27,30	57 961		92 914	
Muut velat	28,30	942		960	
		95 192	19,8	126 391	25,6
Lyhytaikaiset velat					
Lainat	27,30	38 915		42 319	
Ostovelat ja muut velat	29,30	112 880		105 751	
Johdannaisvelat	30,31	1 129		1 850	
Tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat		14		85	
Varaukset	26	120			
		153 058	31,8	150 005	30,3
Velat yhteensä		248 250	51,6	276 396	55,9
Oma pääoma ja velat yhteensä		481 253	100,0	494 340	100,0

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

1 000 €	Liitetieto	2012	2011
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		34 452	16 964
Oikaisut	33	55 002	69 322
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta		89 454	86 286
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		-10 574	-7 843
Vaihto-omaisuuden muutos		-121	9
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		17 096	11 055
Käyttöpääoman muutos		6 401	3 221
Maksetut korot		-5 070	-6 165
Saadut korot		830	1 020
Maksetut verot		-11 127	-9 896
Liiketoiminnan nettorahavirta		80 488	74 466
Investointien rahavirta			
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	2	-2 498	-24 430
Myydyt tytäryritykset ja liiketoiminnot vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	33	7 820	0
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-40 659	-45 503
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit		2 826	1 850
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin			-20
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos		560	98
Myytävissä olevien pitkäaikaisten sijoitusten myynnit			
Saadut osingot investoinneista		1	
Investointien nettorahavirta		-31 950	-68 005
Rahoituksen rahavirta			
Osakeannista saadut maksut	23		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-5 781	8 712
Pitkäaikaisten lainojen nostot		10 200	20 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-25 254	-19 761
Omien osakkeiden hankinta			-517
Maksetut pääomanpalautukset		-21 254	-21 284
Rahoituksen nettorahavirta		-42 089	-12 850
Likvidien varojen nettomuutos			
Likvidit varat tilikauden alussa		8 069	14 548
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		64	-90
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	22	14 582	8 069

Konsernitiilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

1 000 €	Liitetieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Muunto- erot	Arvon- muutos- rahasto	Suojaus- rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys- vallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011		19 399	50 673	-1 523	-48	-570	0	154 785	222 716	278	222 994
Laaja tulos											
Tilikauden tulos								16 960	16 960	-7	16 953
Suojausrahasto käyvän arvon muutos						-487			-487		-487
Myytävissä olevat rahoitusvarat					-4				-4		-4
Muuntoerot				111					111		111
Tilikauden laaja tulos yhteensä				111	-4	-487		16 960	16 580	-7	16 573
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi	24							183	183		183
Omien osakkeiden hankinta	23							-553	-553		-553
Osingonjako	11							-21 290	-21 290		-21 290
Siirto arvomuutos-rahastosta					52		-15		37		37
Liiketoimet lähipiirin kanssa yhteensä					52		-15	-21 660	-21 623	0	-21 623
Siirto ylikurssi-rahastosta			-50 673				50 673				
Oma pääoma 31.12.2011		19 399	0	-1 412	0	-1 057	50 658	150 085	217 673	271	217 944

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1 000 €	Liitetieto	Osake-pääoma	Ylikurssi-rahasto	Muunto-erot	Arvon-muutos-rahasto	Suojaus-rahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	Määräys-vallatto-mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012		19 399	0	-1 412	0	-1 057	50 658	150 085	217 673	271	217 944
Laaja tulos											
Tilikauden tulos								34 459	34 459	3	34 462
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos						1 098			1 098		1 098
Myytävissä olevat rahoitusvarat									2		2
Muuntoerot				627					627		627
Tilikauden laaja tulos yhteensä				627		2	1 098	34 459	36 186	3	36 189
Liiketoimet omistajien kanssa											
Osakeperusteisten etuuksien kirjaaminen kuluksi	24							125	125		125
Pääomanpalautus							-21 277	22	-21 255		-21 255
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä									-21 130		-21 130
Siirto ylikurssirahastosta											
Oma pääoma 31.12.2012		19 399	0	-785	2	41	29 381	184 691	232 729	274	233 003

Lisätietoja omasta pääomasta on liitetiedossa 23. Oma pääoma, ja omaan pääomaan kirjatusta veroista liitetiedossa 9. Tuloverot. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot muodostavat olennaisen osan tilinpäätöstä.

Perustiedot

Lassila & Tikanoja Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rekisteröity osoite on Sentnerikuja 1, 00440 Helsinki. Konserni, jonka muodostavat emoyhtiö Lassila & Tikanoja Oyj ja sen tytäryritykset (L&T), on erikoistunut ympäristönhuoltoon sekä kiinteistöjen ja laitosten ylläpitoon. Konsernilla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Latviassa ja Venäjällä.

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake noteerataan NASDAQ OMX Helsingissä.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa yhtiön konsernisivustolta www.lassila-tikanoja.com tai konsernin emoyrityksen pääkonttorista osoitteesta PL 28, 00441 Helsinki.

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 31. päivänä tammikuuta 2013 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen tärkeimmät laatimisperiaatteet on esitetty alla. Samoja periaatteita on käytetty yhdenmukaisesti kaikissa esitetyissä tiedoissa, ellei erikseen toisin ole mainittu.

Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2012 voimassa olleita IFRS- ja IAS-standardeja sekä IFRIC- ja SIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien, kirjanpito- ja yhteisöainsäädännön mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu euroissa ja se esitetään tuhansina euroina. Tilinpäätös perustuu alkuperäisiin hankintamenoihin lukuun ottamatta sellaisia myytävissä olevia sijoituksia, joiden käypä arvo voidaan määrittää markkinahintojen avulla, ja johdannaissojimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Osakeperusteiset maksut on kirjattu käypään arvoon niiden myöntämispäivänä.

Yhdistelyperiaatteet

Tytäryhtiöt

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Lassila & Tikanoja Oyj:n lisäksi kaikki tytäryritykset, joissa konsernilla on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet tytäryrityksen äänivallasta tai sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, jolloin konserni on saanut määräysvallan, siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa.

Konsernin keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu käyttäen hankintamenetelmää. Luovutettu vastike ja hankitun yhtiön yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan hankintahetken käypiin arvoihin.

Hankintaan liittyvät menot on kirjattu kuluksi. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi.

Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen. Mahdollinen määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa arvostetaan joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien osuuden suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Arvostamisperiaate määritetään erikseen kullekin yritysryhmälle. Laaja tulos kohdistetaan emoyrityksen omistajille ja määräysvallattomille omistajille, vaikka tämä johtaisi siihen, että määräysvallattomien omistajien osuudesta tulisi negatiivinen. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omasta pääomasta esitetään omana eräänään taseessa oman pääoman osana. Emoyrityksellä tytäryrityksessä olevan omistusosuuden muutokset, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina.

Vaiheittain toteutuvan hankinnan yhteydessä aiempi omistusosuus arvostetaan käypään arvoon ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Konsernin menettäessä määräysvallan tytäryrityksessä, arvostetaan jäljelle jäävä sijoitus määräysvallan menettämispäivän käypään arvoon ja tästä syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tilikauden voiton tai tappion sekä laajan tuloksen jakautuminen emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille esitetään erillisen tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman yhteydessä ja osuus omista pääomista esitetään omana eräänään taseessa konsernin omassa pääomassa.

Saman määräysvallan alaisten yhteisöjen väliset liiketoimintojen yhdistämiset on käsitelty aiempiin kirjanpitoarvoihin perustuen.

Yhteisytykset

Yhteisytykset ovat yrityksiä, joissa konserni käyttää toisen osapuolen kanssa yhteistä sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa. Yhteisytykset yhdistellään suhteellista yhdistelytapaa käyttäen rivi riviltä. Konsernitilinpäätös sisältää konsernin osuuden yhteisytysten varoista, veloista, tuotoista, kuluista ja vastuista. Myös omistusosuuden mukainen osuus yhteisytyksen rahavirtaeristä yhdistellään konsernin rahavirtalaskelmaan. Konsernilla ei ole omistusosuuksia yhteisytyksissä tilinpäätöshetkellä 31.12.2012.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyrityksen toiminta- ja esittämismuuttua.

Konserniin kuuluvien tytäryritysten tilinpäätökseen sisältyvät erät käsitellään siinä taloudellisen toimintaympäristön valuutassa, jossa kukin tytäryritys pääasiallisesti toimii (toimintavaluutta).

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän valuuttakurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja. Ei-monetaariset erät

Kuvassa on esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu Suomessa. Kuvassa on myös esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu ulkomailla.

arvostetaan tapahtumapäivän kurssiin. L&T:llä ei ole ulkomaan rahan määräisiä ei-monetaarisia eriä, jotka arvostettaisiin käypiin arvoihin. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet kurssivoitot ja -tappiot merkitään tuloslaskelmaan. Liiketoiminnan kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle ja rahoituserien kurssivoitot ja -tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin tai -kuluihin.

Niiden konserniyritysten, joiden toimintavaluutta ei ole euro, tu-loslaskelmat muunnetaan euroiksi tilikauden keskikurssiin ja taseet tilinpäätöspäivän kurssiin. Tilikauden tuloksen ja laajan tuloksen muuntaminen eri kursseilla tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa muuntoeron, joka kirjataan oman pääoman muuntoerorahastoon. Ulkomaisten tytäryhtiöiden hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntami-sesta syntyneet muuntoerot kirjataan muuntoerorahastoon. Osana tytäryhtiöiden nettosijoitusta käsitellään pitkäaikaiset lainasaami-set, joiden suorittamista ei ole suunniteltu ja joiden suorittaminen ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudes-sa. Myös näiden saamisten aiheuttamat muuntoerot kirjataan muuntoerorahastoon.

Kun tytäryrityksestä luovutaan kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot kirjataan tuloslaskelmaan osana myynnistä syntyvää kokonaisvoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntyvät liikearvot ja näiden yksiköiden varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisut on käsitelty kyseisten yksiköiden varoina ja velkoina ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäi-vän kursseja käyttäen.

Tuloutusperiaatteet
Tuotot palveluista kirjataan, kun palvelut on suoritettu. Mikäli laitoksilla valmistetaan myytäviä materiaaleja, kirjataan materiaalien hankin-tameno vaihto-omaisuuteen. Mikäli käsiteltävällä materiaalilla ei ole myyntihintaa, kirjataan kustannusvaraukset siirtovelkoihin.

Tuotot myydyistä tavaroista kirjataan, kun tavaroiden omista-miseen liittyvät merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet ostajalle ja tuoton määrä on määritettävissä luotettavasti.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituottoja oikaistaan väliillisillä veroilla ja alennuksilla.

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä. Konsernin osinkotuotot ovat vähäiset ja ne kirjataan oikeuden syntymishet-kellä, mikäli tieto osingoista saadaan tällöin. Muutoin ne kirjataan maksupäivänä.

Pitkäaikaishankkeet
Pitkäaikaishankkeen tulot ja menot kirjataan tuotoiksi ja kuluiksi valmistumisasteen perusteella, kun hankkeen lopputulos voidaan ar-vioida luotettavasti. Kaatopaikkojen sulkemisurakat ovat osatuloutet-tavia pitkäaikaishankkeita, joiden aloitus ja valmistuminen ajoittuvat eri tilikausille. Hankkeen valmistumisaste määritellään tarkasteluhet-keen mennessä suoritetusta työstä aiheutuneiden menojen osuutena hankkeen arvioiduista kokonaismenoista. Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat suuremmat kuin hankkeesta laskutettu määrä, erotus esitetään taseessa erässä myyntisaamiset ja muut saamiset. Jos syntyneet menot ja kirjatut voitot ovat pienemmät kuin hankkeen laskutus, erotus esitetään erässä saadut ennakot.

Kuvassa on esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu Suomessa. Kuvassa on myös esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu ulkomailla.

Silloin kun pitkäaikaishankkeen lopputulosta ei voida arvioida luotettavasti, hankkeesta johtuvat menot kirjataan kuluksi samalla tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet ja hankkeesta saatavia tuottoja kirjataan vain siihen määrään asti, kuin toteutuneita menoja vastaava rahamäärä on saatavissa. Mikäli on todennäköistä, että hankkeen valmiiksi saamiseen tarvittavat kokonaismenot ylittävät hankkeesta saatavat kokonaistulot, odotettavissa oleva tappio kirjataan kuluksi välittömästi.

Pilaantuneiden maiden vastaanottotoiminnan lopputulokset eivät ole arvioitavissa luotettavasti.

Näiden hankkeiden osalta tuottoja kirjataan hankkeiden toteutu-neita menoja vastaava määrä.

Konsernilla ei ole pitkäaikaishankkeita päättyneellä tai sitä edeltä-vällä tilikaudella.

Tutkimus ja kehitys
Tutkimusmenot on kirjattu tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jon-ka aikana ne ovat syntyneet. Uusien palvelukonseptien antamat hyödyt ovat todennettavissa vasta niin myöhäisessä vaiheessa, että aktivointikriteereiden ei ole katsottu täyttyvän ennen palvelun luovuttamista. Taseeseen on aktivoitu ohjelmistoprojekteihin liittyviä kehitysmenoja, joista on tarkempi kuvaus seuraavassa kohdassa.

Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet
Liikearvo on se osa hankintamenosta, jolla luovutettu vastike, mää-räysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankittujen yritysten nettovarallisuuden käyvän arvon hankintahetkellä. Liikearvosta ei tehdä poistoja, vaan se testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Taseessa liikearvot esitetään alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumisilla.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet arvostetaan käypään arvoon. Aineettomien hyödykkeiden talou-dellisen vaikutusajan arvioidaan olevan rajallinen tai rajoittamaton. L&T:llä liiketoimintojen yhdistämisissä kirjatut aineettomat hyödykkeet ovat mm. asiakassuhteita, kilpailukieltosopimuksia ja ympäristölupia. Niillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, joka vaihtelee kolmesta kolmeentoista vuoteen.

Muut aineettomat hyödykkeet ovat pääasiassa ohjelmistoja ja ohjelmistolisenssejä.

Ohjelmistoprojektien kustannukset aktivoidaan muihin aineetto-miin hyödykkeisiin siitä lähtien, kun projektit ovat siirtyneet tutkimus-vaiheesta kehittämisvaiheeseen ja projektin tulos on yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke. Tällaisen aineettoman hyödykkeen tulee tuottaa L&T:lle vastaista taloudellista hyötyä, joka ylittää sen kehittämisestä syntyneet menot. Hankintameno käsittää kaikki menot, jotka johtuvat välittömästi omaisuuserän saattamisesta valmiiksi toimimaan johdon tarkoittamalla tavalla. Suurimmat menoerät ovat ulkopuolisille maksetut konsulttipalkkiot ja oman henkilöstön palkka- ja muut kustannukset.

Ohjelmistojen ja ohjelmistolisenssien poistoaika on viisi vuotta. Poistojen kirjaaminen lopetetaan, kun aineeton käyttöomaisuus-hyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi (tai sisältyy myytävänä olevaksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään) IFRS 5 Myy-tävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti.

Kuvassa on esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu Suomessa. Kuvassa on myös esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu ulkomailla.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet
Aineellinen käyttöomaisuus on arvostettu hankintamenoon vähen-nettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla. Alkuperäinen hankintameno sisältää menot, jotka aiheutuvat välittömästi kyseisen aineellisen omaisuuserän hankkimisesta. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai val-mistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoi-daan osaksi omaisuuserän hankintamenoa.

Vertailukaudella yhteisyrityksenä yhdistellyn L&T Recoilin tase sisälsi regenerointilaitoksen rakentamiseen liittyvät rahoituskulut, jotka aktivoitiin osana investoinnin hankintamenoa. L&T Recoilin lainat otettiin regenerointilaitoksen rakentamista varten, joten hankintame-noon aktivoitiin todelliset vieraan pääoman menot.

Liiketoimintojen yhdistämisissä aineellinen käyttöomaisuus arvos-tetaan hankintahetken käypään arvoon. Taseessa aineellinen käyttö-omaisuus esitetään vähennettynä kertyneillä poistoilla ja mahdollisilla arvonalentumisilla.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa lukuun ottamatta uusia kaatopaikkoja. Arvioidut taloudelliset vaikutusajat tarkistetaan jokai-sena tilinpäätöspäivänä, ja jos ne eroavat merkittävästi aikaisemmista arvioista, poistoaikoja muutetaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Tilinpäätöksen poistot perustuvat seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin:	
Rakennukset ja rakennelmat	5–30 vuotta
Kuljetusvälineet	6–15 vuotta
Koneet ja kalusto	4–15 vuotta

Valmistuneisiin kaatopaikkoihin sovelletaan suoriteyksikköön perus-tuvaa poistomenetelmää, jossa poistot tehdään läjitysalueelle toimitet-un jälkeen viemän tilavuuden mukaan. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisenä hyödykkeenä. Tavanomaiset korjaus- ja kunnossapitokus-tannukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla ne ovat syntyneet. Kooltaan merkittävien uudistus- ja parannushankkeiden menot kirjataan taseeseen, jos on todennäköistä, että taloudellisen hyödyn lisäys koituu tulevaisuudessa konsernin hyväksi. Kun aineelli-nen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot -standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden luovutuksesta ja käytöstä poistami-sesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa tai kuluissa.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) ja lopetet-tuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat luokitellaan myytä-vinä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee ker-tymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokittelun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan

Kuvassa on esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu Suomessa. Kuvassa on myös esillä muutamia tuotteita, jotka on valmistettu ja paketoitu ulkomailla.

yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokittelusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omai-suuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähen-nettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä. Mikäli luokittelukri-teeri ei täyty, perutaan luokittelu ja omaisuuserä arvostetaan luokittelua edeltäneeseen tasearvoon vähennettynä poistoilla ja arvonalennuksilla tai sitä alempaan kerrytettävissä olevaan rahamäärään. Myytävänä ole-vaksi luokiteltu pitkäaikainen omaisuuserä sekä myytävänä olevaksi luo-kiteltuun luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät esitetään taseessa erillään muista omaisuuseristä. Samoin velat, jotka sisältyvät myytävänä oleviksi luokiteltuun luovutettavien erien ryhmään, esitetään taseessa erillään muista veloista. Lopetettujen toimintojen tulos esite-tään tuloslaskelmassa omalla rivillään. Tuloslaskelman vertailutietoja oikaistaan niiden toimintojen osalta, jotka on luokiteltu lopetetuiksi viimeisimmän esitettävän tilinpäätöskauden aikana. Lopetettujen toimin-tojen tulos siirretään siten omalle rivilleen myös vertailutietojen osalta. Tilikausilla 2012 ja 2011 konsernissa ei ollut lopetettuja toimintoja.

Arvonalentumiset
Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä omai-suuden tasearvoja mahdollisen arvonalentumisen selvittämiseksi. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettä-vissä oleva rahamäärä. Arvonalentumisen kirjaamistarvetta tarkas-tellaan rahavirtaa tuottavien yksiköiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla kustannuksilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisu-userästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia ar-vioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuus-erään liittyvistä riskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan tuloslaskelmaan, kun omaisu-userän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Rahavirtaa tuottavaan yksikköön kohdistuva arvonalen-tumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti.

Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan, mikäli olosuhteissa on tapahtunut muutos ja kerrytettävissä oleva rahamäärä on muuttunut. Liikearvos-ta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Liikearvojen arvonalentumistestit tehdään vuosittain tai aina, kun viitteitä arvon alenemisesta ilmenee. Kerrytettävissä olevista rahamääristä tehdään sekä käyttöarvoon että nettomyyntihintaan perustuvat laskelmat niille rahavirtaa tuottaville yksiköille, joille liikear-vot on kohdistettu.

Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet ovat ohjelmistoprojek-teja, joille ei voida tehdä erillisiä arvonalentumistestejä, koska niillä

1.1. Liiketoimintasegmentit

2012 1 000 €	Ympäristö- palvelut	Siivous- ja käyttäjä- palvelut	Kiinteistön- hoito	Uusiutuvat energia- lähteet	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto							
Liikevaihto, ulkoinen	326 654	159 470	135 981	51 880			673 985
Toimialojen välinen liikevaihto	4 021	2 072	1 970	4 067		-12 130	0
Liikevaihto yhteensä	330 675	161 542	137 951	55 947		-12 130	673 985
Liikevoitto	38 143	7 641	5 339	-61	-2 671		48 391
Liikevoitto, %	11,5	4,7	3,9	-0,1			7,2
Rahoitustuotot ja -kulut (liitetieto 8)							
							-5 396
Voitto ennen veroja							42 995
Tuloverot (liitetieto 9.1)							-8 543
Tilikauden voitto							34 452
Varat							
Toimialan varat	310 030	56 056	49 662	30 179	9 853		455 780
Kohdistamattomat varat							25 473
Varat yhteensä							481 253
Velat							
Toimialan velat	61 068	30 289	19 784	6 094	1 378		118 613
Kohdistamattomat velat							129 637
Velat yhteensä							248 250
Investoinnit (liitetiedot 12 ja 14)	27 421	4 917	9 810	486	6 751		49 385
Poistot (liitetieto 5)	31 774	5 001	6 275	281	9		43 340
Arvon alentumiset				302			302
Muut kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa							
Osakeperusteiset maksut					188		188
Eläkevelvoitteet	31	10			193		234
Varaukset	160	-29	-20				111
Yhteensä	191	-19	-20	0	381		533

2011 1 000 €	Ympäristö- palvelut	Siivous- ja käyttäjä- palvelut	Kiinteistön- hoito	Uusiutuvat energia- lähteet	Konserni- hallinto ja muut	Eliminoinnit	Konserni
Liikevaihto							
Liikevaihto, ulkoinen	322 264	155 817	132 399	41 650			652 130
Toimialojen välinen liikevaihto	3 620	1 454	2 192	3 752		-11 018	0
Liikevaihto yhteensä	325 884	157 271	134 591	45 402		-11 018	652 130
Liikevoitto	33 970	7 131	8 181	-21 250	-2 435		25 597
Liikevoitto, %	10,4	4,5	6,1	-46,8			3,9
Rahoitustuotot ja -kulut (liitetieto 8)							
							-4 603
Voitto ennen veroja							20 994
Tuloverot (liitetieto 9.1)							-4 030
Tilikauden voitto							16 964
Varat							
Toimialan varat	346 224	54 302	45 048	27 346	2 528		475 448
Kohdistamattomat varat							18 892
Varat yhteensä							494 340
Velat							
Toimialan velat	57 367	29 804	15 889	3 932	1 343		108 335
Kohdistamattomat velat							168 061
Velat yhteensä							276 396
Investoinnit (liitetiedot 12 ja 14)	43 362	14 721	11 776	454	277		70 590
Poistot (liitetieto 5)	30 760	4 928	4 873	3 919	7		44 487
Arvon alentumiset				17 061			17 061
Muut kulut, joihin ei liity maksutapahtumaa							
Osakeperusteiset maksut					182		182
Eläkevelvoitteet	1	17			58		76
Varaukset	111	-10	-5		0		96
Yhteensä	112	7	-5	0	240		354

Varojen täsmäytys kokonaisvaroihin

1 000 €	2012	2011
Raportoitavien segmenttien varat	445 927	472 920
Muiden segmenttien varat	9 853	2 528
	455 780	475 448
Kohdistamattomat varat		
Likvidit varat	14 582	8 069
Saamiset, korko- ja valuuttajohdannaiset	4 325	4 577
Siirtosaamiset, korot ja muut rahoituserät	0	24
Verosaamiset	6 566	6 223
Yhteensä	25 473	18 892
Varat yhteensä	481 253	494 340

Velkojen täsmäytys kokonaisvelkoihin

1 000 €	2012	2011
Raportoitavien segmenttien velat	117 234	106 992
Muiden segmenttien velat	1 379	1 343
	118 613	108 335
Kohdistamattomat velat		
Velat, korko- ja valuuttajohdannaiset	81 275	135 644
Siirtovelat, korot ja muut rahoituserät	17 035	2 943
Verovelat	31 327	29 474
Yhteensä	129 637	168 061
Velat yhteensä	248 250	276 396

1.2. Maantieteelliset alueet

1 000 €	2012	2011
Liikevaihto		
Suomi	587 765	560 178
Muut maat	86 220	91 952
Yhteensä	673 985	652 130

Varat		
Suomi	411 898	431 752
Muut maat	43 882	43 696
Kohdistamattomat varat	25 473	18 892
Yhteensä	481 253	494 340

Investoinnit		
Suomi	46 624	63 660
Muut maat	2 761	6 930
Yhteensä	49 385	70 590

2. Hankitut liiketoiminnot

Liiketoimintojen yhdistämisissä aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet arvostetaan käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Aineelliset hyödykkeet poistetaan johdon arvioon perustuvana taloudellisena vaikutusaikana ottaen huomioon konsernissa noudatettavat poistoperiaatteet.

Liiketoimintojen yhdistämisissä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, mikäli ne ovat yksilöitävissä. Hankituissa liiketoiminnoissa konserni on hankkinut pääasiassa kilpailukieltosopimuksia ja asiakkuuksia. Asiakas-sopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja nykyisistä asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella. Kilpailukieltosopimusten arvo on laskettu vastaavalla tavalla sopimuksen kestoajan rahavirtojen kautta. Muut aineettomat erät poistetaan sopimukseen tai johdon arviointiin perustuvana taloudellisena vaikutusaikanaan.

Liiketoimintojen yhdistämisistä syntynyt liikearvo muodostuu hankittujen yritysten henkilöstön ammattitaidon lisäksi muista aineettomista eristä. Tällaisia eriä ovat hankituissa yrityksissä oleva uusien asiakkaiden hankintapotentiaali, uusien tuotteiden ja palveluiden kehitysmahdollisuudet sekä hankitun liiketoiminnan vahva alueellinen asema. Kaikista liiketoimintojen yhdistämisistä syntyy lisäksi synergiaetuja, jotka ovat pääasiassa säästöjä tuotannon kiinteissä kustannuksissa.

Hankittujen liiketoimintojen hankintamenoihin voi tulla muutoksia kauppakirjojen kauppahintaa koskevien ehtojen perusteella. Monissa hankinnoissa pieni osa kauppahinnasta on sidottu lyhytaikaisiin (alle 12 kk) tulevaisuuden tapahtumiin. Nämä ehdolliset kauppahinnat kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon ja muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti kauden tuloslaskelmaan. Tilikauden tulokseen sisältyy kauppahintoihin kohdistuvia muutoksia 150 tuhatta euroa. Vuoden 2009 kauppoihin sekä vuoden 2007 Biowatin kauppaan liittyvät kauppahintamuutokset kirjataan liikearvoon vanhan IFRS 3:n mukaan.

1.1.–31.12.2012 konsernin liikevaihto olisi ollut 674,1 miljoonaa euroa ja tilikauden tulos 34,5 miljoonaa euroa, jos kaikki yritykset olisi hankittu 1.1.2012. Konsernin liikevaihtoon on lisätty ostettujen yritysten toteutuneet liikevaihdot ja konsernin tulokseen ostettujen yritysten toteutuneet voitot ja tappiot hankintahetken väli tilinpäätösten mukaan. Tilikauden voitoista on vähennetty yhteenliittymässä käypiin arvoihin arvostettujen aineettomien ja aineellisten erien kauden poistot. Synergiaetuja ei ole otettu huomioon.

Vuonna 2012 ostettujen liiketoimintojen yhteenlaskettu vuosiliikevaihto oli 1,9 miljoonaa euroa.

2012**Hankitut liiketoiminnot yhteenlaskettuina**

1 000 €	Yhdistämisessä kirjatut käyvät arvot
Maksettu vastike	
Käteisvarat	2 690
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0
Ehdollinen vastike	0
Luovutettu vastike yhteensä	2 690
Korvausvelvoitteeseen perustuva omaisuuserä	0
Hankinnan kohteesta aiemmin omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	2 690
Hankintaan liittyvät menot (sisältyvät hallinnon kuluihin tilinpäätöksessä)	6
Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	2 438
Asiakassopimukset	618
Kilpailukieltosopimukset	151
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0
Muut aineettomat hyödykkeet	0
Myytavissä olevat pitkäaikaiset rahoitusvarat	0
Vaihto-omaisuus	2
Myyntisaamiset ja muut saamiset	87
Laskennalliset verosaamiset	96
Rahavarat	154
Varat yhteensä	3 546
Laskennalliset verovelat	0
Pitkäaikaiset korolliset velat	44
Ostovelat ja muut velat	54
Eläkevelvoitteet	0
Ehdollinen velka	1 098
Velat yhteensä	1 196
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	2 350
Määräysvallattomien omistajien osuus	0
Liikearvo	340
Yhteensä	2 690

Kiinteistöhoitoon ostettiin 1.1.2012 Helsingin Itäkeskuksessa ja sen lähiympäristössä toimivan IK Kiinteistöpalvelu Oy:n liiketoiminta. Lisäksi Kiinteistöhoitoon ostettiin 1.2.2012 Jyväskylässä toimivan Jyvässeudun Talonmiehet Oy:n liiketoiminta sekä Hyvinkään alueella toimiva Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy.

Ympäristöpalveluihin ostettiin 1.5.2012 Oulun seudulla toimivan SITA Finland Oy:n Oulun jätehuolto liiketoiminta. Lisäksi Ympäristöpalveluihin ostettiin 11.10.2012 Uudenkaupungin Munaistenmetsän kaatopaikan liiketoiminta.

Tiedot hankituista yrityksistä ja liiketoiminnoista on esitetty yhteenlaskettuina, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen. Käyvät arvot on määritetty kaupan toteutumisajankohtana. Mistään liiketoiminnoista ei ole luovuttu hankinnan seurauksena. Kaikki hankinnat on maksettu käteisellä. Osakekaupoilla saavutettiin

sadan prosentin osuus äänivallasta. Ehdollinen vastike on sidottu hankitun liiketoiminnan asiakassopimusten siirtymiseen L&T Oyj:lle ja arviot vastikkeiden käyvistä arvioista on määritetty todennäköisyydellä painotetun loppukauppahinnan mukaan. Ehdollisen vastikkeen arviot eivät ole muuttuneet hankintahetken ja tilinpäätöshetken välillä. Myynti- ja muut saamiset ovat kirjattu käypään arvoon hankintahetkellä. Yksittäisiä kauppahintoja ei ole esitetty erikseen, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen.

Liikevaihdoltaan suurin hankinta oli Jyvässeudun Talonmiehet Oy:n liiketoiminta (858 tuhatta euroa).

Ostettujen yritysten vaikutusta konsernin raportointikauden liikevaihtoon ja tulokseen ei ole mahdollista esittää erikseen, koska L&T integri ostetut yritykset olemassa olevaan liiketoimintaan mahdollisimman nopeasti. Nopea integrointi on edellytys synergiaetujen saavuttamiselle.

18.12.2006 allekirjoitettiin sopimus Biowatti Oy:n osake-enemmistön (70 %) ostamisesta yhtiön toimivalta johdolta. Samalla sitouduttiin ostamaan loput 30 prosenttia yhtiön osakkeista vuoden 2012 alkuun mennessä. 70 prosentin omistusosuudesta maksettava hinta oli 30,9 miljoonaa euroa, ja se maksettiin käteisellä. Kaupassa ei siirtynyt korollisia velkoja. Biowatin ostosta kirjattiin konsernitiilinpäätöksessä hankintahinnaksi sadan prosentin mukainen osuus. Tuloksesta tai omasta pääomasta ei erotettu vähemmistöosuutta, vaan arvio 30 prosentin kauppahinnasta kirjattiin lyhytaikaiseksi lainaksi. Loppuosuuden kauppahinta määräytyy L&T Biowatin tuloskehityksen perusteella. Tammikuussa 2012 lunastettiin sopimuksen mukaisesti L&T Biowatin 30 prosenttia yhtiön osakkeista. Näiden arvo tilinpäätöksessä 2011 oli 2 411 tuhatta euroa.

2011 Hankitut liiketoiminnot yhteenlaskettuina

1 000 €	Yhdistämisesä kirjatut käyvät arvot
Käteisvarat	27 830
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	0
Ehdollinen vastike	45
Luovutettu vastike yhteensä	27 875
Korvausveloitteeseen perustuva omaisuuserä	0
Hankinnan kohteesta aiemmin omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	27 875

Hankintaan liittyvät menot (sisältyvät hallinnon kuluihin tilinpäätöksessä)	27
---	----

Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4 281
Asiakassopimukset	9 042
Kilpailukieltosopimukset	3 336
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0
Muut aineettomat hyödykkeet	160
Myytavissä olevat pitkäaikaiset rahoitusvarat	122
Vaihto-omaisuus	411
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5 914
Rahavarat	3 399
Varat yhteensä	26 666

Laskennalliset verovelat	752
Pitkäaikaiset korolliset velat	45
Ostovelat ja muut velat	8 475
Eläkeveloitteet	0
Ehdollinen velka	0
Velat yhteensä	9 272

Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	17 394
Määräysvallattomien omistajien osuus	0
Liikearvo	10 481
Yhteensä	27 875

Ympäristöpalveluihin ostettiin 4.1.2011 Keuruun ja Multialan alueella jätehuolto-, vaihtolava- ja jätevesipalveluliiketoimintaa harjoittava Pentti Laurila Ky, 1.2.2011 Ypäjällä toimivan Matti Hossi Ky:n jätehuolto- ja vaihtolavaliiketoiminta, 1.3.2011 PPT Luttinen Oy:n jätehuoltoliike-toiminta sekä 1.5.2011 pääkaupunkiseudulla toimiva ympäristönhuoltoalan yritys Papros Oy ja ympäristömanageraukseen erikoistunut Full House Oy. Lisäksi vuoden viimeisellä neljänneksellä Ympäristöpalveluihin hankittiin 1.10.2011 Paraisten Puhtaanapito Oy, joka tuottaa jätehuolto-, kierrätys- ja viemärihuoltopalveluita.

Siivous- ja käyttäjäpalveluihin ostettiin 1.1.2011 pääkaupunkiseudulla toimivan Kestosiivous Oy:n liiketoiminta, 1.4.2011 Varkauden alueella toimivien Savon Kiinteistöhuolto- ja Siivouspalvelu Oy:n, Varkauden Kiinteistöhoito ja Siivouspalvelu Oy:n sekä Jo-Pe Huolto Oy:n siivous- ja kiinteistönhoitoliiketoiminnot, 1.5.2011 Ruotsissa siivous-

palveluita tuottava Östgöta Städ Ab, 1.6.2011 Pirkanmaalla toimiva siivousyritys WTS-Palvelut Oy sekä 1.11.2011 Forssan seudulla toimiva Palvelusiivous Ulla Haavisto Oy.

Tilikauden aikana ostettiin 1.4.2011 pääkaupunkiseudulla, Turussa, Tampereella ja Oulussa toimiva siivous- ja kiinteistönhoitopalveluiden tuottamiseen erikoistunut Hansalaiset Oy -konserni tytäryhtiöineen. Kyseinen hankinta kohdistuu sekä siivous- ja käyttäjäpalvelut – että kiinteistöhoito -segmentteihin.

Kiinteistöhoitoon ostettiin 1.3.2011 Nurmijärven alueella toimivan KH-Kiinteistöhuolto Oy:n liiketoiminta sekä 1.12.2011 Nastolan talous-alueella Lahdessa toimiva Nastolan Talohuolto Oy.

Tiedot hankituista yrityksistä ja liiketoiminnoista on esitetty yhteenlaskettuina, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen. Käyvät arvot on määritetty kaupan toteutumisajankohtana. Mistään liiketoiminnoista ei ole luovuttu hankinnan seurauksena. Kaikki hankinnat on maksettu käteisellä. Osakekaupoilla saavutettiin sadan prosentin osuus äänivallasta. Ehdollinen vastike on sidottu hankitun liiketoiminnan asiakassopimusten siirtymiseen L&T Oy:lle ja arviot vastikkeiden käyvistä arvioista on määritelty todennäköisyydellä painotetun loppukauppahinnan mukaan. Ehdollisen vastikkeen arviot eivät ole muuttuneet hankintahetken ja tilinpäätöshetken välillä. Myynti- ja muut saamiset ovat kirjattu käypään arvoon hankintahetkellä. Yksittäisiä kauppahintoja ei ole esitetty erikseen, koska mikään niistä ei ole yksitellen tarkasteltuna olennainen.

Vuosiliikevaihdoltaan suurimmat hankinnat olivat Hansalaiset Oy (10 973 tuhatta), Papros Oy (6 209 tuhatta) ja Full House Oy (3 208 tuhatta) sekä Östgöta Städ Ab (11 842 tuhatta).

Ostettujen yritysten vaikutusta konsernin raportointikauden liikevaihtoon ja tulokseen ei ole mahdollista esittää erikseen, koska L&T integroi ostetut yritykset olemassa olevaan liiketoimintaan mahdollisimman nopeasti. Nopea integrointi on edellytys synergiaetujen saavuttamiselle.

18.12.2006 allekirjoitettiin sopimus Biowatti Oy:n osake-enemmistön (70 %) ostamisesta yhtiön toimivalta johdolta. Samalla sitouduttiin ostamaan loput 30 prosenttia yhtiön osakkeista vuoden 2012 alkuun mennessä. 70 prosentin omistusosuudesta maksettava hinta oli 30,9 miljoonaa euroa, ja se maksettiin käteisellä. Kaupassa ei siirtynyt korollisia velkoja. Biowatin ostosta kirjattiin konsernitiilinpäätöksessä hankintahinnaksi sadan prosentin mukainen osuus. Tuloksesta tai omasta pääomasta ei erotettu vähemmistöosuutta, vaan arvio 30 prosentin kauppahinnasta kirjattiin lyhytaikaiseksi lainaksi. Loppuosuuden kauppahinta määräytyy L&T Biowatin tuloskehityksen perusteella. Arvion oikeellisuutta tarkastellaan vuosittain 31.12. tai aina kun viitteitä arvion muutoksesta ilmenee. 31.12.2011 tehdyn arvion perusteella L&T Biowatin 30 prosentin kauppahintavelkaa vähennettiin 239 tuhatta euroa 2 411 tuhanteen euroon (2 650 tuhatta euroa). Oikaisu käsitellään IFRS 3:n mukaan eikä sillä ole tulosvaikutusta, vaan vastaava oikaisu on tehty hankintamenuon sekä liikearvoon ja korollisiin velkoihin.

Lisäksi välittömästi tilikauden jälkeen Kiinteistöhoitoon ostettiin 1.1.2012 Helsingin Itäkeskuksessa ja sen lähiympäristössä toimivan kiinteistöjen huoltoon ja isännöintiin erikoistuneen IK Kiinteistöpalvelu Oy:n ja 1.2.2012 Jyväskylän alueella toimivan Jyvässeudun Talonmiehet Oy:n kiinteistöhuoltoliiketoiminnot sekä 1.2.2012 Hyvinkään talousalueella toimiva Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy. Näiden kirjanpitokäsittely on vielä kesken.

2.1. Myydyt liiketoiminnot

Kesäkuussa 2012 Lassila & Tikanoja Oyj myi osuutensa yhteisyritys L&T Recoil Oy:stä yhteisyrittksen toiselle osapuolelle EcoStream Oy:lle. Kauppahinta koostui 10 miljoonan euron käteisvastikkeesta sekä 19,9 prosentin osuudesta EcoStreamin osakekannasta. Kauppahinta oli yhteensä 16,7 miljoonaa euroa ja siitä syntyi konserniin myyntivoittoa 4,2 miljoonaa euroa. Myyntivoitto on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa ja on käsitelty kertaluonteisena eränä. L&T Recoil Oy kuului Ympäristöpalvelut-liiketoimintasegmenttiin. L&T jatkaa edelleen Haminassa sijaitsevan laitoksen raaka-ainetoimittajana.

Tilinpäätöshetkellä Lassila & Tikanojalla on EcoStreamilta kauppahintasaatavaa 2,0 miljoonaa euroa sekä öljytoimituksiin liittyviä myyntisaatavia 2,9 miljoonaa euroa.

Lassila & Tikanoja Oyj on antanut takauksen 50 prosentin osuudelle L&T Recoil Oy:n rahoituslainoista. Takaussitoumus on voimassa korkeintaan lainojen eräpäivään 31.8.2014 saakka. L&T Recoil Oy:n rahoituslainojen kokonaispääoma oli 32,8 milj.euroa 31.12.2012.

Joulukuussa 2012 toteutettiin ekotuoteliiketoiminnan myynti Kekkilä Oy:lle 1,1 miljoonan euron kauppahinnalla. Kaupasta kirjattu myyntivoitto 0,2 miljoonaa euroa ei ollut konsernille merkittävä. Myyty liiketoiminta ei täyttänyt IFRS 5.31–32 vaatimuksia lopetettujen toimintojen esittämisestä.

Vuonna 2011 ei ollut tytäryritys- eikä liiketoiminnan myyntejä.

1 000 €	L&T Recoil Oy
Aineelliset ja aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	31 329
Vaihto-omaisuus	3 188
Myyntisaamiset ja muut saamiset	5 516
Rahavarat	185
Rahoitusvelat	-18 088
Osto- ja muut velat	-9 608
Nettovarat	12 522

Kokonaiskauppahinta	16 702
Rahana saatu vastike	8 004
Kauppahintasaatava	1 996
EcoStream osakkeet	6 702

3. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

1 000 €	2012	2011
Palkat ja palkkiot	224 412	216 434
Eläkekulut		
Maksupohjaiset järjestelyt	43 444	40 915
Etuuspohjaiset järjestelyt	36	76
Osake- ja optiopalkitseminen	188	182
Muut henkilösivukulut	13 217	13 360
Yhteensä	281 297	270 967

Etuuspohjaiset eläkekulut toiminnoittain		
Hankinnan ja valmistuksen kulut	8	17
Myyntiin ja markkinoinnin kulut	6	1
Hallinnon kulut	22	58
Yhteensä	36	76

Tiedot myönnettyistä optioista ja osakepalkkioista esitetään liitetiedossa 24. Osakeperusteiset maksut. Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat. Tiedot etuuspohjaisten eläkkeiden tase-eristä esitetään liitetiedossa 25. Eläkeveloitteet.

Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin

	2012	2011
Toimihenkilöt	1 364	1 402
Työntekijät	7 035	7 111
Yhteensä	8 399	8 513

Suomi	6 378	6 473
Muut maat	2 021	2 040
Yhteensä	8 399	8 513

4. Pitkäaikaishankkeet
Tilikauden 2012 päättyessä konsernilla ei ollut osatulotettavia pitkäaikaishankkeita. Pilaantuneiden maiden vastaanotto toiminnan lopputulokset eivät ole arvioitavissa luotettavasti. Näiden hankkeiden osalta tuottoja kirjataan hankkeiden toteutuneita menoja vastaava määrä.

1 000 €	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset käyttö-omaisuus-hyödykkeet	Yhteensä
2012			
Poistot			
Hankinnan ja valmistuksen poistot	7 739	34 972	42 711
Myyntiin ja markkinoinnin poistot	5	260	265
Hallinnon poistot	279	85	364
Poistot yhteensä	8 023	35 317	43 340

Arvonalentumiset	302	302
-------------------------	-----	-----

2011			
Poistot			
Hankinnan ja valmistuksen poistot	11 139	32 686	43 825
Myyntiin ja markkinoinnin poistot	12	127	139
Hallinnon poistot	441	82	523
Poistot yhteensä	11 592	32 895	44 487

Arvonalentumiset	12 273	4 788	17 061
-------------------------	--------	-------	--------

6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 €	2012	2011
Liiketoiminnan muut tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	1 046	475
Liiketoiminnan myyntivoitot	4 444	
Vuokratuotot	52	77
Myyntisaamisten arvonalentumistappioiden peruutukset	125	182
Saadut korvaukset ja julkiset avustukset	200	423
Hyödykejohdannaisten tuotot	421	972
Ympäristölupa		300
Muut	1 420	609
Yhteensä	7 708	3 038
Liiketoiminnan muut kulut		
Käyttöomaisuuden myynti- ja romutustappiot	435	210
Myyntisaamisten arvonalentumistappiot	1 010	1 176
Muut	139	347
Yhteensä	1 584	1 733

7. Tutkimus- ja kehitysmenot

Tuloslaskelmaan sisältyy kuluksi kirjattuja tutkimus- ja kehittämismenoja keskitetysti ohjatuista kehitysprojekteista 1,7 miljoonaa euroa (1,4 milj. €).

8. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2012	2011
Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	1	
Korkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista ja muista saamisista	23	87
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	649	954
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista (ei suojauslaskennassa olevat johdannaissopimukset)	144	
Valuuttakurssivoitot	43	
Rahoitustuotot yhteensä	860	1 041
Rahoituskulut		
L&T Recoilille myönnettyjen pääomalojen korkosaamisten alaskirjaus	-1 960	
Korkokulut jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista lainoista	-2 747	-4 133
Tappiot rahavirtaa suojaavista koronvaihtosopimuksista, siirretty omasta pääomasta	-978	-640
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista (ei suojauslaskennassa olevat johdannaissopimukset)	0	-144
Muut rahoituskulut	-571	-653
Valuuttakurssitappiot	0	-74
Rahoituskulut yhteensä	-6 256	-5 644

9. Tuloverot

9.1. Tuloverot tuloslaskelmassa

1 000 €	2012	2011
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-8 471	-11 742
Edellisten tilikausien verot	18	321
Laskennalliset verot	-90	7 391
Yhteensä	-8 543	-4 030

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma		
Tulos ennen veroja	42 995	20 994
Verot Suomen verokannan mukaan 24,5 % (26 % vuonna 2011)	-10 534	-5 458
Ulkomaisten tytäryhtiöiden erilaisten verokantojen vaikutus	-671	-31
Vähennyskelvottomat kulut	-167	-204
Liikearvon arvonalentumiset	0	-972
Verovapaat tulot	214	73
Verot aiemmilta tilikausilta	-18	-321
Laskennallisen verovelan muutos, purkutappiopoistot	276	1 519
Verokantamuutoksen vaikutus, laskennalliset verot	0	1 464
L&T Recoil Oy:n myynnin verovaikutus	3 110	
Muut erät	-753	-100
Yhteensä	-8 543	-4 030

9.2. Verovaikutukset, muut laajan tuloksen erät

1 000 €	Liitetieto	2012			2011		
		Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos		1 454	-356	1 098	-623	136	-487
Arvonmuutosrahasto							
Myytävissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	21	2	0	2	-5	1	-4
Muuntoerot		694	-67	627	169	-58	111
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille		10		10	-11		-11
Muut laajan tuloksen erät		2 160	-423	1 737	-470	79	-391

9.3. Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen muutos tilikauden aikana

2012	Kirjattu tulos-		Kirjattu omaan	Hankitut /	
1 000 €	1.1.2012	laskelmaan	pääomaan	Kurssierot	liiketoiminnot
					31.12.2012
Laskennalliset verosaamiset					
Eläke-etuudet	154	11			165
Varaukset	559	189			748
Käyvän arvon muutokset	429	48			-473
Tuloutus	36	-24			12
Hyllypoistot	1 533	-296			1 237
Yhteisyritysten tappiot	3 751	321			-4 072
Tytäryritysten tappiot	855	458		7	0
Muuntoerot	-33	-98	98		33
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erät	1 635	84			74
Yhteensä	8 919	693	98	7	-4 438

Laskennalliset verovelat					
Poistoerot	-31 197	-1 003	0	0	64
Rahoitusleasing	-489	-3			9
Osakeperusteiset etuudet	-24	12			-12
Ulkomaiset yhtiöt	-275	203			-45
Muut tilapäiset erät	0				0
Yhteensä	-31 985	-791	0	0	28

Laskennallinen verovelka, netto	-23 066	-98	98	7	-4 410	-27 469
---------------------------------	---------	-----	----	---	--------	---------

2011	Kirjattu tulos-		Kirjattu omaan	Hankitut /	
1 000 €	1.1.2011	laskelmaan	pääomaan	Kurssierot	liiketoiminnot
					31.12.2011
Laskennalliset verosaamiset					
Eläke-etuudet	160	-6			154
Varaukset	625	-66			559
Käyvän arvon muutokset	217	68	137	7	429
Tuloutus	16	20			36
Hyllypoistot	88	1 445			1 533
Yhteisyritysten tappiot	2 965	786			3 751
Tytäryritysten tappiot	1 050	-194		-1	0
Muuntoerot	25		-58		-33
Muut vähennyskelpoiset tilapäiset erät	368	1 315			-48
Yhteensä	5 514	3 368	79	6	-48

Laskennalliset verovelat					
Poistoerot	-34 725	3 682		-6	-148
Rahoitusleasing	-531	42			-489
Osakeperusteiset etuudet	-25	1			-24
Ulkomaiset yhtiöt	108	163		-2	-544
Muut tilapäiset erät	-136	136			0
Yhteensä	-35 309	4 024		-8	-692

Laskennallinen verovelka, netto	-29 795	7 392	79	-2	-740	-23 066
---------------------------------	---------	-------	----	----	------	---------

9.4. Laskennalliset verot taseessa

1 000 €	2012	2011
Laskennalliset verosaamiset	3 845	6 323
Laskennalliset verovelat	-31 313	-29 389
Laskennalliset verovelat, netto	-27 468	-23 066

Laskennalliset verot on esitetty taseessa eriteltyinä verosaamisiin ja verovelkoihin. Laskennalliset verosaamiset ja verovelat on esitetty nettona silloin, kun sekä saaminen että velka kohdistuvat samaan erään, eikä erä ole ollut suuruudeltaan olennainen.

Laskennallisiin verosaamisiin ei sisälly verosaamisia yhteisyritysten tappiollisista tuloksista (sisältyi 3 751 tuhatta euroa). Laskennallisia verosaamisia tytäryhtiöiden tappiollisista tuloksista sisältyy tilinpäätökseen 1 320 tuhatta euroa (580 tuhatta euroa). Verosaamisten kirjaaminen perustuu tulosenusteeseen, joka osoittaa verohyödyn realisoitumisen olevan todennäköistä.

Verosaamisten Muihin vähennyskelpoisiin tilapäisiin eriin sisältyy purkutappioiden verotuksen tuloutuksesta aiheutuva verosaaminen määrältään 1 795 tuhatta euroa (1 519 tuhatta euroa).

Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei aiheudu konserni-tilinpäätökseen laskennallista verovelkaa, koska EU-maista saaduista tytäryhtiöosingoista ei jouduta maksamaan lähdeveroa.

10. Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto kauden aikana ulkona olevien osakkeiden osakeantioikaistulla keskimääräisellä lukumäärällä ilman yhtiön omassa omistuksessa olevia osakkeita.

1 000 €	2012	2011
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	34 459	16 960
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1 000 kpl	38 688	38 722
Osakekohtainen tulos, €	0,89	0,44

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus. Osakekohtaista tulosta laimentavat osakepalkkiojärjestelmän 2009–2012 osakepalkkiot, joiden kulukirjauksen ajanjakso on vielä kesken. Ne käsitellään optioina laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta koskevassa laskelmassa, vaikka niiden ansainta on vielä ehdollinen.

Osakeoptiolla on laimentava vaikutus, kun osakkeen merkintähinta optiolla on alempi kuin osakkeen käypä arvo. Osakkeen merkintähinnassa huomioidaan vielä kirjaamattomat optikulut. Laimennusvaikutukseksi tulee se määrä osakkeita, jotka joudutaan laskemaan liikkeelle vastikkeettomana, koska optioiden käytöstä saatavilla varoilla yhtiö ei voisi laskea liikkeelle samaa määrää osakkeita käypään arvoon. Osakkeen käypä arvo perustuu osakkeen kauden keskimääräiseen hintaan.

1 000 €	2012	2011
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto	34 459	16 960
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1 000 kpl	38 688	38 722
Osakepalkkiojärjestelmän osakkeiden vaikutus, 1 000 kpl	13	40
Osakkeiden laimennettu osakeantioikaistu lukumäärä keskimäärin kauden aikana, 1 000 kpl	38 701	38 762
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	0,89	0,44

11. Osakekohtainen osinko ja pääomanpalautus

Yhtiön hallitus ehdottaa 12.3.2013 pidettävälle yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto lisätään kertyneisiin voittovaroihin ja että osinkoa ei jaeta.

Hallitus ehdottaa, että osakkeenomistajille jaetaan pääoman palautusta 0,60 euroa osakkeelta. Pääomanpalautuksen määrä on 23 215 238,40 euroa. Ehdotettua pääomanpalautusta ei ole kirjattu velaksi tilinpäätökseen. Vuodelta 2011 jaettiin pääoman palautusta 0,55 euroa osakkeelta.

12. Aineettomat hyödykkeet

2012	Hankittu sopimuskanta		Kilpailukieltosopimukset	Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
1 000 €	Liikearvo								
Hankintameno 1.1.2012	127 474	23 332	23 662	9 439	4 098	13 823	15 109	713	217 650
Lisäykset					377	220	99	1 626	2 322
Hankitut liiketoiminnot	340	619	151						1 110
Vähennykset	-66					-765	-1 115	-11	-1 957
Siirrot erien välillä					744	75	362	-1 181	0
Kurssierot	535	154	50	13		30	12	4	798
Hankintameno 31.12.2012	128 283	24 105	23 863	9 452	5 219	13 383	14 467	1 151	219 923
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2012	-7 965	-12 741	-20 500	-9 361	-2 201	-10 857	-9 536		-73 161
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot									0
Tilikauden poistot		-3 373	-1 518	-21	-658	-807	-1 646		-8 023
Arvonalentumiset									0
Kurssierot	-129	-111	-35	-13		-10	-11		-309
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2012	-8 094	-16 225	-22 053	-9 395	-2 859	-11 674	-11 193		-81 493
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	120 189	7 880	1 810	57	2 360	1 709	3 274	1 151	138 430

Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista ovat yleensä patenteja tai lupia.

Aineettomien hyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset olivat 109 tuhatta euroa.

2011				Muut	Sisäisesti				
1 000 €	Liikearvo	Hankittu sopimus- kanta	Kilpailu- kielto- sopimukset	aineettomat hyödykkeet yritys- kaupoista	aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Aineet- tomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennako- maksut	Yht eensä
Hankintameno 1.1.2011	116 787	14 254	20 318	9 435	5 311	13 067	10 885	1 826	191 883
Lisäykset					511	438	451	1 246	2 646
Hankitut liiketoiminnot	10 481	9 042	3 336						22 859
Vähennykset						-15	-3		-18
Siirrot erien välillä					-1 724	331	3 773	-2 380	0
Kurssierot	206	36	8	4		2	3	21	280
Hankintameno 31.12.2011	127 474	23 332	23 662	9 439	4 098	13 823	15 109	713	217 650
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2011	-3 320	-9 518	-10 295	-8 206	-2 466	-9 869	-5 528		-49 202
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot					1 019		-1 019		0
Tilikauden poistot		-3 187	-3 420	-1 151	-754	-915	-2 165		-11 592
Arvonalentumiset	-4 607		-6 776			-68	-822		-12 273
Kurssierot	-38	-36	-9	-4		-5	-2		-94
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2011	-7 965	-12 741	-20 500	-9 361	-2 201	-10 857	-9 536		-73 161
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	119 509	10 591	3 162	78	1 897	2 966	5 573	713	144 489

Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista ovat yleensä patenteja ja lupia.

Aineettomien hyödykkeiden hankintaan koskevia sopimukseen perustuvia sitoumuksia ei ollut vuonna 2011.

Vuonna 2011 L&T Biowatti Oy:lle tehtiin arvonalentumistestaus, jonka perusteella syntyi arvonalentumistappio, josta 12 273 tuhatta euroa kohdistui aineettomiin hyödykkeisiin.

13. Liikearvojen arvonalentumistestit

Liikearvojen kohdistaminen

Lassila & Tikanojan liiketoiminta on jaettu neljään toimialaan: Ympäristöpalvelut, Siivous- ja käyttäjäpalvelut, Kiinteistöhoito sekä Uusiutuvat energialähteet (L&T Biowatti).

Suomen toimintojen osalta Ympäristöpalvelut jakaantuu liiketoimintoihin, jotka muodostavat rahavirtaa tuottavat yksiköt. Näitä ovat Ympäristöpalvelut, L&T Recoil sekä ympäristötuotteet. Siivous- ja käyttäjäpalveluiden toiminta Suomessa muodostaa rahavirtaa tuottavan yksikön. Kiinteistöhoito ja Uusiutuvat energialähteet (L&T Biowatti) testataan toimialatasolla yhtenä rahavirtaa tuottavana yksikkönä. Lisäksi rahavirtaa tuottavia yksiköitä ovat Latvian/Baltian ja Ruotsin liiketoiminnot. Arvonalentumistestausta varten liikearvot on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille.

Liikearvon kirjanpitoarvot on kohdistettu seuraavasti:

1 000 €	2012	2011
Ympäristöpalvelut ilman ympäristötuotteita ja L&T Recoilia	84 302	84 601
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	13 904	13 758
Kiinteistöhoito	5 526	5 254
Uusiutuvat energialähteet (L&T Biowatti)	0	0
Latvia	5 673	5 646
Ruotsi	10 730	10 174
Yhteensä	120 135	119 433
Yksiköt, joille kohdistettu liikearvo ei ole merkittävä suhteessa liikearvon tasearvoon	54	76
Yhteensä	120 189	119 509

Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa arvioidaan kerrytettävissä olevat rahamäärät käyttöarvon perusteella. Vastaiset rahavirrat perustuvat johdon viiden vuoden vuosikohtaisiin tuloslaskelma- ja ylläpitoinvestointiennusteisiin, jotka on tehty budjetointiprosessin yhteydessä. Johto perustaa ennusteensa toteutuneeseen kehitykseen sekä käsitykseensä alansa kasvunäkymistä (markkinoiden yleinen kehitys ja yksikön kannattavuus, hinnoittelu, kunnallistamispäätökset, henkilöstö- ja raaka-ainekustannukset). Kasvuennusteissa huomioidaan hyväksytyt investointipäätökset. Näissä ennusteissa rahavirtaa tuottavien yksiköiden liikevaihdon kasvuprosentit vaihtelevat -3,5 %:n ja 9,0 %:n välillä (-2,5–17,0). Siitä eteenpäin rahavirroille on arvioitu ylläpitoinvestoinnit ja inflaatiota (2 %) vastaava tai hieman korkeampi residuaalikasvu (3 %). Tulevaisuuden EBITDA-prosentit on määritetty konservatiivisin perustein ja niiden arvo perustuu toteutuneeseen kehitykseen eikä niissä ennakoita tapahtuvan olennaisia muutoksia ennustekauden aikana.

Käyttöarvon laskentamenetelmänä on käytetty tuottoarvomenetelmää. Laskelmissa käytettyjen tuottovaatimusten laskentakomponentit ovat riskitön tuotto prosentti (valtion 10 v. velkakirja), markkinariskipremio, listaamattomien yritysten epäliikvidisyyspremio, toimialakohtainen beta, vieraan pääoman kustannus ja oman ja vieraan pääoman suhde. Toimialakohtainen beta, vieraan pääoman kustannus sekä oman ja vieraan pääoman suhde on laskettu kullekin rahavirtaa tuottavalle yksikölle johdon määrittelemien samoilla toimialoilla toimivien julkisesti noteerattujen vertailuyritysten tunnuslukujen perusteella. Vuonna 2012 tuottovaatimusten muutokset ovat pääosin seurausta riskittömän tuotto-prosentin sekä toimialakohtaisten beta-arvojen muutoksista. Näillä perusteilla arvonalentumistestauksissa on käytetty diskonttokorkona pääoman tuottovaatimusta ennen veroja (WACC) seuraavasti: Ympäristöpalvelut ilman ympäristötuotteita ja L&T Recoilia 7,4 % (8,9), Kiinteistöhoito 10,5 % (11,5), Siivous- ja käyttäjäpalvelut 10,3 % (10,1), Ruotsi 9,4 % (8,5) ja Latvia 11,3 % (12,5). WACC on määritetty 30.9.2012 tiedoin.

Liikearvon arvonalentumistestaus ei osoita arvonalentumista missään rahavirtaa tuottavissa yksiköissä.

Tammikuussa 2012 maksettiin Uusiutuvien energialähteiden L&T Biowatin loppukauppahinta (30 %), jonka arvo tilinpäätöksessä 2011 oli 2 411 tuhatta euroa. Loppukauppahinnan maksu ei lisännyt konsernitaseen liikearvoa. Tarkempi kuvaus kauppahinnasta sisältyy tilinpäätöksen liitetietoon 2. Hankitut liiketoiminnot.

1.1.2013 alkaen konsernin liiketoiminnot ja raportoivat segmentit on järjestetty uudelleen tukemaan ydinliiketoimintojen ja painopisteiden muutosta. Rahavirtaa tuottavat yksiköt tullaan määrittelemään ja liikearvot kohdistamaan uudistettua segmenttijakoa vastaavaksi vuonna 2013. Uudet segmentit vuonna 2013 ovat Ympäristöpalvelut-toimiala, Teollisuuspalvelut-toimiala, Kiinteistöpalvelut-toimiala ja Uusiutuvat energialähteet -toimiala.

Arvon alentumistestauksen herkkyyshanalyysi

Keskeiset oletukset	Osuus liikearvosta	Vaadittu muutos	Vaadittu muutos kriittisimmässä rahavirtaa tuottavassa yksikössä
2012			
Residuaali-EBITDA-%	91 %	≥ -50 %	-36 %
WACC (ennen veroja)	91 %	≥ 99 %	65 %
2011			
Residuaali-EBITDA-%	82 %	≥ -50 %	36 %
WACC (ennen veroja)	82 %	≥ 99 %	-31 %

60 prosentissa rahavirtaa tuottavista yksiköistä ja 91 prosentissa konsernin liikearvosta (33 ja 82) diskonttokoron muutoksen olisi oltava 99 prosenttia tai enemmän, jotta käyttöarvo vastaisi kirjanpitoarvoa. 60 prosentissa rahavirtaa tuottavista yksiköistä ja 91 prosentissa konsernin liikearvosta (33 ja 82) pitäisi residuaali-EBITDA-prosentin laskea 50 prosenttia tai enemmän, jotta käyttöarvo olisi yhtä suuri

kuin kirjanpitoarvo. Kriittisimmän rahavirtaa tuottavan yksikön L&T Latvian kohdalla tulisi diskonttokoron nousta 65 prosenttia (-31) ja residuaali-EBITDA-prosentin laskea 36 prosenttia (36), jotta käyttöarvo olisi yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Muiden rahavirtaa tuottavien yksiköiden osalta arvon alentumistappion kirjaaminen edellyttäisi kriittisten muuttujien vielä suurempia muutoksia.

14. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

2012	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.2012	5 082	124 403	320 743	174	4 616	455 018
Lisäykset	20	2 608	28 562		5 620	36 810
Hankitut liiketoiminnot		382	2 056			2 438
Vähennykset	-323	-29 336	-1 884			-31 543
Siirrot erien välillä	-460	6 485	1 559		-7 584	0
Kurssierot	18	118	275	1	5	417
Hankintameno 31.12.2012	4 337	104 660	351 311	175	2 657	463 140
Kertyneet poistot 1.1.2012	-493	-46 186	-200 728	-89	0	-247 496
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			285			285
Tilikauden poistot		-6 047	-29 270			-35 317
Arvon alentumiset		-17	-285			-302
Kurssierot		-17	-134			-151
Kertyneet poistot 31.12.2012	-493	-52 267	-230 132	-89	0	-282 981
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	3 844	52 393	121 179	86	2 657	180 159

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet

1 000 €	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2012	3 350	1 019	4 369
Vähennykset	-2 861		-2 861
Siirrot erien välillä			0
Kurssierot			0
Hankintameno 31.12.2012	489	1 019	1 508
Kertyneet poistot 1.1.2012	-406	-1 019	-1 425
Tilikauden poistot	-83		-83
Kurssierot			0
Kertyneet poistot 31.12.2012	-489	-1 019	-1 508
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	0	0	0

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset olivat 1 953 tuhatta euroa.

2011	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.2011	4 671	116 544	283 759	174	5 303	410 451
Lisäykset	165	4 358	30 503		5 590	40 616
Hankitut liiketoiminnot			4 441			4 441
Vähennykset	-21	-4	-419		-79	-523
Siirrot erien välillä	273	3 506	2 337		-6 116	0
Kurssierot	-6	-1	122		-82	33
Hankintameno 31.12.2011	5 082	124 403	320 743	174	4 616	455 018
Kertyneet poistot 1.1.2011	0	-37 636	-172 026	-89	0	-209 751
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot			46			46
Tilikauden poistot		-6 544	-26 351			-32 895
Arvon alentumiset	-493	-2 009	-2 286			-4 788
Kurssierot		3	-111			-108
Kertyneet poistot 31.12.2011	-493	-46 186	-200 728	-89	0	-247 496
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	4 589	78 217	120 015	85	4 616	207 522

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyvät rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet

1 000 €	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2011	3 350	1 019		4 369
Siirrot erien välillä				0
Kurssierot				0
Hankintameno 31.12.2011	3 350	1 019	0	4 369
Kertyneet poistot 1.1.2011	-238	-1 017	0	-1 255
Tilikauden poistot	-168	-2		-170
Kurssierot				0
Kertyneet poistot 31.12.2011	-406	-1 019	0	-1 425
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	2 944	0	0	2 944

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimukseen perustuvat sitoumukset olivat 4 593 tuhatta euroa.

Vuonna 2011 L&T Biowatti Oy:lle tehtiin arvon alentumistestaus, jonka perusteella syntyi arvon alentumistappio, josta 4 788 tuhatta euroa kohdistui aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

15. Yhteisyritykset

Konsernilla oli 25.6.2012 asti 50 prosentin omistusosuus yhteisyrityksestä L&T Recoil Oy, Helsinki.

Konsernin taseeseen ja tuloslaskelmaan sisältyvät yhteisyritysten varat, velat, tuotot ja kulut

1 000 €	2012	2011
Pitkäaikaiset varat		34 465
Lyhytaikaiset varat		3 459
Pitkäaikaiset velat		-19 152
Lyhytaikaiset velat		-5 467
Nettovarot	0	13 305
Tuotot	4 961	11 508
Kulut	-5 343	-13 092
Tiilikauden voitto/tappio	-382	-1 584

	2012	2011
Henkilöstö keskimäärin yhteisyrityksessä	0	47

Lisää tietoja yhteisyrityksestä esitetään liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat.

16. Tytäryritykset

	Konsernin osuus osakkeista ja äänivallasta, %
Hansalaiset Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Helsinki	100,0
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki	100,0
Kiinteistöhuolto Markku Hyttinen Oy, Hyvinkää	100,0
Kiinteistöpalvelu Hansalaiset Oy, vapaaehtoisessa selvitystilassa, Helsinki	100,0
Lassila & Tikanoja Service AB, Tukholma, Ruotsi	100,0
Lassila & Tikanoja Services OÜ, Tallinna, Viro	100,0
L&T Biowatti Oy, Helsinki	100,0
L&T Ecoinvest LLC, Dubna, Venäjä	100,0
L&T Hankinta Ky, Helsinki	100,0
L&T Hygienutveckling AB, Kävlinge, Ruotsi	100,0
L&T LLC, Dubna, Venäjä	100,0
L&T Relations Oy, Helsinki	100,0
L&T Toimi Oy, Helsinki	100,0
L&T Östgöta AB, Norrköping, Ruotsi	100,0
Paraisten Puhtaanapito Oy, Helsinki	100,0
SIA L&T, Riika, Latvia	100,0
Suomen Keräystuote Oy, Tampere	100,0
The Russian-Finnish Company Ecosystem LLC, Dubna, Venäjä	90,0

17. Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset

1 000 €	2012	2011
Tasearvo 1.1.	605	598
Lisäykset	6 705	16
Vähennykset	-26	-9
Siirrot erien välillä		
Tasearvo 31.12.	7 284	605

Myytävissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset ovat noteeraamattomia osakkeita.

18. Rahoitusleasingsaamiset

1 000 €	2012	2011
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1 923	1 886
1–5 vuoden kuluttua	3 771	3 752
Yli 5 vuoden kuluttua	309	386
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	6 003	6 024

Vähimmäisvuokrien nykyarvojen erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	1 867	1 826
1–5 vuoden kuluttua	3 350	3 273
Yli 5 vuoden kuluttua	258	305
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	5 475	5 404
Kertymättömät rahoitustuotot	528	620
Bruttosijoitus rahoitusleasingsopimuksiin	6 003	6 024

Rahoitusleasingsaamiset perustuvat asiakkaille vuokrattujen puristimien, paalaimien ja muiden hyödykkeiden vuokrasopimuksiin. Vähimmäisvuokrat sisältävät hyödykkeiden omistusoikeuden siirrosta suoritettavan maksun vuokrauden lopussa, jos vuokrasopimukseen sisältyvä osto-optio on ehdoiltaan sellainen, että oikeuden käyttäminen sopimuksen syntymisajankohtana on kohtuullisen varmaa tai jos siitä on tehty sitova sopimus.

19. Vaihto-omaisuus

1 000 €	2012	2011
Aineet ja tarvikkeet	18 033	19 007
Keskeneräiset tuotteet	0	209
Valmiit tuotteet/tavarat	5 074	6 179
Muu vaihto-omaisuus	1 777	2 558
Yhteensä	24 884	27 953

Vaihto-omaisuuden kuluksi kirjattu hankintameno, joka sisältyy tuloslaskelmassa myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin, oli 25 986 tuhatta euroa (22 220 tuhatta euroa).

Vaihto-omaisuuden arvosta kirjattiin kuluksi 1,0 miljoonaa euroa (2,3 milj. e), jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa. Kulukirjaus sisältyy myytyjä suoritteita vastaaviin kuluihin.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset

1 000 €	2012	2011
Myyntisaamiset	89 772	81 677
Rahoitusleasingsaamiset, lyhytaikaiset	1 867	1 826
Lainasaamiset	446	1 021
Siirtosaamiset	6 857	6 799
Verosaamiset	2 721	39
Muut saamiset	2 262	268
Yhteensä	103 925	91 629

Siirtosaamisten erittely		
Korot	9	24
Kela, työterveyshuollon korvaukset	3 174	1 670
Lakisääteiset henkilövakuutukset	286	670
Vakuutuskorvaussaatavat	603	492
Saadut tuet	255	857
Välilliset verot	196	1 136
Muut	2 334	1 950
Yhteensä	6 857	6 799

Kaikki saamiset ovat vakuudettomia. Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittyymiä. Myyntisaamisista kirjatut arvonalentumistappiot ja niiden peruutukset ilmenevät liitetiedosta 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut.

21. Myytävissä olevat rahoitusvarat

1 000 €	2012	2011
Sijoitus- ja yritystodistukset	2 499	2 299
Yhteensä	2 499	2 299
1.1.	2 299	9 895
Lisäys/vähennys	198	-7 590
Omaan pääomaan siirretyt käyvän arvon muutokset	2	-5
31.12.	2 499	2 299

Vuonna 2012 omasta pääomasta siirrettiin tuloslaskelmaan voittoja 23 tuhatta euroa (87 tuhatta euroa).

Myytävissä olevat lyhytaikaiset sijoitukset arvostetaan tilinpäätöksissä käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset kirjataan oman pääoman arvomuutosrahastoon.

22. Rahavarat

1 000 €	2012	2011
Pankkitilit ja käteinen raha	12 083	5 770
Yhteensä	12 083	5 770

Rahavarat esitetään nimellisarvoisina, mikä vastaa niiden käypää arvoa.

Rahavirtalaskelman mukaiset likvidit varat muodostuvat seuraavasti:

1 000 €	2012	2011
Rahavarat	12 083	5 770
Sijoitus- ja yritystodistukset	2 499	2 299
Yhteensä	14 582	8 069

23. Oma pääoma

Osakepääoma ja ylikurssirahasto

	Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä, 1 000 kpl	Osakepääoma	Ylikurssi-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Omat osakkeet	Yhteensä
1.1.2012	38 685	19 399	0	50 658	-1 399	68 658
26.3.2012 Pääoman palautus				-21 255		-21 255
1.5.2012 Maksamaton pääomanpalautus				-22		-22
26.7.2012 Omien osakkeiden vastikkeeton luovutus	7					
31.12.2012	38 692	19 399	0	29 381	-1 399	47 381
1.1.2011	38 738	19 399	50 673		-845	69 227
5.4.2011 Omien osakkeiden hankinta	-3				-37	-37
12.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-5				-50	-50
13.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-7				-67	-67
14.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-5				-54	-54
15.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-6				-65	-65
16.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-4				-37	-37
19.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-3				-36	-36
20.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-3				-29	-29
21.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-4				-42	-42
22.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-8				-82	-82
23.9.2011 Omien osakkeiden hankinta	-5				-55	-55
31.12.2011 Ylikurssirahaston siirto sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon			-50 673	50 658		-15
31.12.2011	38 685	19 399	0	50 658	-1 399	68 658

Lassila & Tikanoja Oyj:llä on yksi osakelaji. Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeilla ei ole enimmäismäärää eikä yhtiöllä ole enimmäisosakepääomaa. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa eikä kirjanpidollista vasta-arvoa. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Omia osakkeita yhtiöllä oli 106 810 kappaletta 31.12.2012 (113 305).

Yhtiökokouksen päätöksellä 8.9.2011 taseen 31.12.2010 mukaista ylikurssirahastoa alennettiin siirtämällä kaikki ylikurssirahastossa olevat varat sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Muut rahastot

Muuntoerorahasto

Muuntoeroja syntyy tytäryritysten oman pääoman ja tuloksen muuntamisesta euromääräisiksi. Lisäksi osana nettosijoitusta tytäryhtiöihin käsitellään pitkäaikaiset lainasaamiset, joiden suorittamista ei ole suunniteltu ja joiden suorittaminen ei ole todennäköistä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Arvonmuutos- ja suojausrahasto

Arvonmuutosrahasto käsittää käyvän arvon rahaston, joka sisältää myytävissä olevien sijoitusten käyvän arvon muutoksen. Suojausrahasto sisältää rahavirran suojausena käytettävien johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutosten tehokkaat osuudet.

Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan tavoitteena on turvata Lassila & Tikanojan toiminnan jatkuvuus ja ylläpitää optimaalinen pääomarakenne investointien turvaamiseksi ottaen huomioon pääomakustannukset. Pääomaan lasketaan oma ja vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla.

Vuotuisen osingon määrä on sidottu tulokseen. Se osa, jota ei katsota tarvittavan yhtiön terveen kehityksen varmistamiseen, jaetaan osakkaille. Osakepääomaa korotetaan, mikäli poikkeuksellisen nopea kasvu tai suuret investoinnit vaativat lisää pääomaa.

24. Osakeperusteiset maksut

Konsernilla oli tilikauden aikana vuonna 2008 myönnetty optio-ohjelma, joiden merkintäaika päättyi 31.5.2012. Kaupankäynti vuoden 2005 optio-ohjelman viimeisellä sarjalla päättyi 2011. Optioiden käyvästä arvosta syntyvä kulu jaksotettiin oikeuksien syntymisajanjaksolle. Käypä arvo määritettiin Black-Scholes -hinnoittelumallilla.

Optio-oikeudet

Optio	Osakkeiden merkintäaika	Merkintähinta €/osake	Osakkeita merkittävässä 31.12.2012	Osakkeita merkittävässä 31.12.2011	Oikeuden syntymisajanjakson päättymisen
2005C	2.11.2009–31.5.2011	26,80	0	0	2.11.2009
2008	1.11.2010–31.5.2012	16,20	0	168 000	1.11.2010
Yhteensä			0	168 000	

Pääoman rakenteen kehitystä seurataan omavaraisuus-tunnusluvun avulla vuosineljänneksittäin. Tunnusluku lasketaan siten, että konsernin oma pääoma jaetaan luvulla, joka saadaan, kun taseen loppusummasta vähennetään saadut ennakot.

1 000 €	2012	2011
Oma pääoma konsernitaseessa	233 003	217 944
Taseen loppusumma	481 253	494 340
Saadut lyhytaikaiset ennakot	-9 016	-4 843
Saadut pitkäaikaiset ennakot	-279	-262
Pääoma yhteensä	471 958	489 235
Omavaraisuusaste, %	49,4 %	44,5 %

Konsernin omavaraisuusaste kasvoi edellisvuotisesta. Kauden bruttoinvestoinnit olivat 49,4 miljoonaa euroa (70,6). Käyttöpääomaan vapautui kaudella 6,4 miljoonaa euroa (3,2). Liiketoiminnan nettorahavirta oli 80,5 miljoonaa euroa (74,5).

Pitkäaikaisten pankkilainojen kovenantteja on kuvattu liitetiedossa 27. Lainat.

Ulkona olevien optio-oikeuksien lukumäärät ja keskimääräiset merkintähinnat

	2012		2011	
	Keskimääräinen merkintähinta €/osake	Optioita kpl	Keskimääräinen merkintähinta €/osake	Optioita kpl
Tilikauden alussa	16,20	168 000	22,03	368 000
Myönnetyt uudet optiot				
Yhtiölle palautuneet optiot				
Toteutetut optiot				
Rauenneet optiot		-168 000	26,80	-200 000
Tilikauden lopussa	0,00	0	16,20	168 000
Kauden lopussa toteutettavissa olevat optiot	0,00	0	16,20	168 000

Vuosina 2011 ja 2012 optioita ei käytetty osakkeiden merkintään.

Black-Scholes -hinnoittelumallissa käytetyt muuttujat

	2008	2005C
Myöntämispäivä	5.6.2008	12.6.2007
Optio-ohjelman mukainen määrä	230 000	230 000
Osakehinta myöntämishetkellä	16,65	25,18
Merkintähinta	16,20	26,80
Odotettavissa oleva volatiliiteetti	53 %	26 %
Oletettu option voimassaoloaika	3 v 360 pv	3 v 354 pv
	Työssäoloaika	Työssäoloaika
Oikeuden syntymisehdot	2v 4 kk	2v 4 kk
Riskitön korko	4,57 %	4,56 %
Odotettavissa olevat osingot, €	2,13	2,73
Käypä arvo myöntämispäivänä, €	5,16	4,70

Odotettavissa oleva volatiliiteetti oli määritetty arvostuspäivää edeltävien 50, 100 ja 260 kaupankäyntipäivän keskiarvona. Volatiliiteetin määrittely perustui Bloomberg-tietokannan informaatioon.

Optioiden ehdoissa ei ollut sellaisia käyttöehtoja, jotka olisi tullut ottaa huomioon optioiden käypää arvoa arvostettaessa. Optioiden arvioitu palautuma myöntämispäivänä oli 0 %.

Optio-ohjelmat

Vertailukaudella johtoon kuuluville avainhenkilöille oli myönnetty optio-oikeuksia. Optio-oikeudet antoivat oikeuden merkitä Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeita optio-ohjelman ehtojen mukaisella merkintähinnalla ehtojen määräämänä aikana. Kaikkien optio-oikeuksien merkintäsuhte oli 1:1.

Optio-oikeuksia, joiden osakemerkinnän aika ei alkanut ja joihin oikeus ei siten syntynyt, ei saanut luovuttaa kolmannelle. Jos työ- tai toimisuhte päättyi muusta syystä kuin eläkkeelle siirtymisen tai kuoleman johdosta, oli osallistujan viipymättä tarjottava vastikkeetta yhtiölle sellaiset optio-oikeudet, joiden osakemerkinnän aika ei ollut alkanut. Merkintäajan päättymisen jälkeen optio-oikeudet raukesivat arvottomina.

Optio-oikeuksilla merkittyjen osakkeiden osinko-oikeus ja muut osakasoikeudet alkoivat osakepääoman korotuksen tai uusien osakkeiden tultua rekisteröidyksi kaupparekisteriin. Edellä olevassa taulukossa on esitetty jo rauenneiden optio-oikeuksien perusteella merkittävien osakkeiden merkintäajat ja -hinnat. Merkintähintoja alennettiin merkintähinnan määräytymisen jälkeen ja ennen osakemerkintää jaettavien osakekohtaisten osinkojen määrällä, joka ylitti yhteensä 70 prosenttia sen tilikauden osakekohtaisesta voitosta, jolta osinkoja jaettiin.

Kaupankäynti 2008-optioilla päättyi 31.5.2012 eikä yhtiöllä ole enää voimassa olevaa optio-ohjelmaa.

Optio-ohjelma 2008

Vuoden 2008 varsinainen yhtiökokous päätti enintään 230 000 optio-oikeuden antamisesta ja niillä voitiin merkitä yhteensä 168 000 osaketta. Perustamisvaiheessa ohjelman piiriin kuului 33 avainhenkilöä. Osakkeen merkintähinta 2008-optio-oikeuksilla oli 16,20 euroa.

Kaupankäynti 2008-optio-oikeuksilla päättyi NASDAQ OMX Helsingissä 31.05.2012. Optio-oikeuksilla ei tehty merkintöjä ja kaikki optio-oikeudet raukesivat.

Osakepalkkiojärjestelmä 2009–2011

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 24.3.2009 osakepohjaisen kannustinohjelman käyttöönotosta osana avainhenkilöstön kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Palkkion maksaminen riippuu yhtiön hallituksen asettamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta, minkä perusteet hallitus päättää vuosittain. Maksettu palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Palkkio maksettiin ainoastaan vuodelta 2009.

Ohjelmassa oli kolme kalenterivuoden mittaista ansaintajaksoa, joista ensimmäinen alkoi 1.1.2009 ja viimeinen päättyi 31.12.2011.

Mahdollinen palkkio maksettiin ansaintajaksoa seuraavana kalenterivuonna osittain osakkeina ja osittain rahana. Rahana maksettava osuus kattoi palkkiosta aiheutuvat verot. Palkkion saaminen edellytti työsuhteen jatkumista ja kannustinohjelmaan liittyi kieltä luovuttaa osakkeita kahden vuoden kuluessa kunkin palkkiosuorituksen saamisesta. Tämän jälkeenkin johtoryhmän on omistettava osakkeita vähintään puolen vuoden ja muiden kolmen kuukauden bruttopalkan arvosta työsuhteen päättymiseen saakka.

Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 180 000 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuului perustamisvaiheessa 28 henkilöä.

Osakkeina maksettava osuus arvostetaan myöntämispäivänä käypään arvoon eikä arvostusta muuteta järjestelmän voimassaoloa aikana. Osakkeina maksettavan osuuden kulut jaksotetaan oikeuden syntymisajanjakson kuluessa kolmelle vuodelle tuloslaskelmaan henkilöstökuluiksi ja omaan pääomaan.

Rahasuoritusosuudet arvostetaan käypään arvoon tilinpäätöshetken osakkeen hinnan mukaan. Osakepalkkiojärjestelmän rahasuoritusosuudet kirjataan henkilöstökuluihin ja velkoihin, ja ne jaksotetaan ansaintajaksoille.

Osakepalkkiojärjestelmän 2009–2011 ensimmäiseltä ansaintajaksolta 2009 ansaitut osakkeet siirrettiin palkkiosaajille kesäkuun alussa 2010. Niiden luovutusrajoitus päättyi 31.5.2012.

Osakepalkkiojärjestelmä 2012

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 14.12.2011 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen ilman L&T Recoil Oy:tä. Muilta osin ehdot ovat yhtäläiset 2009–2011 järjestelmän kanssa. Ohjelman perusteella voitiin luovuttaa yhteensä enintään 65 520 osaketta.

Ohjelman perusteella vuonna 2013 luovutetaan yhteensä 6 295 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuului perustamisvaiheessa 22 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmä 2013

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallitus päätti kokouksessaan 17.12.2012 uudesta vuoden mittaisesta osakepohjaisesta kannustinohjelmasta. Palkkio perustuu konsernin EVA-tulokseen. Muilta osin ehdot ovat yhtäläiset 2009–2011 sekä vuoden 2012 ohjelmien kanssa.

Ohjelman perusteella voidaan luovuttaa yhteensä 53 300 Lassila & Tikanoja Oyj:n osaketta, jotka yhtiö hankkii osakemarkkinoilta. Ohjelman piiriin kuuluu 10 henkilöä.

Osakepalkkiojärjestelmät 2009–2011 ja 2012

Instrumentti	Osakepalkkiojärjestelmä		
	2010	2011	2012
Osakeohjelma			
Myöntämispäivä	9.2.2010	3.1.2011	2.1.2012
Ansaintajakso alkaa	1.1.2010	1.1.2011	1.1.2012
Ansaintajakso päättyy	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012
Osakkeen keskikurssi myöntämispäivänä	15,26	14,99	11,60
Toteumaoletus	0	0	6 295
Osakeomistusvelvollisuus, vuotta	2	2	2
Osakkeiden vapautuminen	31.3.2013	31.3.2014	31.3.2015
Henkilöitä	25	23	22
Osakepalkkiojärjestelmästä kirjattavat kulut, 1 000 €	2010	2011	2012
Osakkeina maksettavat palkkiot	192,4	182,1	125,1
Rahasuoritusosuudet	277,8		63,4
Yhteensä	470,2	182,1	188,5

Vuodelta 2010 ja 2011 ei maksettu osakepalkkioita, koska kriteerit eivät täyttyneet.

25. Eläkeveloitteet

Etusopijaiset eläkejärjestelyt ovat pieniä ja koskevat yksittäisiä henkilöitä Suomessa. Ne ovat syntyneet pääasiassa yrityskauppojen seurauksena. Osa eläkesopimuksista hoidetaan vakuutusyhtiöissä ja osa on yhtiön omalla vastuulla.

1 000 €	2012	2011
Taseen etusopijainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:		
Rahastoitujen velvoitteiden nykyarvo	715	557
Järjestelmään kuuluvien varojen käypä arvo	-596	-496
	119	61
Rahastoimattomien velvoitteiden nykyarvo	740	536
Kirjaamattomat vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	-188	30
Nettomääräinen eläkevelka taseessa	671	627
Veloitteen nykyarvon muutokset		
Velvoite kauden alussa	1 093	1 160
Työsuorituksesta johtuvat menot	48	49
Korkomenot	53	55
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	309	-86
Maksetut etuudet	-48	-85
Velvoite tilikauden lopussa	1 455	1 093
Järjestelyyn kuuluvien varojen käypien arvojen muutokset		
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot kauden alussa	496	546
Varojen odotettu tuotto	22	24
Työnantajan suorittamat maksut järjestelyyn	0	8
Vakuutusmatemaattiset voitot (+) ja tappiot (-)	106	-57
Maksetut etuudet	-28	-25
Järjestelyyn kuuluvien varojen käyvät arvot kauden lopussa	596	496

1 000 €	2012	2011
Taseessa esitetyn velan muutokset		
Velka kauden alussa	628	611
Tuloslaskelmaan merkityt eläkekulut	63	81
Maksusuoritukset järjestelyyn	-20	-64
Velka kauden lopussa	671	628
Tuloslaskelman etusopijainen eläkevelka määräytyy seuraavasti:		
Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot	48	49
Korkomenot	53	55
Tuloslaskelmaan kirjattu etusopijainen eläkevelka	101	104
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	-22	-24
Vakuutusmatemaattiset voitot (-) ja tappiot (+)	155	-4
Yhteensä	234	76

Järjestelyyn kuuluvien varojen toteutunut tuotto oli 128 tuhatta euroa vuonna 2012 (-33 tuhatta euroa).

Konserni ennakoii maksavansa etusopijaisiin eläkejärjestelyihin 40 tuhatta euroa vuonna 2013.

1 000 €	2012	2011	2010
Määrät tilikaudelta ja kahdelta edelliseltä tilikaudelta			
Velvoitteen nykyarvo	1 455	1 093	1 160
Järjestelmään kuuluvien varojen käypä arvo	-596	-496	-546
Alikate	859	597	614
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen varoihin, voitot (+) / tappiot (-)	106	-57	11
Kokemusperäiset tarkistukset järjestelyjen velkoihin, voitot (+) / tappiot (-)	-19	-101	2
Tärkeimmät käytetyt vakuutusmatemaattiset oletukset			
Diskonttokorko	3,0 %	4,8 %	4,8 %
Inflaatio-oletus	2,0 %	2,0 %	2,0 %
Järjestelyyn kuuluvien varojen odotettu tuotto	3,0 %	4,5 %	4,5 %
Tuleva palkankorotusolettamus	4,5 %	4,5 %	4,5 %

26. Varaukset

1 000 €	Ympäristö- varaukset	Muut varaukset	Yhteensä
Varaukset 1.1.2012	2 320	180	2 500
Varausten lisäykset	1 799		1 799
Käytetyt varaukset	-20	-116	-136
Käyttämättömien varausten peruutukset			0
Diskonttauksen vaikutus	261	0	261
Varaukset 31.12.2012	4 360	64	4 424

1 000 €	2012	2011
Pitkäaikaiset varaukset	4 304	2 500
Lyhytaikaiset varaukset	120	0
Yhteensä	4 424	2 500

Ympäristövaraukset kattavat seuraavat veloitteet:

Konserni on vuokrannut Keravan ja Kotkan kaupungeilta maa-alueet, joilla on kaatopaikat. Lisäksi konsernilla on käytössään Varkaudessa maa-alue pilaantuneen maa-aineksen välivarastointia, puhdistustoimintaa ja loppusijoitusta varten. Edellisten lisäksi L&T on hankkinut tilikauden aikana Uudenkaupungin Munaistenmetsän kaatopaikan liiketoiminnan sekä siihen kuuluvan maa-alueen. Kaatopaikka toimii yhdyskuntajätteiden, pilaantuneiden maa-ainesten sekä teollisuuden sivutuotteiden loppusijoitusalueena. Konsernilla on velvoite hoitaa vuokrasopimusten tai toiminnan päättyessä alueiden jälkihoitotyöt eli maisemointi ja seurantatutkimukset ympäristölupien ehtojen mukaisesti.

Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kolmeen osaan. Ensimmäisessä osassa tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna maanrakennuskustannusindeksin mukaisella muutoksella sekä 2 %:n vuotuisella inflaatiolla, koska kustannustaso on varauksen käyttöhetkellä korkeampi kuin kaatopaikan rakennusaikana. Inflaatiolla korjatut kustannukset on diskontattu läjitysalueen rakentamishetkeen. Korkokantana on käytetty valtion 5 vuoden riskittömän velkakirjan tuotto-odotusta rakennushetkellä lisättynä L&T:n lainamarginaalilla ko. ajankohtana. Tämä läjitysalueen rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu

nykyarvon suuruisena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen ja se poistetaan tasapoistoin. Yhtä suuri erä on kirjattu taseen velkoihin varaukseksi, jota vuosittain kasvattaa rahoituskuluihin kirjattava diskonttokorko. Varauksen toinen osa lasketaan läjitysalueelle ajettavan tonnimäärän perusteella. Kolmannen osan varauksesta muodostaa seurantatutkimusvaraus.

Kotkan kaatopaikan jälkihoitokustannusvaraus on jaettu kahteen osaan. Varauksen ensimmäisessä osassa kaatopaikan rakentamisesta aiheutuva määrä on aktivoitu nykyarvon suuruisena osaksi alueen hankintamenoa taseeseen kuten Keravan kaatopaikan varaus. Kotkan kaatopaikkaan sovelletaan kuitenkin suoriteyksikköön perustuvaa poistomenetelmää, joten taseeseen aktivoitu määrä poistetaan alueelle toimitetun jätteen tilavuuden mukaan. Toisen osan Kotkan kaatopaikan varauksesta muodostaa taseeseen aktivoitu seurantatutkimusvaraus, joka perustuu tasapoistoihin. Tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna 2 %:n vuotuisella inflaatiolla.

Varkauden pilaantuneen maa-aineksen käsittely- ja loppusijoituspaikan jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan kuin Keravan varaus.

Uudenkaupungin Munaistenmetsän loppusijoitusalueen jälkihoitokustannusvaraus on käsitelty saman periaatteen mukaan kuin Kotkan varaus. Uudenkaupungin kanssa tehdyn liiketoimintakaupan yhteydessä L&T:lle siirtyi myös vanhan jo suljetun kaatopaikan seurantatutkimusvelvoite. Velvoite siirtyi vain suoritettavan näytteiden oton ja analysoinnin osalta, ei mahdollisten pilaantumien osalta. Tulevat kustannukset on arvioitu laskentahetken hintatason perusteella korjattuna 2 %:n vuotuisella inflaatiolla.

Pitkäaikaisiin varauksiin merkittyjen velvoitteiden arvioidaan johtavan taloudellisen hyödyn menetyksiin pääosin 1–5 vuoden kuluessa, paitsi Kotkan seurantatutkimusvarauksessa 30 vuoden kuluessa.

Muut varaukset ovat pääasiassa uudelleenjärjestelyihin sekä väli-miesmenettelyssä oleviin korvausvaatimuksiin liittyviä varauksia.

27. Lainat

1 000 €	2012 Tasearvo	2011 Tasearvo
Pitkäaikaiset		
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	57 961	90 345
Rahoitusleasingvelat	0	2 569
Yhteensä	57 961	92 914
Lyhytaikaiset		
Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset	26 924	24 548
Rahoitusleasingvelkojen lyhennykset	0	341
Lyhytaikaiset lainat	11 991	16 926
Kauppahintavelat	100	473
Muut rahoitusvelat	0	31
Yhteensä	39 015	42 319

Rahoitusvelkojen käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 30. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin.

Pitkäaikaisten lainojen ja rahoitusleasingvelkojen erääntyminen on esitetty liitetiedossa 37.

27.1. Rahoitusleasingvelat

1 000 €	2012	2011
Vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa		354
1–5 vuoden kuluttua		1 416
Yli 5 vuoden kuluttua		2 565
Vähimmäisvuokrat yhteensä	0	4 335
Vähimmäisvuokrien nykyarvon erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa		341
1–5 vuoden kuluttua		1 149
Yli 5 vuoden kuluttua		1 420
Vähimmäisvuokrien nykyarvo yhteensä	0	2 910
Tulevat rahoituskulut		1 425
Rahoitusleasingvelat yhteensä	0	4 335

Rahoitusleasing sopimus liittyi yhteisyritys L&T Recoilin tekemään vedyn, kuumaöljyn ja höyryn hankintaa koskevaan ostosopimukseen. Sopimuksen perusteella L&T Recoil oli sitoutunut ostamaan niitä tuotavien laitosten tuotannon kokonaisuudessaan regenerointilaitoksensa käyttöön. Ostosopimuksen oli IFRIC 4:n mukaisesti määritelty sisältävän vuokrasopimuksen.

Taulukossa esitettävät vähimmäisvuokrat sisältävät vuokratuosten lopussa maksettavan lunastushinnan, jos sellaisesta on sovittu.

28. Muut pitkäaikaiset velat

1 000 €	2012	2011
Saadut ennakot	279	262
Muut velat	662	698
Yhteensä	941	960

29. Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat

1 000 €	2012	2011
Saadut ennakot	9 016	4 843
Ostovelat	28 494	24 899
Muut velat	20 779	20 081
Siirtovelat	54 591	55 928
Yhteensä	112 880	105 751
Siirtovelat		
Henkilöstökuluihin liittyvät velat	50 374	49 441
Jätteenkäsittelymaksut	449	1 420
Korot	305	1 500
Muut jaksotetut kulut	3 463	3 567
Yhteensä	54 591	55 928

Ostovelkojen ja muiden lyhytaikaisten velkojen käyvät arvot ovat samat tai jokseenkin samat kuin niiden yllä esitetyt tasearvot.

30. Rahoitusvarat ja -velat arvostusryhmittäin

2012	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpito-arvot	Tase-erien käyvät arvot	IFRS 7:n mukainen käyvän arvon hierarkia-taso
1 000 €								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset			7 284			7 284	7 284	3
Rahoitusleasingsaamiset		3 608				3 608	3 946	
Muut saamiset		2 755				2 755	2 755	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset		94 346				94 346	94 346	
Johdannaisaamiset	4				1 286	1 290	1 290	2
Myytavissä olevat rahoitusvarat			2 499			2 499	2 499	2
Rahavarat		12 083				12 083	12 083	
Rahoitusvarat yhteensä		112 792	9 783		1 286	123 865	124 203	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				57 961		57 961	58 310	
Muut velat				662		662	662	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				38 914		38 914		
Ostovelat ja muut velat				35 710		35 710		
Johdannaisvelat					1 129	1 129	1 129	2
Rahoitusvelat yhteensä				133 247	1 129	134 376	60 101	

2011	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat	Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpito-arvot	Tase-erien käyvät arvot	IFRS 7:n mukainen käyvän arvon hierarkia-taso
1 000 €								
Pitkäaikaiset rahoitusvarat								
Myytavissä olevat sijoitukset			605			605	605	3
Rahoitusleasingsaamiset		3 578				3 578	3 894	
Muut saamiset		3 315				3 315	3 315	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat								
Myyntisaamiset ja muut saamiset		84 792				84 792	84 792	
Johdannaisaamiset					419	419	419	2
Myytavissä olevat rahoitusvarat			2 299			2 299	2 299	2
Rahavarat		5 770				5 770	5 770	
Rahoitusvarat yhteensä	0	97 455	2 904		419	100 778	101 094	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				92 914		92 914	94 033	
Muut velat				698		698	698	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat								
Lainat				42 319		42 319		
Ostovelat ja muut velat				44 713		44 713		
Johdannaisvelat	163				1 687	1 850	1 850	2
Rahoitusvelat yhteensä	163			180 644	1 687	182 494	96 581	

Yllä olevissa taulukoissa Pitkäaikaiset muut velat eivät sisällä saatuja ennakoita, Myyntisaamiset ja muut saamiset eivät sisällä verosaamisia ja siirtosaamisia, eivätkä Ostovelat ja muut velat lakisääteisiä velkoja (kuten verovelkoja), koska nämä erittelyt vaaditaan vain rahoitusinstrumenteista.

Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen määrittämisperiaatteet

Myytävissä olevat sijoitukset

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat noteeraamattomista osakeista. Sellaiset noteeraamattomat osakesijoitukset, joiden käypiä arvoja ei ole saatavissa epäaktiivisten markkinoiden vuoksi, arvostetaan hankintamenoon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat sijoitukset koostuvat sijoitus- ja yritystodistuksista. Sijoitus- ja yritystodistukset ovat jälkemarkkinakelpoisia ja niiden käypä arvo perustuu tilinpäätöspäivän korkomarkkinanoteerauksiin.

Johdannaiset

Koronvaihtosopimusten käyvät arvot on määritetty tulevien rahavirtojen nykyarvoon perustuvalla menetelmällä, jonka tukena ovat tilinpäätöspäivän markkinanoteeraukset. Käyvät arvot kuvaavat niitä hintoja, jotka konserni saisi tai joutuisi maksamaan, jos johdannaisso- pimus purettaisiin tilinpäätöspäivänä.

Pankkilainat ja muut lainat

Lainojen käyvät arvot perustuvat diskontattuihin rahavirtoihin. Diskonttauskorona on käytetty korkoa, jolla konserni saisi vastaavaa lainaa tilinpäätöshetkellä. Lainan kokonaiskorko muodostuu riskittömästä markkinakorosta ja yrityskohtaisesta riskipreemiosta.

Rahoitusleasingvelat

Rahoitusleasingvelkojen käypä arvo on arvioitu diskonttaamalla tulevat rahavirrat korolla, jolla konserni voisi tehdä vastaavan leasingso- pimuksen tilinpäätöshetkellä.

Myyntisaamiset ja muut saamiset

Johdannaisvaroihin kuulumattomiin rahoitusvaroihin sisältyvät myyntisaamiset ja muut saamiset merkitään taseeseen alkuperäisen arvon mukaisina vähennettynä hyvityksillä ja arvonalentumistappioilla. Tämä vastaa niiden käypää arvoa, koska maksuajat ovat lyhyitä eikä diskonttauksella siten ole olennaista vaikutusta.

Ostovelat ja muut velat

Ostovelat ja muut lyhytaikaiset korottomat velat kirjataan taseeseen alkuperäiseen arvoonsa, joka vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen velkojen maturiteetti huomioon ottaen.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon

arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat on luokiteltava käyttäen kolmitasoista käypien arvojen hierarkiaa, joka kuvastaa arvoja määritettäessä käytettävien syöttötietojen merkittävyyttä. L&T:llä ainoastaan lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat ja johdannaiset kirjataan käypään arvoon. Myytävissä olevien lyhytaikaisten sijoitusten, jotka ovat sijoitus- ja yritystodistuksia, ja johdannaisten, jotka ovat koronvaihto-, valuutta- ja hyödykejohdannaisso- pimuksia, käyvät arvot ovat tason 2 mukaisia. Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot perustuvat toimivilla markkinoilla noteeratuista hinnoista johdettuihin hintoihin tai yleisesti hyväksytyihin arvostusmalleihin, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävil- tä osin todennet- taviin markkinatietoihin.

31. Johdannaisso- pimuks

Valuuttatermiinit

1 000 €	2012		2011	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Enintään 1 vuoden kuluessa	775	4	1 079	-19

Valuuttatermiinisopimusten käyvän arvon muutokset on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Koron- ja valuutanvaihtosopimukset

1 000 €	2012		2011	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien koron- ja valuutanvaihtosopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa	12 800		10 400	
1–5 vuoden kuluttua	16 667		29 467	
Yhteensä	29 467	1 150	39 867	-183

Swapeilla suojataan valuuttamääräisiä lainoja ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty laajassa tuloslaskelmassa. Valuuttamääräisten lainojen arvo oli tilinpäätöshetkellä n. 1,2 milj.euroa negatiivinen.

Korkojohdannaiset

1 000 €	2012		2011	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien koronvaihtosopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa	14 229		13 429	
1–5 vuoden kuluttua	28 940		38 033	
Yli 5 vuoden kuluttua	2 727			
Yhteensä	45 896	-1 129	51 462	-1 504

Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvien rahavirtojen suojausiksi ja joihin on sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty kauden laajassa tuloslaskelmassa. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

Koronvaihtosopimusten kiinteät korot 31.12.2012 vaihtelivat välillä 1,24–4,22 % (1,24–4,22). Vaihtuvana korkona oli 1,3 tai 6 kuukauden Euribor.

1 000 €	2012		2011	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Ei-suojauslaskennassa olevien koronvaihtosopimusten erääntyminen				
Enintään 1 vuoden kuluessa			4 000	
1–5 vuoden kuluttua			19 455	
Yli 5 vuoden kuluttua			4 545	
Yhteensä	0	0	28 000	-144

Koronvaihtosopimukset, joihin ei ole sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Käyvän arvon muutokset on kirjattu rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Hyödykejohdannaiset

Öljytonnia	2012		2011	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Suojauslaskennassa olevien diesel-swapsopimusten erääntyminen				
Erääntyy 1 vuoden kuluessa	5 136		2 544	
Erääntyy 1–5 vuoden kuluessa	660		636	
Yhteensä	5 796	136	3 180	419

Hyödykejohdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Sopimuksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ja käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan oman pääoman suojausrahastoon. Hyödykejohdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin.

32. Muut vuokrasopimukset

1 000 €	2012	2011
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten vähimmäisvuokrien erääntyminen		
Enintään 1 vuoden kuluessa	5 556	7 708
1–5 vuoden kuluttua	8 377	15 504
Yli 5 vuoden kuluttua	2 274	4 185
Vähimmäisvuokrat yhteensä	16 206	27 397

Konserni on vuokrannut osan käytössään olevista tuotanto- ja toimistotiloista sekä toimistokoneista ja autoista. Toimitila- ja maanvuokrasopimukset ovat pääosin indeksisidonnaisia ja paikallisen markkina-käytännön mukaisia.

Vuoden 2012 tuloslaskelmaan sisältyy muiden vuokrasopimusten perusteella kuluksi kirjattuja vuokria 16,1 miljoonaa euroa (17,1 milj. euroa).

33. Rahavirtalaskelman liitetiedot

1 000 €	2012	2011
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut		
Verot	8 543	4 030
Poistot ja arvonalentumiset	43 642	61 548
Rahoitustuotot ja -kulut	5 395	4 602
Myyntivoitot ja -tappiot	-5 067	-1 338
Varaukset	2 427	311
Muut	62	169
Yhteensä	55 002	69 322

Tilikauden aikana myytyjen tytäryritysten ja liiketoimintojen vaikutus konsernin taloudelliseen asemaan		
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	29 953	0
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	1 376	0
Varat ja velat yhteensä	31 329	0
Rahana saatu vastike	8 004	0
Luovutettujen yksiköiden rahavarat	-184	0
Rahavirtavaikutus	7 820	0

Vuonna 2012 myytiin yhteisyritys L&T Recoil Oy.

Vuonna 2011 ei ollut tytäryritys- eikä liiketoiminnan myyntejä.

34. Lähipiiritapahtumat

Lassila & Tikanoja -konsernin lähipiiriin kuuluvat yhteisyritykset ja ylin johto. Konsernilla ei ollut osakkuusyrityksiä vuosina 2012 ja 2011. Yhteisyritys L&T Recoil Oy myytiin 25.6.2012.

Liiketoimet ja avoimet saldot yhteisyritysten kanssa

1 000 €	2012	2011
Myynti	939	2 489
Liiketoiminnan muut tuotot	24	63
Korkotuotot	391	707
Pitkäaikaiset saamiset		
Pääomalainasaaminen		24 396
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset		2 710
Lainasaamiset		1 633

Liiketapahtumat yhteisyritysten kanssa tapahtuvat käyvin markkinahinnoin.

Ylimmän johdon työsuhde-etuudet

1 000 €	2012	2011
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	1 517	1 364
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	56	49
Osakeperusteiset maksut (osakepalkkio)		
Yhteensä	1 573	1 413

Ylin johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja johtoryhmästä. Tuloslaskelmaan kirjattiin ylimmän johdon osuutena osakeperusteisista maksuista kuluksi 121 tuhatta euroa (97 tuhatta euroa).

Hallitukselle maksetut palkat ja palkkiot

1 000 €	2012	2011
Heikki Bergholm, puheenjohtaja	63	64
Eero Hautaniemi, varapuheenjohtaja 28.12.2011 alkaen	43	36
Hille Korhonen	33	36
Miikka Maijala	34	36
Sakari Lassila	34	34
Juhani Lassila, entinen varapuheenjohtaja ja jäsen		3
Matti Kavetvuori, varapuheenjohtaja ja jäsen 27.12.2011 asti		46

26.7.2012 luovutettiin hallituksen jäsenille 6 495 osaketta osana hallituksen palkkiota.

Vuonna 2012 toimitusjohtajan palkka luontoisetuineen oli 396 tuhatta euroa (palkka luontoisetuineen 285 tuhatta euroa sekä tulospalkkio 31 tuhatta euroa).

Muun johtoryhmän palkat luontoisetuineen olivat yhteensä 913 tuhatta euroa, joka sisältää palkan luontoisetuineen 886 tuhatta euroa, tulospalkkiot 27 tuhatta euroa (palkat luontoisetuineen 678 tuhatta euroa sekä tulospalkkiot 116 tuhatta euroa). Luvuissa on huomioitu palkat siltä ajalta, jona henkilöt ovat kuuluneet johtoryhmään.

Johtoryhmässä tapahtui muutoksia vuoden 2012 aikana. Johtoryhmästä ja samalla L&T konsernin palveluksesta poistuneille henkilöille maksetaan johtoryhmään kuulumiseen jälkeiseltä ajalta 199 tuhatta euroa.

Hallituksen jäsenillä ei ole eläkesopimuksia yhtiön kanssa. Jari Sarjolla, joka toimi yhtiön toimitusjohtajana 13.6.2011 asti on etuuspohtainen eläkesopimus, josta kirjattiin tuloslaskelmaan 56 tuhatta euroa vuonna 2012 (49 tuhatta euroa).

Hallituksen jäsenet eivät kuulu optio- ja osakeohjelmien piiriin. Konsernin lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja eikä heidän puolestaan ole annettu takauksia tai muita vakuuksia.

35. Tilintarkastuskustannukset

1 000 €	KPMG	Muut yhtiöt	Yhteensä
2012			
Tilintarkastus	82	80	162
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	3	9	3
Veroneuvonta		25	9
Muut palvelut	60		85
Yhteensä	145	114	259

1 000 €	PWC	Muut yhtiöt	Yhteensä
2011			
Tilintarkastus	203	17	220
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	3		3
Veroneuvonta	3		3
Muut palvelut	33		33
Yhteensä	242	17	259

36. Vastuusitoumukset

1 000 €	2012	2011
Omista sitoumuksista annetut vakuudet		
Kiinnitykset maanvuokraoikeuteen	186	42 186
Yrityskiinnitykset	583	21 460
Muut vakuudet	178	174
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	6 483	5 702

Omista sitoumuksista annetut vakuudet vertailukaudella olivat pääosin yhteisyritys L&T Recoilin pankeille antamia vakuuksia, joiden kiinnityskohteena oli Haminan kaupungilta vuokratut alueet ja niillä oleva regenerointilaitos.

Lassila & Tikanoja Oyj on antanut takauksen 50 prosentin osuudelle L&T Recoil Oy:n rahoituslainoista. Takaussitoumus on voimassa korkeintaan lainojen eräpäivään 31.8.2014 saakka. L&T Recoil Oy:n rahoituslainojen kokonaispääoma oli 32,8 milj.euroa per 31.12.2012

37. Rahoitusriskien hallinta

L&T:n rahoitusriskien hallinnan periaatteet määritellään hallituksen hyväksymässä rahoituspolitiikassa. Rahoitusriskien hallinnan tarkoituksena on suojautua merkittävilä rahoitusriskeiltä ja pyrkiä rajoittamaan rahoitusmarkkinoiden muutosten ja muiden riskitekijöiden epäedullisia vaikutuksia konsernin tulokseen.

Konsernin rahoitus ja likviditeetin hallinta hoidetaan keskitetysti konsernin taloushallinnossa, jota johtaa talousjohtaja. Rahoitusriskien hallintaan liittyvät transaktiot toteutetaan konsernin taloushallinnossa.

Valuuttariski

L&T muodostuu Suomessa toimivasta emoyhtiöstä sekä Suomessa, Ruotsissa, Latviassa ja Venäjällä toimivista tytäryhtiöistä. Emoyhtiön ja kotimaisten tytäryhtiöiden toiminta- ja raportointivaluuttana on euro ja muissa tytäryhtiöissä sijaintimaan valuutta. Valuuttakurssien vaihtelut vaikuttavat siten konsernin tulokseen ja omaan pääomaan, mutta eivät kovin merkittävästi.

Transaktioriski

L&T:n ulkomaisten tytäryhtiöiden liiketoiminta tapahtuu lähes täysin niiden toimintavaltuutassa. Tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääsääntöisesti konsernin sisäisillä lainoilla, jotka ovat kunkin tytäryhtiön toimintavaltuutan määräisiä. Suomessa toimivat konserniyhtiöt käyttävät myynnin laskutusvaluuttana lähes poikkeuksetta euroa. Ostoisissa on laskutusvaluuttana vähäisessä määrin myös Ruotsin kruunu.

Translaatoriski

L&T:n translaatoriskille alttiina oleva positio muodostuu ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista, joihin sisältyvät omat pääomat ja niihin rinnastettavat lainat. Ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehtyjen nettosijoitusten positiota ei suojata, koska omistuksia pidetään pitkäaikaisina strategisina sijoituksina.

Vuonna 2012 tapahtuneiden valuuttakurssimuutosten takia omaan pääomaan syntyi muuntoeroja 694 tuhatta euroa (169 tuhatta euroa). Valuuttamääräiset nettosijoitukset on esitetty valuutoittain alla olevassa taulukossa.

Nettosijoitusten translaatiopositio

1 000 €	2012	2011
SEK	16 411	19 864
LVL	5 723	9 719
RUB	8 489	8 244
Yhteensä	30 623	37 827

Sijoitusten hintariski

L&T ei ole sijoittanut varoja noteerattuihin osakkeisiin, joiden arvo vaihtelee markkinahintojen muutosten vuoksi, joten se ei altistu arvo-paperimarkkinoihin liittyvälle hintariskille. L&T:n omistamien noteeraamattomien osakkeiden määrä on vähäinen, eikä niihin liity olennaista hintariskiä.

Hyödykehintariski

Raakaöljyn maailmanmarkkinahinnan vaihtelut heijastuvat sekä tuotantokalustossa käytettävien polttoaineiden hintoihin että ympäristönhuoltoalan tuotteiden hankintahintoihin öljypohjaisten raaka-aineden kautta. Osassa jätehuollon asiakassopimuksista laskutusjaksot ja sopimusehdot ovat sellaiset, että hintoja ei pystytä korottamaan kuukausittain. Tämän vuoksi polttoaineiden hintojen kohoaminen saadaan siirrettyä palveluhintoihin viiveellä. Dieselin hintariskiä on suojattu osittain hyödykejohdannaissopimuksilla. Näihin sopimuksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Ympäristötutotteiden raaka-ainehintariskiä pyritään hallitsemaan siten, että myyntihinnat sovitaan yleensä kiinteiksi enintään toimittajien vahvistamien ostohintojen voimassaoloajaksi.

Korkoriski

L&T:n korkoriski liittyy pääasiassa lainoihin, jotka on sidottu vaihtuviin korkoihin ja joista aiheutuvat rahavirrat vaihtelevat korkotason muuttuessa. Koska L&T:n palveluiden kysyntä tai niiden hinnat eivät ole merkittävästi riippuvaisia taloussuhdanteiden vaihteluista, korkokustannukset pyritään pitämään mahdollisimman vakaina. Tämän vuoksi yli puolet vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvästä rahavirrasta on suojattu korkoriskiltä koronvaihtosopimuksin.

31.12.2012 lainoista oli joko kiinteäkorkoisia tai koronvaihtosopimuksilla suojattuja 68 % (68) ja vaihtuvakorkoisia 32 % (32). Korkotason muutokset eivät siten vaikuta korkokustannuksiin täysimääräisesti.

Kaikki rahavirran suojaukseksi tehdyt koronvaihtosopimukset ovat konsernin riskienhallintapolitiikan mukaisesti suojaavia ja kaikkiin sopimuksiin sovelletaan suojauslaskentaa.

Pääosa L&T:n liikevaihdosta syntyy pitkäaikaisista palvelusopimuksista. Hyvän kassavirtaennustettavuuden vuoksi L&T:n rahoituspolitiikassa on määritelty, että korkoa tuottavien varojen määrä pyritään pitämään pienenä suhteessa kulloiseenkin lyhyen aikavälin rahoitustarpeeseen ja sijoitettuina suhteellisen lyhytaikaisiin instrumentteihin.

Pitkäaikaisten lainojen erääntyminen

1 000 €	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ja myöh.	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	26 861	22 139	24 831	4 883	2 596	3 574	84 885
Rahoitusleasingvelat							
Yhteensä	26 861	22 139	24 831	4 883	2 596	3 574	84 885

1 000 €	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ja myöh.	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	24 548	30 073	33 161	11 196	6 263	9 652	114 893
Rahoitusleasingvelat	341	318	296	276	259	1 420	2 910
Yhteensä	24 889	30 391	33 457	11 472	6 522	11 072	117 803

Pitkäaikaisten lainojen keskimääräinen duraatio 31.12.2012 oli 1,9 vuotta (2,2) ja efektiivisten korkokantojen painotettu keskiporko korkosuojaukset huomioituna 2,2 % (3,1).

Pitkäaikaisten pankkilainojen sopimuksiin sisältyy omavaraisuus- ja korkokatekovenantteja sekä muita tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat lisävakuuksien antoa muille rahoittajille ja nykyisen liiketoiminnan lakkauttamista ja luovuttamista. Näiden ehtojen rikkominen oikeuttaa lainanantajat irtisanomaan lainat välittömästi. Lassila & Tikanoja Oyj:n nimissä olevien lainojen kovenantit eivät ole olleet lähellä rikkoutumista vuosien 2012 ja 2011 aikana.

Luotto- ja vastapuoliriski

Rahoitusinstrumentteihin liittyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään sopimuksen mukaisia maksuvelvoitteitaan. Vastapuoliriskiä hallitaan tekemällä rahoitus- ja johdannaissopimuksia vain suurimpien pohjoismaisten pankkien kanssa sekä tekemällä likviditeettihallintaan liittyviä sijoituksia vain korkean luottokelpoisuuden omaavien liikkeellelaskijoiden sijoitus- ja yritystodistuksiin L&T:n hallituksen hyväksymän vastapuolilistan mukaisesti. Tilinpäätöshetkellä avoimina olevista sijoituksista ei odoteta aiheutuvan arvonalentumisia.

L&T:llä on laaja asiakaskunta, joka koostuu yrityksistä, laitoksista, toimisto- ja liikekiinteistöistä, institutionaalisista kiinteistönomistajista, asunto-osakeyhtiöistä, julkisesta sektorista ja kotitalouksista. Myyntisaamiset koostuvat pääosin suuresta määrästä suhteellisen pieniä saatavia, eikä merkittäviä luottoriskikeskittyimiä ole. L&T:llä on luotonvalvontaohjeet, joilla pyritään varmistamaan se, että palveluita ja tuotteita myydään vain luottokelpoisille asiakkaille tai ennakkomaksulla, mikäli asiakkaan luottokelpoisuus ei ole riittävä. Suuri osa asiakassuhteista perustuu pitkäaikaisiin palvelusopimuksiin, eikä asiakkailta yleensä vaadita vakuuksia.

Myyntisaamisiin liittyvää perintätoimintaa hoidetaan kotimaan myyntisaamisten osalta keskitetysti taloushallinnossa. Ulkomaiset tytäryhtiöt hoitavat omien myyntisaamistensa perinnän paikallisesti. Liikevaihdosta 91 % tuli Suomesta vuonna 2012.

Myyntisaamisten arvonalennusten nettomäärä suhteessa liikevaihtoon aleni vertailukaudesta ollen alle 0,2 %. Konsernin luottoriskin enimmäismäärää tilinpäätöshetkellä vastaavat parhaiten rahoitusvarojen tasearvot 31.12.2012 siinä tapauksessa, että sopimusten vastapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Myyntisaamisten ikäjakauma

1 000 €	2012	2011
Erääntymättömät myyntisaamiset	76 001	70 605
Erääntyneet 1-90 pv	10 959	9 019
Erääntyneet 91-180 pv	1 082	873
Erääntyneet 181-365 pv	766	341
Erääntyneet yli 365 pv	964	838
Yhteensä	89 772	81 676

Arvoltaan alentuneet myyntisaamiset on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan. Arvonalentumistappioiden määrä ja aiemmin kirjattujen arvonalentumistappioiden peruutukset esitetään liitetiedossa 6. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut.

Rahoitusvaroihin liittyvä luottoriski

	2012 Tasearvo	2011 Tasearvo
1 000 €		
Myytavissä olevat pitkäaikaiset sijoitukset	7 283	605
Pitkäaikaiset rahoitusleasingsaamiset	3 608	3 578
Muut pitkäaikaiset saamiset	2 755	3 315
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset	89 772	81 676
Johdannaisaamiset	1 290	419
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	2 499	2 299
Rahavarat	12 083	5 770
Yhteensä	119 290	97 662

Kaikki rahoitusvarat ovat vakuudettomia. Niissä ei ole merkittäviä luottoriskikeskittyimiä. Niihin liittyvä enimmäisluottoriski on niiden kirjanpitoarvo. Myyntisaamisista tehtyen arvonalentumiskirjausten kriteerinä on johdon harkinnan mukaan käytetty velallisten merkittäviä taloudellisia vaikeuksia, yrityssaneerausta, perintätoimiston luottotappiosuositusta tai maksujen pitkäaikaista laiminlyöntiä. Muista rahoitusvaroista ei ole kirjattu arvonalentumisia.

Rahoitusvelkojen erääntyminen

	Sopimusten mukainen rahavirta	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ja myöh.
1 000 €							
31.12.2012							
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	84 885	87 208	27 935	22 740	25 176	5 037	2 692
Kauppahintavelat	100	100	100				
Yritystodistusvelat	11 991	12 000	12 000				
Johdannaisvelat	1 128	1 128	1 128				
Ostovelat ja muut velat	49 274	49 274	49 274				
Yhteensä	147 378	149 710	90 437	22 740	25 176	5 037	2 692

	Sopimusten mukainen rahavirta	2012	2013	2014	2015	2016	2017 ja myöh.
1 000 €							
31.12.2011							
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	114 893	122 930	27 497	32 375	34 552	11 815	6 644
Rahoitusleasingvelat	2 910	4 335	354	354	354	354	354
Kauppahintavelat	473	473	473				
Yritystodistusvelat	16 926	17 000	17 000				
Johdannaisvelat	1 850	1 850	1 850				
Ostovelat ja muut velat	47 923	47 923	47 923				
Yhteensä	184 975	194 511	95 097	32 729	34 906	12 169	6 998

Likviditeetti- ja jälleerahoitusriski

Likviditeettiriskin hallinnalla varmistetaan, että L&T pystyy jatkuvasti hoitamaan toimintaansa liittyvät rahoitukselliset velvoitteensa mahdollisimman edullisin kustannuksin. L&T pyrkii säilyttämään hyvän maksuvalmiuden tehokkaalla kassanhallinnalla ja sijoittamalla sellaisiin rahamarkkinainstrumentteihin, jotka voidaan realisoida nopeasti. Likviditeettitilannetta seurataan ajantasaisesti ja sitä ennakoidaan kassavirtaennusteiden avulla. Kotimaisten konserniyhtiöiden likviditeetti netotetaan konsernitilien avulla ja konsernin taloushallinto vastaa likviditeettiylijäämien sijoittamisesta. Rahoituksen saatavuutta pyritään varmistamaan käyttämällä rahoitustoiminnassa useita pankkeja. Jälleerahoitusriskiä hallitaan hajauttamalla lainojen maturiteettia ja pyrkimällä pitämään pitkän lainasalkun keskimääräinen duraatio 2 vuotena.

L&T:n kassavarat on pyritty pitämään melko pienenä ja toisaalta huolehdittu luottolemiittien riittävyydestä likviditeetin hallinnassa.

Lyhytaikaisia, kassavirran heilahteluista johtuvia rahantarpeita varten L&T:llä on käytössä komitoituja limiittejä (yhteensä 30 milj. e) ja yritystodistusohjelma (100 milj. e). 31.12.2012 konsernin likvidien varojen ja sijoitusten määrä oli 14,6 miljoonaa euroa (8,1 milj. e). Yritystodistusohjelmasta oli käytössä 12 miljoonaa euroa (17 milj. e).

Seuraavassa taulukossa esitetään konsernin rahoitusvelat jaoteltuina sopimuksiin perustuvien eräpäivien mukaisesti tilinpäätöspäivänä. Taulukossa esitettävät luvut ovat sopimuksiin perustuvia diskonttaamattomia rahavirtoja. L&T:n nostamiin pitkäaikaisiin lainoihin sisältyy omavaraisuus- ja korkokatekovenantteja sekä muita tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat lisävakuuksien antoa muille rahoittajille ja nykyisen liiketoiminnan lakkauttamista tai luovuttamista. Näiden ehtojen rikkominen oikeuttaisi lainanantajat irtisanomaan lainat välittömästi, mikä johtaisi taulukossa esitettyihin lainoihin liittyvien rahavirtojen aikaistumiseen.

Lainojen rakenne

1 000 €	Käytössä 31.12.2012	Käytettävissä 31.12.2012	Yhteensä	Käytössä 31.12.2011	Käytettävissä 31.12.2011	Yhteensä
Lainat rahoituslaitoksilta ja eläkelainat	84 885		84 885	114 893		114 893
Rahoitusleasingvelat				2 910		2 910
Sitova luottolimiitti erääntyy vuonna 2012					15 000	15 000
Sitova luottolimiitti erääntyy vuonna 2014		30 000	30 000		30 000	30 000
Ei-sitovat luottolimiitit		8 000	8 000		8 000	8 000
Yritystodistusohjelma	12 000	88 000	100 000	17 000	83 000	100 000
Kauppahintavelat	100		100	473		473
Yhteensä	96 985	126 000	222 985	135 276	136 000	271 276

Rahoitusinstrumenteista aiheutuva herkkyys markkinariskeille

Seuraavassa esitetty IFRS 7 -standardin edellyttämä herkkyysanalyysi pyrkii kuvaamaan konsernin tilikauden tuloksen ja oman pääoman herkkyyttä korkotason ja dieselin hinnan muutoksille taseessa 31.12.2012 (31.12.2011) olevista rahoitusinstrumenteista eli rahoitusvaroista ja -veloista sekä johdannaissopimuksista. Niiden johdannaissopimusten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa, käyvän arvon muutokset on oletettu kohdistuvan kokonaan omaan pääomaan ja muiden johdannaissopimusten tuloslaskelmaan.

Korkotason muutoksesta aiheutuvaa herkkyyttä laskettaessa on käytetty seuraavia oletuksia:

- Korkotason muutokseksi oletetaan +/-0,5 prosenttiyksikköä.
- Dieselin hinnan muutokseksi oletetaan +/-10 prosenttiyksikköä.
- Laskelman perustana oleva positio sisältää korolliset rahoitusvelat ja -saamiset sekä koronvaihto- ja hyödykejohdannaissopimukset.

Nettosijoituksia ulkomaisiin yksiköihin ei ole sisällytetty herkkyysanalyysiin.

IFRS 7 -standardin mukainen herkkyysanalyysi rahoitusinstrumenttien markkinariskeistä

Mij. €	2012		2011	
	Tulos verojen jälkeen	Oma pääoma	Tulos verojen jälkeen	Oma pääoma
+0,5 % muutos markkinakoroissa	-0,1	0,3	-0,1	0,3
-0,5 % muutos markkinakoroissa	0,1	-0,3	0	-0,3
+10 % muutos diesel oil CIF CARGO NWE -hinnassa*		0,3		0,2
-10 % muutos diesel oil CIF CARGO NWE -hinnassa*		-0,3		-0,2

* euromääräinen hintataso

38. Riita-asiat ja oikeusprosessit

Lassila & Tikanoja Oyj on vastaajana yhtiön liiketoimintaan liittyvässä vahingonkorvausta koskevassa riita-asiassa, jonka varalta yhtiöllä on asianmukainen vakuutus. Lisäksi Lassila & Tikanoja Oyj on asianosaisena muutamassa pienessä konsernin liiketoimintaan liittyvässä riita-asiassa, joiden lopputuloksilla ei ole olennaista vaikutusta konsernin taloudelliseen asemaan.

39. Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet tilinpäätöksen laadintaan.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, FAS

Emoyhtiön tuloslaskelma

1 000 €	Liitetieto	2012	2011
Liikevaihto	1	522 570	499 023
Hankinnan ja valmistuksen kulut		-459 005	-437 122
Bruttokate		63 565	61 901
Myynnin ja markkinoinnin kulut		-13 571	-12 600
Hallinnon kulut	3	-8 965	-8 209
Liiketoiminnan muut tuotot	5	2 891	6 791
Liiketoiminnan muut kulut	5	-9 669	-24 991
Liikevoitto ennen liikearvon poistoja	2,4	34 251	22 892
Liikearvon poistot		-2 662	-2 655
Liikevoitto		31 589	20 237
Rahoitustuotot ja -kulut	6	-1 919	439
Voitto ennen satunnaisia eriä		29 670	20 676
Satunnaiset erät	7	1 670	1 660
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		31 340	22 336
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos		702	81
Tuloverot	8	-7 959	-10 896
Tilikauden voitto		24 083	11 521

Emoyhtiön tase

1 000 €	Liitetieto	2012	2011
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	9		
Aineettomat oikeudet		1 103	547
Liikearvo		4 363	6 784
Muut pitkävaikutteiset menot		4 850	691
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1 623	
		11 939	8 022
Aineelliset hyödykkeet	10		
Maa-alueet		2 945	3 287
Rakennukset ja rakennelmat		41 943	37 477
Koneet ja kalusto		115 330	5 335
Muut aineelliset hyödykkeet		47	47
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		1 925	3 596
		162 190	49 742
Sijoitukset	11		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		24 811	24 735
Osuudet yhteisyrityksissä			4
Pääomalainasaamiset yhteisyrityksiltä			24 396
Pääomalainasaamiset muilta		115	115
Muut osakkeet ja osuudet		7 141	447
		32 067	49 697
Pysyvät vastaavat yhteensä		206 196	107 461
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		1 120	918
Valmiit tuotteet/tavarat		1 730	2 694
Muu vaihto-omaisuus		1 716	1 381
		4 566	4 993
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset		2 407	2 960
Lyhytaikaiset saamiset	12		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		61 601	143 560
Saamiset yhteisyrityksiltä			4 343
Myyntisaamiset		73 280	66 902
Muut saamiset		2 522	256
Siirtosaamiset		7 054	3 384
		144 457	218 445
Rahat ja pankkisaamiset		9 947	3 543
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		161 377	229 941
Vastaavaa yhteensä		367 573	337 402

Rahoituslaskelma

1 000 €	Liitetieto	2012	2011
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	13		
Osakepääoma		19 399	19 399
Käyvän arvon rahasto		95	287
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		29 478	50 755
Edellisten tilikausien voitto		60 913	49 369
Tilikauden voitto		24 083	11 521
Oma pääoma yhteensä		133 968	131 331
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		36 262	3 248
Pakolliset varaukset	14		
Pitkäaikainen		2 716	2 274
Lyhytaikainen		120	429
		2 836	2 703
Vieras pääoma	15		
Pitkäaikainen			
Lainat rahoituslaitoksilta		53 274	59 693
Eläkelainat		4 589	13 767
Saadut ennakot		279	262
		58 142	73 722
Lyhytaikainen			
Joukkovelkakirjalainat		11 991	16 926
Lainat rahoituslaitoksilta		26 497	22 372
Saadut ennakot		8 041	4 689
Ostovelat		22 974	16 716
Velat saman konsernin yrityksille		4 649	3 786
Muut velat		18 246	17 297
Siirtovelat		43 967	44 612
		136 365	126 398
Vieras pääoma yhteensä		194 507	200 120
Vastattavaa yhteensä		367 573	337 402

1 000 €	2012	2011
Liiketoiminta		
Liikevoitto	31 589	20 237
Oikaisut:	0	
Poistot ja arvonalentumiset	18 724	7 826
Myyntivoitot ja -tappiot	8 237	-47
Muut oikaisut	493	261
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	59 043	28 277
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys/vähennys	-6 820	-6 448
Vaihto-omaisuuden lisäys/vähennys	427	-1 155
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys/vähennys	10 439	6 461
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	63 088	27 135
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-4 681	-4 486
Saadut korot liiketoiminnasta	3 847	3 821
Maksetut välittömät verot	-11 066	-10 558
Liiketoiminnan rahavirta	51 189	15 912
Investoinnit		
Investoinnit konserniyrityksiin	-1 556	-5 279
Myydyt konserniyritykset vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	7 820	
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-26 164	-12 413
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	1 957	-465
Investoinnit muihin sijoituksiin	0	
Investoinnit pitkäaikaisiin lainasaamisiin/luovutustulot pitkäaikaisista lainasaamisista	17	24 656
Saadut osingot investoinneista	585	1 069
Investointien rahavirta	-17 341	7 568
Rahoitus		
Maksullinen osakeanti		
Maksettu konserniavustus	-30	-128
Saatu konserniavustus	1 690	3 277
Lyhytaikaisten lainojen nostot/takaisinmaksut	-4 030	4 000
Lyhytaikaisten konsernin sisäisten lainojen nostot/takaisinmaksut	8 356	-15 249
Pitkäaikaisten lainojen nostot	10 200	20 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22 374	-20 652
Maksettu pääomanpalautus ja muu voitonjako	-21 255	-21 300
Omien osakkeiden hankinta	0	-517
Rahoituksen rahavirta	-27 443	-30 569
Rahavarojen muutos	6 404	-7 089
Rahavarat 1.1.	3 543	10 632
Rahavarat 31.12.	9 947	3 543
Rahavarat 31.12.		
Rahavarat	7 337	1 145
Myytävässä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	2 496	2 298
Shekkitiliuotot	114	100
	9 947	3 543

Rahoituslaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseista mm. tytäryhtiöiden fuusioiden ja purkujen takia.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Lassila & Tikanoja Oyj:n tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaisesti (FAS). Tilinpäätöksen erät on arvostettu alkuperäiseen hankintameno.

Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet merkitään taseeseen välittömään hankintameno vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasa-poistoina taloudellisen pitoajan perusteella alkuperäisestä hankintahinnasta lukuun ottamatta uusia läjitysalueita. Poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	5–25 vuotta
Kuljetusvälineet	6–8 vuotta
Koneet ja kalusto	4–10 vuotta
Liikearvot	5–10 vuotta
Aineettomat oikeudet ja muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta

Vuonna 2008 ja sen jälkeen valmistuneisiin kaatopaikkoihin sovelletaan suoriteyksikköön perustuvaa poistomenetelmää, jossa poistot tehdään läjitysalueelle toimitetun jätteen viemän tilavuuden mukaan. Menetelmä kuvaa tasapoistoa paremmin sitä, miten yhtiö odottaa saavansa läjitysalueista taloudellista hyötyä. Keravan läjitysalue on täyttymässä, joten se poistetaan loppuun tasapoistoin.

Tilikauden aikana hankitun käyttöomaisuuden poistot lasketaan käyttöönötosta lähtien.

Leasingvuokrat käsitellään vuosikuluina eikä hyödykkeitä esitetä taseessa.

Sijoitukset arvostetaan hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintameno ellei todennäköinen jälleenhankintameno tai luovutushinta ole sitä alhaisempi. Ympäristötuotteiden vaihto-omaisuus arvostetaan käyttäen liukuvaa keskihintaa. Muun vaihto-omaisuuden arvo määritellään fifo-periaatteella. Itse valmistetun vaihto-omaisuuden hankintameno luetaan välittömien kustannusten lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista.

1. Liikevaihto

1 000 €	2012	%	2011	%
Liikevaihto toimialoittain				
Ympäristöpalvelut	284 586	54,5	271 673	54,4
Siivous- ja käyttäjäpalvelut	105 403	20,2	99 485	19,9
Kiinteistönhoito	132 581	25,4	127 865	25,7
Yhteensä	522 570	100	499 023	100,0
Liikevaihto markkina-alueittain				
Suomi	510 325	97,7	488 801	98,0
Muut maat	12 245	2,3	10 222	2,0
Yhteensä	522 570	100	499 023	100,0

Ulkomaan rahan määräiset erät

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Valuuttamääräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen tilinpäätöspäivän Euroopan Keskuspankin kurssia. Kurssierot merkitään tuloslaskelmaan.

Johdannaiset

Vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvän rahavirran korkoriskin suojaukseksi käytetään swap-sopimuksia. Niistä syntyvät korkotuotot ja -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja.

Dieselostoihin liittyvän rahavirran hyödykeriskin suojaukseksi käytetään hyödykeswap-sopimuksia. Näiden sopimusten käypien arvojen muutokset kirjataan tuloslaskelmaan suojausten tehottoman osuuden osalta, sekä kun sopimukset erääntyvät tai suojattava riski toteutuu.

Valuuttariskisuojausoihin käytetään valuuttatermiinejä. Käypien arvojen muutokset on kirjattu tuloslaskelmaan rahoitustuotoksi tai -kuluksi.

Liikevaihto

Myyntituotoista vähennetään myynnin välilliset verot, annetut alennukset sekä myynnin kurssierot. Myyntirahdit ja muut myynti- ja toimituskulut käsitellään luonteensa mukaisesti hankinnan tai myynnin kuluina. Luottotappiot kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan kuluksi.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät säännölliseen palvelu- ja suoritemyyntiin kuulumattomat erät kuten käyttöomaisuuden myyntivoitot, -tappiot ja romutukset sekä luottotappiokirjaukset ja niiden palautukset.

Tuloverot

Kauden tuloverot lasketaan verotettavasta tulosta voimassaolevan verokannan perusteella. Veroja oikaistaan mahdollisilla edellisiin kausiin liittyvillä veroilla. Laskennalliset verovelat ja -saamiset on esitetty liitetiedoissa.

2. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

1 000 €	2012	2011
Henkilöstö keskimäärin		
Toimihenkilöt	1 014	1 024
Työntekijät	4 865	4 885
Yhteensä	5 879	5 909
Tilikauden henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	180 890	173 260
Eläkekulut	30 956	29 552
Muut henkilösivukulut	12 277	12 265
Yhteensä	224 123	215 077
Konserniyhtiöltä laskutetut henkilöstöpalvelut	-233	-290
Yhteensä	223 890	214 787

Johdon palkkoja, palkkioita ja eläke-etuuksia selostetaan konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34. Lähipiiritapahtumat.

Konserniyhtiöiden lähipiiriin kuuluville henkilöille ei ole myönnetty lainoja.

3. Tilintarkastajan palkkiot

1 000 €	2012	2011
Tilintarkastus	73	154
Muut tilintarkastuslain mukaiset toimeksiannot	3	3
Veroneuvonta	6	3
Muut palvelut	51	24
Yhteensä	133	184

4. Poistot

1 000 €	2012	2011
Toimintokohtaiset poistot		
Hankinnan ja valmistuksen poistot	15 744	4 971
Myynnin ja markkinoinnin poistot	84	2
Hallinnon poistot	234	198
Liikearvon poistot	2 662	2 655
Yhteensä	18 724	7 826

Tase-eräkohtainen poistoerittely sisältyy kohtiin aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

5. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

1 000 €	2012	2011
Liiketoiminnan muut tuotot		
Saman konsernin yrityksiltä		
Hallintoveloitus	552	458
Muilta		
Fuusiovoitot	51	3 954
Kiinteistöjen myyntivoitot	160	
Osakkeiden myyntivoitot	1	
Muiden pysyvien vastaavien myyntivoitot	205	63
Saadut avustukset	182	258
Vuokratuotot		70
Luottotappioiden palautukset	106	149
Matalapalkkatuet	0	1
Hyödykejohtajien arvonnmuutos	399	965
Vuosihyvitykset ostoista	621	223
Muut	614	650
Yhteensä	2 891	6 791

Liiketoiminnan muut kulut

Muille		
Pysyvien vastaavien myynti- ja romutustappiot	244	16
Osakkeiden arvonalennus		23 844
L&T Recoil Oyj:n pääomallainan arvonalennus	8 447	
Luottotappiot	799	895
Muut	179	236
Yhteensä	9 669	24 991

6. Rahoitustuotot ja -kulut

1 000 €	2012	2011
Osinkotuotot	448	959
Muut korko- ja rahoitustuotot	3 972	3 943
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-6 339	-4 463
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-1 919	439
Rahoitustuotot ja -kulut sisältävät:		
Osinkotuottoja		
Saman konsernin yrityksiltä	447	958
Muilta	1	1
Korkotuottoja		
Saman konsernin yrityksiltä	3 181	2 925
Yhteisyrityksiltä	391	707
Muilta	262	200
Korkokuluja		
Saman konsernin yrityksille	1 154	771
Muille	4 919	3 362

7. Satunnaiset erät

1 000 €	2012	2011
Satunnaiset tuotot		
Saadut konserniavustukset	1 670	1 690
Satunnaiset kulut		
Annetut konserniavustukset		-30
Satunnaiset erät yhteensä	1 670	1 660

8. Tuloverot

1 000 €	2012	2011
Tuloverot tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	7 952	11 040
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	7	-144
Yhteensä	7 959	10 896
Laskennalliset verosaamiset/-velat		
Poistoeroista	-8 884	-796
Muista jaksotuseroista	704	677
Yhteensä	-8 180	-119

9. Aineettomat hyödykkeet

2012	Aineettomat oikeudet		Muut pitkävaikutteiset menot	Ennako-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €		Liikearvo			
Hankintameno 1.1.	1 428	119 619	1 280		122 327
Lisäykset	8 343	241	13 197	2 253	24 034
Vähennykset	-299	-362	-406		-1 067
Siirrot erien välillä			630	-630	0
Hankintameno 31.12.	9 472	119 498	14 701	1 623	145 294
Kertyneet poistot 1.1.	-881	-112 835	-589		-114 305
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-7 257	362	-8 500		-15 395
Tilikauden poistot	-231	-2 662	-762		-3 655
Kertyneet poistot 31.12.	-8 369	-115 135	-9 851		-133 355
Kirjanpitoarvo yhteensä	1 103	4 363	4 850	1 623	11 939

2011	Aineettomat oikeudet		Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €		Liikearvo			
Hankintameno 1.1.	2 131	115 241	1 280		118 652
Lisäykset	109	4 378			4 487
Vähennykset	-812				-812
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	1 428	119 619	1 280		122 327
Kertyneet poistot 1.1.	-1 582	-109 667	-436		-111 685
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	775	-513			262
Tilikauden poistot	-74	-2 655	-153		-2 882
Kertyneet poistot 31.12.	-881	-112 835	-589		-114 305
Kirjanpitoarvo yhteensä	547	6 784	691		8 022

10. Aineelliset hyödykkeet

2012	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.	3 287	68 535	31 971	132	3 596	107 521
Lisäykset	19	3 945	280 358		4 599	288 921
Vähennykset	-322	-386	-8 251			-8 959
Siirrot erien välillä	-39	6 129	180		-6 270	0
Hankintameno 31.12.	2 945	78 223	304 258	132	1 925	387 483
Kertyneet poistot 1.1.		-31 058	-26 636	-85		-57 779
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-1 273	-151 173			-152 446
Tilikauden poistot		-3 949	-11 119			-15 068
Kertyneet poistot 31.12.		-36 280	-188 928	-85		-225 293
Kirjanpitoarvo yhteensä	2 945	41 943	115 330	47	1 925	162 190

2011	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako-maksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
1 000 €						
Hankintameno 1.1.	3 240	64 409	27 894	133	1 428	97 104
Lisäykset	65	3 447	5 066		2 847	11 425
Vähennykset			-998	-1	-9	-1 008
Siirrot erien välillä	-18	679	9		-670	0
Hankintameno 31.12.	3 287	68 535	31 971	132	3 596	107 521
Kertyneet poistot 1.1.		-26 498	-23 876	-85		-50 459
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-980	-1 396			-2 376
Tilikauden poistot		-3 580	-1 364			-4 944
Kertyneet poistot 31.12.		-31 058	-26 636	-85		-57 779
Kirjanpitoarvo yhteensä	3 287	37 477	5 335	47	3 596	49 742

11. Sijoitukset

2012 1 000 €	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet yhteisyrityksissä	Pääomalaina- saamiset*	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	48 579	4	24 511	447	73 541
Lisäykset	236			6 704	6 940
Vähennykset	-24 004	-4	-24 396	-10	-48 414
Hankintameno 31.12.	24 811	0	115	7 141	32 067
Kirjanpitoarvo yhteensä	24 811	0	115	7 141	32 067

*Pääomalainasaamiset sisältävät:

Pääomalainasaamisia	
Yhteisyrityksiltä	0
Muilta	115
	115

2011 1 000 €	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet yhteisyrityksissä	Pääomalaina- saamiset*	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	53 084	4	20 761	422	74 271
Lisäykset			3 750	33	3 783
Vähennykset	-4 505			-8	-4 513
Hankintameno 31.12.	48 579	4	24 511	447	73 541
Arvonlennus 31.12.	-23 844				
Kirjanpitoarvo yhteensä	24 735	4	24 511	447	49 697

*Pääomalainasaamiset sisältävät:

Pääomalainasaamisia	
Yhteisyrityksiltä	24 396
Muilta	115
	24 511

13. Oma pääoma

1 000 €	2012	2011
Osakepääoma 1.1. / 31.12.	19 399	19 399
Käyvän arvon rahasto 31.12.	95	287
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	50 755	50 755
Pääomapalautus	-21 277	
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	29 478	50 755
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	60 891	71 213
Osingonjako		-21 306
Vanhentuneet osingot	22	16
Omien osakkeiden lunastus		-554
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	60 913	49 369
Tilikauden voitto	24 083	11 521
Oma pääoma 31.12.	133 968	131 331

Voitonjakokelpoiset varat

Edellisten tilikausien voitto	60 913	49 369
Tilikauden voitto	24 083	11 521
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	29 478	50 755
Voitonjakokelpoisia varoja	114 474	111 645

14. Pakolliset varaukset

1 000 €	2012	2011
Ympäristövaraukset	2 143	1 649
Eläkevastuut	579	545
Uudelleenjärjestelyvaraukset	64	180
Rakennusjätteen seulonta-aines	50	329
Yhteensä	2 836	2 703

Ympäristövaraukset koskevat Keravan kaatopaikan jälkihoitokustannuksia.

	Yhtiön osuus osakkeista ja äänivallasta %
Konserniyritykset	
Kiinteistö Oy Vantaan Valimotie 33, Helsinki	100,0
L&T Biowatti Oy, Helsinki	100,0
L&T Relations Oy, Helsinki	100,0
L&T Toimi Oy, Helsinki	100,0
Suomen Keräystuote Oy, Helsinki	100,0

12. Saamiset

1 000 €	2012	2011
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	60 509	142 966
Myyntisaamiset	1 092	594
Yhteensä	61 601	143 560

Saamiset yhteisyrityksiltä

Lainasaamiset	1 633
Myyntisaamiset	2 710
Yhteensä	4 343

Siirtosaamiset

Korot	1	15
Kela, työterveyshuollon korvaukset	2 868	1 553
Lakisääteiset henkilövakuutukset	80	223
Vakuutuskorvaussaamiset	528	380
Johdannaissopimuksiin perustuvat saamiset	141	419
Verosaamiset	2 468	
Muut	968	794
Yhteensä	7 054	3 384

15. Vieras pääoma

Pitkäaikaisten lainojen lyhennykset lähivuosina

1 000 €	2013*	2014	2015	2016	2017	2018 ja myöh.
Lainat rahoituslaitoksilta	26 497	22 104	24 796	4 863	2 596	3 505

* Taseessa lyhytaikaisessa vieraassa pääomassa

1 000 €	2012	2011
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	388	430
Muut velat	4 261	3 356
Yhteensä	4 649	3 786
Siirtovelat		
Henkilöstökulut	39 238	37 263
Korot	305	608
Jätteenkäsittelymaksut	449	1 420
Muut jaksotetut kulut	3 975	5 321
Yhteensä	43 967	44 612

16. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut

1 000 €	2012	2011
Omista sitoumuksista		
Kiinnitykset vuokraoikeuteen	186	186
Muut vakuudet	149	137
Leasing- ja muut vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät vuokrat	4 769	6 993
Myöhemminä vuosina erääntyvät vuokrat	8 808	15 333
Yhteensä	13 577	22 326
Konserniyritysten puolesta		
Takaukset	7 051	8 160
Yhteisyritysten puolesta		
Takaukset		18 128
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset		
	6 483	5 649

Konsernin ulkopuoliset vastuut

Lassila & Tikanoja Oyj on antanut takauksen 50 prosentin osuudelle L&T Recoil Oy:n rahoituslainoista.

Takaussitoumus on voimassa korkeintaan lainojen eräpäivään 31.8.2014 saakka.

L&T Recoil Oy:n rahoituslainojen kokonaispääoma oli 32,8 milj euroa 31.12.2012

17. Johdannaisopimukset

1 000 €	2012	2011
Koronvaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	45 896	79 462
Käypä arvo	-1 129	-1 648
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset		
Kohde-etuuden arvo	29 467	39 867
Käypä arvo	1 150	-183

Swap-sopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Niiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinahintoihin.

Öljytonnia	2012	2011
Hyödykejohdannaiset		
Diesel-swapsopimusten nimellisarvot	5 796	3 180
Käypä arvo	136	419

Hyödykejohdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Niiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

1 000 €	2012	2011
Valuuttajohdannaiset		
Kohde-etuuden arvo	775	1 079
Käypä arvo	4	-19

Valuuttajohdannaiset on tehty valuuttamääräisten myyntien ja ostojen suojaamiseksi. Niiden käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinatietoihin.

VAROJENJAKOEHDOTUS

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi sekä esitys muun vapaan oman pääoman palauttamisesta

Lassila & Tikanoja Oyj:n vapaat omat pääomat tilinpäätöksessä ovat 114 473 686,13 euroa, josta tilikauden voitto on 24 083 220,00 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia eikä myöskään OYL 13:2 §:ssä tarkoitettu maksukykyisyydesti vaikuta jakokelpoisten varojen määrään.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden 2012 voitto lisätään kertyneisiin voittovaroihin ja että osinkoa ei jaeta.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2012 vahvistettavan taseen perusteella jaetaan pääomanpalautusta 0,60 euroa osakkeelta. Pääomanpalautus maksetaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastosta. Pääomanpalautus maksetaan osakkeenomistajalle, joka on maksun täsmäytyspäivänä 15.3.2013 merkittynä Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että pääomanpalautus maksetaan 22.3.2013.

Maksun täsmäytyspäivänä 15.3.2013 yhtiön hallussa oleville omille osakkeille ei makseta pääomanpalautusta.

Varojenjakoehdotuksen tekemispäivänä pääomanpalautukseen oikeuttavia osakkeita on 38 692 064 kappaletta, joten pääoman palautuksen kokonaismäärä olisi	23 215 238,40 euroa
Vapaaseen omaan pääomaan jätettäisiin	91 258 447,73 euroa
Yhteensä	114 473 686,13 euroa

Hallituksen päätöksen mukaan pääomanpalautuksen maksun täsmäytyspäivä on 15.3.2013. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että pääomanpalautus maksetaan 22.3.2013.

Hallituksen toimintakertomuksen ja vuoden 2012 tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 31. päivänä tammikuuta 2013

Heikki Bergholm
Hille Korhonen
Miikka Maijala

Eero Hautaniemi
Sakari Lassila

Pekka Ojanpää
toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Lassila & Tikanoja Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Lassila & Tikanoja Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2012. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka, rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestystä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä sekä muun vapaan oman pääoman jakamisesta on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 5. päivänä helmikuuta 2013

KPMG OY AB

Lasse Holopainen
KHT

TIETOJA SIOITTAJILLE

Lassila & Tikanojan tiedonantopolitiikka

Tiedonantopolitiikassa määritellään toimintaperiaatteet ja -tavat, joiden mukaisesti Lassila & Tikanoja Oyj kommunikoi pääomamarkkinoiden kanssa. Tiedonantopolitiikan hyväksyy yhtiön hallitus.

Sijoittajaviestinnän tavoitteet ja periaatteet

L&T noudattaa sijoittajaviestinnässään Suomen lainsäädäntöä sekä NASDAQ OMX Helsingin ja Finanssivalvonnan määräyksiä ja ohjeita.

L&T:n sijoittajaviestinnän tavoitteena on välittää pääomamarkkinoille oikeaa ja merkityksellistä tietoa, joka tukee yhtiön osakkeen oikeaa arvonmuodostusta. L&T:n toimintaa, toimintaympäristöä, strategiaa, tavoitteita ja taloudellista tilannetta koskevista olennaisista seikoista tiedotetaan oikea-aikaisesti, selkeästi ja riittävän kattavasti. Kaikille markkinaosapuolille toimitetaan yhdenmukainen tieto yhtä aikaa, ja sekä positiiviset että negatiiviset asiat kerrotaan. Kaikki tiedot julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Raportointikausien tiedoissa noudatetaan jatkuvaa ja johdonmukaista linjaa sekä luvuissa että sanallisissa arvioissa.

Säännöllinen tiedonantovelvollisuus

L&T julkistaa tilinpäätöstiedotteen ja osavuosikatsaukset, tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen ennalta ilmoitetun aikataulun mukaisesti. Tulevan tilikauden julkistuspäivät julkistetaan ennen tilikauden päättymistä.

Jatkuva tiedonantovelvollisuus

L&T julkistaa viipymättä kaikki yhtiötä ja sen toimintaa koskevat päätökset ja seikat, jotka saattavat vaikuttaa olennaisesti sen liikkeelle laskemien arvopapereiden arvoon. Tiedon olennaisuutta arvioidaan ottaen huomioon asian oletettavissa oleva laajuus tai tärkeys verrattuna yhtiön toimintaan kokonaisuudessaan. Olennainen tieto julkistetaan pörssitiedotteena.

Esimerkiksi seuraavat tiedot voivat olla olennaista osakkeen arvoon vaikuttavaa tietoa: muutokset yhtiön johdossa, tulosvaroitukset, merkittävät investoinnit ja yrityskaupat, merkittävä liiketoiminnan uudelleen suuntaaminen tai uusi yhteistyöjärjestely, merkittävän oikeudellisen prosessin vireille tulo tai siinä annettu päätös sekä merkittävä viranomaisen tekemä päätös tai yhteisyritystä koskeva tieto.

Tiedon vuotaminen

Mikäli luottamuksellista olennaista tietoa vuotaa yhtiön ulkopuolelle, yhtiö julkaisee viipymättä asiaa koskevan tiedotteen.

Tulevaisuuden kommentointi ja ohjeistus markkinoille

Ennusteet ja tulevaisuutta koskevat lausumat julkistetaan tilinpäätöstiedotteessa ja osavuosikatsauksissa. L&T julkistaa vain koko tilikautta koskevia tulosennusteita. L&T ei kommentoi sijoitusanalyttikoiden yhtiöstä laatimia ennusteita eikä markkinahuhuja.

TIETOJA SIOITTAJILLE

Toimintatavat erilaisissa tiedottamistilanteissa

L&T julkistaa ilman aiheetonta viivytystä tulosvaroituksen, mikäli tulosennuste tai tulevaisuuden näkymät ovat muuttuneet olennaisesti aikaisemmin julkaistuista. Olennaisuutta arvioidaan suhteessa viimeksi julkistettuun taloudelliseen katsaukseen. Tulosvaroituksen julkistamisesta päättää ensi sijassa hallitus. Mikäli hallitusta ei saada päätösvaltaiseksi riittävän nopeasti, tulosvaroituksen antamisesta päättää hallituksen puheenjohtaja tai toimitusjohtaja, jotka pyrkivät keskustelemaan mahdollisimman monen hallituksen jäsenen kanssa ennen tiedotteen julkistamista.

Kriisitilanteissa toimitaan yhtiön kriisiviestintäohjeen mukaisesti. Pörssitiedotteet ovat luettavissa välittömästi julkistamisen jälkeen yhtiön internetsivustolla.

Vastuut ja lausunnonantajat

L&T:n toimitusjohtaja, talusjohtaja ja sijoittajasuhteista vastaava ovat vastuussa yhteyksistä sijoittajiin, osakkeenomistajiin ja analyytikoihin. Hallitukselle tulevat kyselyt pääomamarkkinaosapuolilta ohjataan hallituksen puheenjohtajalle. Tarvittaessa puheenjohtaja joko vastaa niihin tai ohjaa ne toimitusjohtajalle.

Muilla henkilöillä ei ole oikeutta antaa yhtiön taloutta koskevia lausuntoja. Vastuhenkilöiden yhteystiedot löytyvät yhtiön sijoittajasivuilta.

Tiedottamista ja yhteydenpitoa pääomamarkkinoihin koordinoi talusjohtajan alaisuudessa oleva IR-toiminto. Tapauskohtaisesti sijoittajasuhdetoimintoon voi osallistua myös muita yhtiön edustajia.

Toimintatavat sijoittaja- ja analyyttikotapaamisissa

L&T järjestää tiedotustilaisuuden analyytikoilte ja sijoittajille tuloksen julkistamisen yhteydessä. Sijoittajia tavataan myös analyytikko- ja sijoittajatapaamisissa, analyytikoiden ja sijoittajien vierailuilla yhtiössä ja pankkiiriliikkeiden järjestämässä roadshow-tilaisuuksissa. Tapaamisissa käytävät keskustelut perustuvat aiemmin julkaistuun tai markkinoilla yleisesti saatavilla olevaan tietoon. Keskustelujen tarkoituksena on antaa taustatietoja L&T:stä ja sen toimintaympäristöstä.

Hiljainen jakso

Tapaamisia ei järjestetä eivätkä L&T:n edustajat kommentoi yhtiön taloudellista tilaa kauden päättymisen ja kyseistä kautta koskevan tulostiedotteen julkistamisen välisenä aikana.

Taloudellinen tiedottaminen vuonna 2013

Osavuositarkastus tammi–maaliskuu julkaistaan 24.4.2013 klo 8.00
 Osavuositarkastus tammi–kesäkuu julkaistaan 6.8.2013 klo 8.00
 Osavuositarkastus tammi–syyskuu julkaistaan 23.10.2013 klo 8.00

Taloudellisen informaation jakelu

Lassila & Tikanoja Oyj:n vuosikertomus ja osavuositarkastukset julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

Vuosikertomus postitetaan vain yhtiön ylläpitämällä postituslistalla oleville. Postituslistalle voi liittyä yhtiön internetsivustolla.

Sähköposti-ilmoituksen tiedotteista voi tilata yhtiön internetsivustolla.

Osoitteenmuutokset

Osakkeenomistajia pyydetään ilmoittamaan osoitteenmuutokset siihen pankkiin, pankkiiriliikkeeseen tai muuhun tilinhoitajayhteisöön, joka hoitaa osakkeenomistajan arvo-osuustiliä.

Yhteystiedot

www.lassila-tikanoja.fi

Sähköposti: ir@lassila-tikanoja.fi

Head of Treasury and IR Keijo Keränen, puh. 010 636 2782 tai 050 385 6957

Lassila & Tikanoja Oyj:n osake

Yhtiön osake noteerataan NASDAQ OMX Helsinki Oy:n keskisuurten yhtiöiden listalla toimialaluokassa Teollisuustuotteet ja -palvelut. Listautumispäivä on 1.10.2001.

	Osake
Kaupankäyntitunnus	LATIV
ISIN-koodi	FI0009010854

YHTIÖKOKOUS JA PÄÄOMANPALAUTUKSEN MAKSU

Yhtiökokous

Lassila & Tikanoja Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään tiistaina 12.3.2013 klo 16.00 Helsingissä Valkea talossa, osoitteessa Ilkantie 4, Haaga, 00400 Helsinki. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen on osakkeenomistajalla, joka on torstaina 28.2.2013 rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon. Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on merkitty hänen henkilökohtaiselle suomalaiselle arvo-osuustililleen, on rekisteröity yhtiön osakasluetteloon.

Ilmoittautuminen yhtiökokoukseen

Osakkeenomistajan, joka haluaa ilmoittautua yhtiökokoukseen, tulee ilmoittaa osallistumisestaan viimeistään torstaina 7.3.2013 klo 16.00.

Yhtiökokoukseen voi ilmoittautua:

- yhtiön internetsivustolla osoitteessa www.lassila-tikanoja.fi
- puhelimitse arkisin klo 9.00 - 16.00 numeroon: 020 770 6876 tai
- kirjeitse osoitteella Lassila & Tikanoja Oyj, Taru Enrot, PL 28, 00441 Helsinki.

Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ennen ilmoittautumisaikaa päättymistä alkuperäisinä yllä olevaan osoitteeseen.

Sijoitustutkimus

Lassila & Tikanoja Oyj:tä seuraavat ja arvioivat ainakin seuraavat pankkiiriliikkeet. Lassila & Tikanoja Oyj ei vastaa analyysissä esitettyistä arvioista.

Carnegie

Danske

Evli Pankki

Nordea

Pohjola Pankki

SEB Enskilda

Analyttikoiden yhteystiedot ovat yhtiön konsernisivustolla.

Hallintarekisteröidyn osakkeen omistaja

Osakkeenomistaja, jonka osakkeet on hallintarekisteröity ja joka haluaa osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava merkittäväksi tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon viimeistään maanantaina 7.3.2013 klo 10.00. Hallintarekisteröidyn osakkeen omistajaa kehoitetaan pyytämään hyvissä ajoin omaisuudenhoitajaltaan tarvittavat ohjeet koskien rekisteröitymistä osakasluetteloon, valtakirjojen antamista ja ilmoittautumista yhtiökokoukseen.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2012 maksetaan pääomanpalautusta 0,60 euroa osakkeelta. Yhtiökokouksen päättämä pääomanpalautus maksetaan osakkaalle, joka täsmäytyspäivänä on rekisteröity Euroclear Finland Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon.

Yhtiökokous	12.3.2013
Pääomanpalautuksen irtoamispäivä	13.3.2013
Maksun täsmäytyspäivä	15.3.2013
Pääomanpalautuksen maksu	22.3.2013

Konsepti, suunnittelu: Motley Oy, Miltton Oy

Toteutus: Miltton Oy

Paino: PunaMusta Oy

Paperi: Edixion 170 g, Edixion 120 g

Valokuvat: Kimmo Virtanen

Lassila & Tikanoja Oyj
PL 28, 00441 Helsinki
puh. 010 636 111, faksi 010 636 2800
www.lassila-tikanoja.fi